

Eind

IJzerbekken

Wateruitvoeringsprogramma

Bekkenbestuur 13 juni 2025

Samen werken aan water

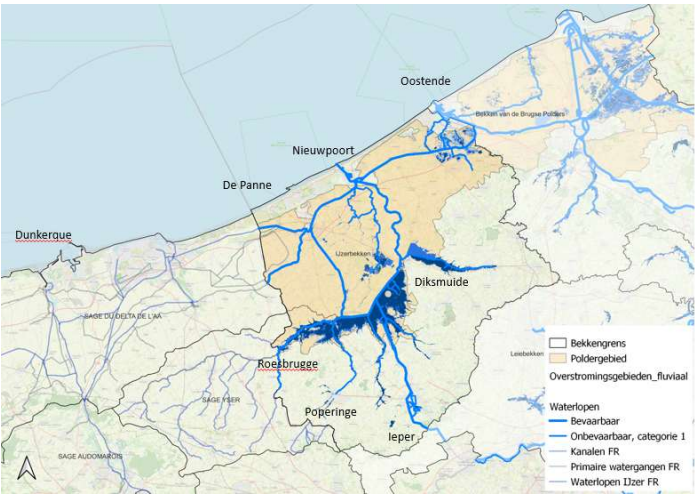
Integraal Waterbeleid
IJzerbekken

Met het **wateruitvoeringsprogramma** voor het **IJzerbekken** leggen de partners binnen het bekken de **prioritering** incl. **timing** vast voor de **uitvoering** van de **gebiedsspecifieke acties** die nodig zijn om in het bekken de waterkwaliteit en ecologie te verbeteren, de structuur van de waterlopen te herstellen, de wateroverlast en waterschaarste problematiek aan te pakken en de waterbeleving te verhogen.

De uitvoering van het [actieprogramma van het bekkenspecifieke deel IJzerbekken van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027](#) vormt de basis van het uitvoeringsprogramma aangevuld met een zo breed mogelijk overzicht van alle acties en projecten die bijdragen aan de te halen toestand. De voorbije jaren heeft de [Blue Deal](#) namelijk heel wat projecten in een stroomversnelling gebracht in de strijd tegen waterschaarste en droogte. Ook het Strategisch Project IJzer- en Handzamevallei bracht heel wat nieuwe acties naar voor die een antwoord bieden op de uitdagingen van klimaatverandering. Zo werd in 2024 de studie "Integrale waterstrategie" afgewerkt. Deze biedt een inzicht in het plaatselijke watersysteem en een integrale visie op de hydrologie. Deze studie is de basis voor een operationeel plan van aanpak met nieuwe acties die het gebied verder klimaatrobust moeten inrichten.

Tijdens de eerste helft van november 2023 werd de Westhoek geconfronteerd met een uitzonderlijke regenval, net als het toevoer gebied in Frankrijk. Waterlopen traden uit hun oevers en veroorzaakten heel wat menselijk leed en materiële schade.

De Vlaamse Regering richtte een **Taskforce Weerbare Westhoek** op met als opdracht om advies uit te brengen om de waterveiligheid van de Westhoek te verbeteren. De Taskforce hield bij het opmaken van een onderbouwd advies rekening met de eigenheid van het gebied en maakte de link naar de beleidskaders Weerbaar Waterlandschap, Blue Deal en Vlaams Klimaatadaptatieplan. De nadruk ligt op een brongerichte aanpak en koppelkansen met droogtebeheer. [Link naar het advies Weerbare Westhoek](#)

Op **korte termijn** worden een **70-tal maatregelen** voorgesteld. Het zijn zogenaamde no-regret maatregelen, die m.a.w. effectief en efficiënt zijn onder alle klimaatscenario's en niet ten nadele van andere cruciale problematieken in de regio. Deze maatregelen kaderen bovendien binnen het principe van meerlaagse waterveiligheid. Ze zetten in op preventie, protectie en paraatheid. Het betreft terreinmaatregelen, maatregelen op vlak van beleid en regelgeving, onderzoek en monitoring en communicatie en sensibilisering. (zie [lijst](#))

Voor een groot deel van de acties hebben de waterbeheerders een gezamenlijk project opgestart met EFRO-FIO financiering (met A = actie en E = expertise):

A1	Herinrichten Langeleed
A2	Bouwen stuwconstructie thv Dierendoncksluis
A3	Bedijking Stavele
A4	Bedijking Roesbrugge
A5	Ring Diksmuide als dikelement
A6	Herbouwen Heernisse en plaatsen pomp
A7	Aanleg GOG's (Blekerijstraat & Vlamertinge)
A8	Bescherming Leisele & Hoogstade
A9	Oeverinfrastructuur Moerdijkvaart en -beek
A10	Re-engineering Ganzepoot

A11	Modernisering bestaande pompinfrastructuur
A12	Noodpompinfrastructuur
A13	Waterhuishouding Ieper
A14	Erosiebestrijdende maatregelen
A15	Modernisering schuif IJzer-Vladslovaart
E1	Studie onderbouwing noodpompinfrastructuur
E2	Uitbouw meetnet
E3	Opmaak meerjarenprogramma Weerbare Westhoek
E4	Terreinopvolging uitvoering opdrachten
E5	Nacalculatie was IJzer
E6	Vestiging erfdienstbaarheden

Voor de **aanpak op langere termijn** wordt in **2025-2026** een **geïntegreerd en actiegericht meerjarenprogramma** opgemaakt en geeft daarmee invulling aan het regeerakkoord 2024-2029. Dat garandeert dat de Westhoek ook in de toekomst, rekening houdend met de klimaatscenario's, voldoende weerbaar blijft tegen de toenemende frequentie en intensiteit aan extreme weersomstandigheden. Op die manier kan structureel en geïntegreerd verder worden gewerkt aan waterzekerheid in het IJzerbekken.

De inventarisatiefase op basis van lopende studies, projecten, gebiedscoalities en bilaterale gesprekken met de partners van het integraal waterbeleid is afgerond. De maatregelen en werkwijze voor de opbouw van het meerjarenprogramma werden voorgesteld in het gebiedsgericht en thematisch overleg (GTO) meerjarenprogramma Weerbare Westhoek en komen vervolgens op de agenda van het bekkenbestuur en de Taskforce Weerbare Westhoek. Deze cyclus wordt herhaald om tot een gedragen meerjarenprogramma te komen tegen juni 2026, met integratie in het Stroomgebiedbeheerplan 2028-2033. De Vlaamse Regering wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van dit geïntegreerde investeringsplan.

De Taskforce formuleerde ook een advies over de **governance** of de nood aan een duidelijke structuur om dergelijk geïntegreerd meerjarenprogramma op te volgen. De

Taskforce pleit voor een geïntegreerde systeemaanpak en voldoende daadkracht om de maatregelen effectief uit te voeren. Het advies is om zoveel mogelijk gebruik te maken van de reeds bestaande, goed werkende structuren op Vlaams, bekken en gebied niveau.

Op 28/2/2024 keurde de Vlaamse Regering het zogenoemde **Blue Deal-decreet** definitief goed. Met de structurele verankering van de Blue Deal zorgt ze voor continuïteit in de aanpak van waterschaarste en droogte. Het decreet verplicht elke toekomstige Vlaamse Regering om binnen een jaar na haar aantreden een Blue Deal met investeringen op te maken. Elke volgende Vlaamse Regering zal zo niet alleen doelstellingen moeten vastleggen, maar ook de financiering van concrete maatregelen. De nieuwe Vlaamse regering heeft 285 miljoen euro (bijna een halvering) opzij gezet voor de Blue Deal. Momenteel is een Blue Deal 2.0 in opmaak, een gedeelde, strategische visie die richting geeft aan hoe we Vlaanderen weerbaar maken tegen klimaatverandering en onze watersystemen gezond en veerkrachtig houden.

Departement Omgeving bereidt in 2025 een 2de en 3de ronde van afbakening van **watergevoelige open ruimte gebieden (WORGS)** voor, naar aanleiding van de nieuwe pluviale en fluviale overstromingskaarten. In eerste instantie wordt gezocht naar gebieden waar op korte termijn vrijwaren aangewezen is, waarbij er een duidelijke waterproblematiek heerst en bij voorkeur ook hoge ontwikkelingsdruk is. In het najaar volgt een formele ronde voor het aanbrengen van gebieden voor WORG 3.0 op basis van een globale analyse over gans Vlaanderen van alle niet-ontwikkelde harde bestemmingen.

Naast gebiedsspecifieke acties is het belangrijk dat ook de [generieke acties \(Vlaams deel 2022-2027\)](#) uit de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 uitvoering krijgen. Zij leveren immers een belangrijke bijdrage aan het halen van de kwaliteitsdoelstellingen.

Het IJzerbekken kent een grote verscheidenheid met in het noorden het poldergebied en de dichtbevolkte kustgemeenten en in het zuiden het afstroomgebied van de IJzer met veel verspreide bebouwing en kleine en grote dorpskernen. **Verskillende waterlopen zijn nog ver van een goede ecologische toestand verwijderd** wegens een hoge nutriëntendruk, een hoge organische belasting en soms hoge geleidbaarheid. Op basis van de huidige waterkwaliteit, de doelafstand tot de normen van de kaderrichtlijn water en de lokale initiatieven zijn de Blankaart waterlopen, Poperingevaart en Grote Kemmelbeek **prioritaire gebieden** voor het behalen van een goede ecologische toestand.

In het IJzerbekken is nog een grote inspanning nodig voor de **verdere uitbouw en optimalisering van de afvalwatersanering** (riolering, waterzuiveringsinstallaties en IBA's). Met een zuiverings- en rioleringsgraad van resp. 83% en 81% behaalt het IJzerbekken

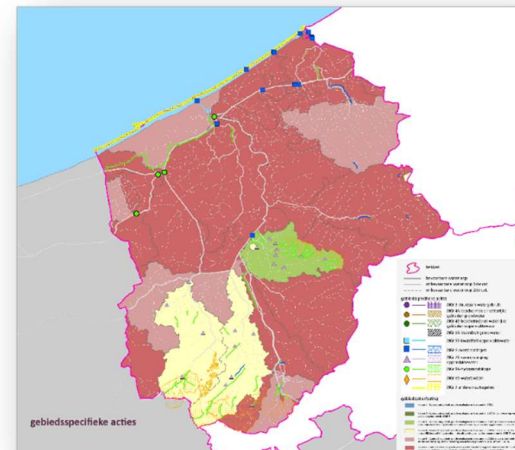
lagere cijfers dan het Vlaamse gemiddelde (88% en 86%)¹. Kijken we echter naar de uitvoeringsgraad (aantal huidige gerioleerde inwoners t.o.v. het aantal maximaal gerioleerde inwoners), dan krijgen we positievere cijfers (87% t.o.v. 90%² op niveau Vlaanderen). In het IJzerbekken zal namelijk een relatief groot aandeel van het afvalwater van de inwoners (13% t.o.v. 2% op niveau Vlaanderen) niet collectief, maar wel individueel in een IBA gezuiverd worden. Eind 2022 was ongeveer 30% van de te installeren IBA's effectief geplaatst (op niveau Vlaanderen bedraagt dit cijfer 28%). De [zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen](#) bepalen de uitvoering, timing en afstemming van de saneringsprojecten. Het generieke beleid voor **bedrijven** wordt gevoerd via het heffingen- en vergunningenbeleid.

Het landgebruik is vooral landbouwgrond (zo'n 80% van het totale bekken), waardoor het **generieke landbouwbeleid** ([Gemeenschappelijk Landbouwbeleid](#) en [Mestbeleid](#)) sterk bepalend is voor de waterkwaliteit in het IJzerbekken.

Kenmerkend voor het IJzerbekken is dat een groot deel van het oppervlaktewater wordt gebruikt voor de productie van **drinkwater**. Dit maakt de beschikbaarheid van voldoende water van goede kwaliteit op het juiste moment extra belangrijk.

De nabijheid van de **zee** en de stijging van de zeespiegel vraagt maatregelen om de kust te beschermen tegen overstromingen vanuit zee.

Per gebied in het bekken hebben de partners samen de te halen **doelstellingen** uitgeschreven alsook het **engagement** dat ze aangaan om bij te dragen aan het halen van die doelstellingen. Bij de verschillende initiatieven (acties/projecten) is een stand van zaken en planning opgenomen. Indien van toepassing zijn ook de knelpunten/drempels weergegeven die de realisatie van de actie of het project bemoeilijken of in de weg staan.

Figuur 1: [locatie gebiedsspecifieke acties opgenomen in het bekkenspecifieke deel IJzerbekken van de stoomgebiedbeheerplannen 2022-2027](#)

Voor verschillende gebieden loopt een **gebiedsgerichte werking** rond water. Deze gebiedsgerichte werking is niet gebiedsdekkend door de beperkte personeelscapaciteit bij de verschillende partners van het integraal waterbeleid en werking op basis van projectsubsidies. Daarnaast wordt ook **bekkenbreed overleg** georganiseerd over thema's zoals **waterschaarste** en **wateroverlast**. Tijdens lange droge perioden stemmen de waterbeheerders zowel onderling af als met de betrokken partners in het provinciaal droogte overleg. Na een periode van intense neerslag met overstromingen en wateroverlast gebeurt een evaluatie en worden verbeterpunten afgesproken. Het crisisbeheer wordt actueel gehouden en er worden structurele maatregelen gezocht, zowel om wateroverlast als waterschaarste te voorkomen.

¹ Deze cijfers zijn gebaseerd op de AWIS-riooldatabank van VMM (2021). De rioleringsgraad op basis van de rioolinventaris met gegevens van de gemeenten en rioolbeheerders bedraagt in Vlaanderen in december 2024 93,5% en de zuiveringsgraad in april 2022 86%. Deze recentere cijfers zijn (nog) niet beschikbaar op hydrografisch niveau.

² Op basis van de AWIS-riooldatabank van VMM (2021). Volgens de rioolinventaris bedraagt dit cijfer op niveau Vlaanderen 96,4% (december 2024)).

INHOUD

Blankaart	6
Poperingevaart	13
Grote Kemmelbeek	17
Ieperlee (Bollaertbeek en Kleine Kemmelbeek)	21
IJzer	26
Kanaal Ieper-IJzer en Martjevaart	32
Handzamevaart en Zarrenbeek	36
Poldergebied	41

Blankaart

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

Het Blankaartbekken is een **speerpuntgebied klasse 3**. Het gebied heeft enkel nog **natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken**. De grootste uitdaging ligt in de fosfor reductie. De vereiste inspanningen voor verdere uitbouw van de saneringsinfrastructuur en voor de landbouwsector zijn groot. Ondanks de inspanningen die geleverd worden, geeft waterkwaliteitsmodellering aan dat de doelafstand groot is.

Een goede waterkwaliteit verhoogt de waterbeschikbaarheid in het onttrekkingsgebied voor het waterproductiecentrum de Blankaart.

wateroverlast

Het **overstromingsrisico** op basis van het aantal getroffen inwoners is **laag**.

Het gebied rond de Blankaartvijver ligt in de overstromingsvallei van de IJzer en is bekend voor het rietmoeras en de zogenaamde broeken, laaggelegen hooilanden die in de winter overstroomd worden door de IJzer (fluviale overstromingen). Het is een hotspot voor vogels en maakt daarom deel uit van het Europees vogelrichtlijngebied IJzervallei. De **bebouwing** wordt beschermd tegen wateroverlast, zowel door pluviale als fluviale overstromingen.

watertekort

Voor het Blankaartbekken willen we een maximale, continue **waterbeschikbaarheid** bekomen voor alle sectoren. Water wordt duurzaam en zoveel mogelijk circulair gebruikt en gespaard uit natte perioden om in droge perioden te gebruiken. Hemelwater wordt zo veel mogelijk ter plaatse gehouden door te infiltreren en te bufferen.

waterbeleving

Doorheen het gebied loopt een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk.

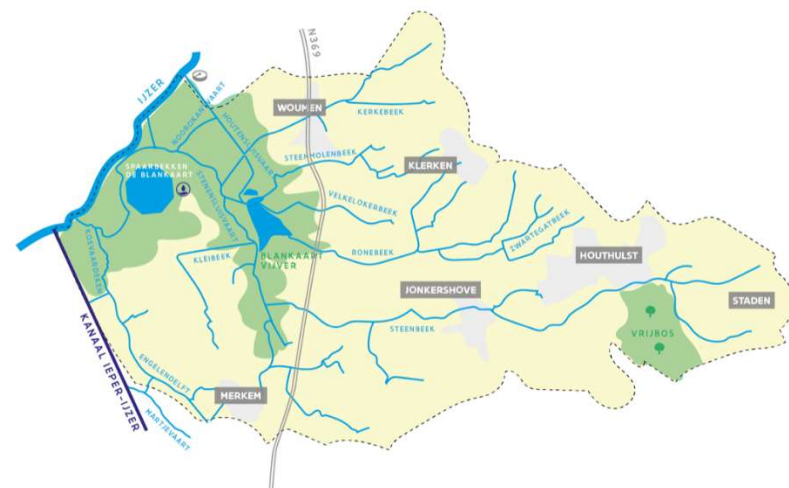
Het provinciaal bezoekerscentrum de Blankaart vormt de uitvalsbasis voor een bezoek aan het natuurgebied rond de

Blankaartvijver en de IJzervallei. Vier uitkijktorens bieden uitzicht op het rietmoeras en de vele vogels die er jaarlijks overwinteren of broeden.

Het drinkwaterproductiecentrum De Blankaart heeft ook een bezoekerscentrum dat voor groepen op afspraak rondleidingen organiseert.

Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

RAAMAKKOORD BLANKAART

In 2001 kwam een **raamakkoord** tot stand tussen de Vlaamse minister voor leefmilieu en landbouw en alle betrokken actoren. Het raamakkoord heeft tot doel de internationaal belangrijke natuurwaarden in het Blankaartbekken te behouden en verder te ontwikkelen, de veiligheid van de bewoners in het Blankaartbekken te garanderen en de inkomensverliezen van de betrokken landbouwers, veroorzaakt door een aangepast waterbeheer, te vergoeden.

NATUURINRICHTINGSPROJECT EN STUURGROEP BLANKAART

In 2006 is het **natuurinrichtingsproject de Blankaart** gestart om het natuurherstel te realiseren en wordt gecoördineerd door de Vlaamse Landmaatschappij. Het project heeft als doel om rond de Blankaartvijver het natuurgebied verder te ontwikkelen en zo een meer geschikt leefgebied te creëren voor broedvogels en overwinterende vogels. De belangrijkste maatregelen om dit te bereiken zijn de **verhoging van het waterpeil** en het **herstel van het rietmoeras**.

De **stuurgroep** voor het natuurinrichtingsproject de Blankaart ziet toe op de uitvoering van het project en de onderlinge afspraken tussen de partners.

GBIEDSGERICHT OVERLEG WATER EN STRATEGISCH PROJECT IJZER- EN HANDZAMEVALLEI

Het **gebiedsgericht overleg water** (GTO) Blankaart werd door het bekkensecretariaat opgestart in 2017 met focus op waterkwaliteit in het volledige Blankaartbekken. In 2021 werd het Blankaartbekken opgenomen als deelgebied van het strategisch project "[IJzer- en Handzamevallei, klimaatbuffer in de Westhoek](#)". Sindsdien spoort het gebiedsgericht overleg water samen met de beleidsgroepen en projectgroepen van het deelgebied IJzer- en Handzamevallei.

Het **strategisch project IJzer- en Handzamevallei** wordt gerealiseerd met ondersteuning en subsidiëring van het Departement Omgeving. 40 acties in de deelgebieden Blankaart en Handzamevallei worden gerealiseerd met [Blue Deal](#) middelen onder het project [Water-land-schap 2.0](#).

Eind **2024** werd een vervolgetraject op het eerste strategisch project goedgekeurd voor de periode 2025-2028.

Het strategisch project biedt de coördinatie en creëert een breed draagvlak om de uitdagingen van **klimaatadaptatie en -mitigatie** aan te gaan.

De IJzer- en Handzamevallei zijn gebieden met een groot potentieel als **waterbergende systemen**, als een soort **klimaatpons**. De klimaatuitdagingen werden de voorbije jaren steeds duidelijker, onder de vorm van lange droogteperiodes, lage waterpeilen, ruimere overstromingen bij hevige regenval, een slechte waterkwaliteit,...

De partners werken daarom samen rond **6 ambities**:

- Versterken van het watersysteem om toekomstige klimaatschokken beter te kunnen opvangen.
- Op naar een rendabele en klimaatrobuuste landbouw.
- Een goede (drink)waterkwaliteit mogelijk maken, als bron van leven.
- Versterken en verbinden van de natuurlijke en landschappelijke waarden op en langs het hydrologisch netwerk.
- Via beleving recreanten en inwoners verbinden met het water.
- Het gebiedsgericht uitvoeringsbeleid bespoedigen vanuit een solide gebiedscoalitie, met aandacht voor de omgevingskwaliteiten van de bestaande open ruimte.

Op 30 september 2022 keurden de partners het **gebiedsprogramma** IJzer- en Handzamevallei goed. Vertrekkend vanuit de 6 ambities werden een 60-tal acties geformuleerd voor de deelgebieden Blankaartbekken, Handzamevallei en bovenloop van de IJzer. In 2025 wordt het gebiedsprogramma vernieuwd op basis van nieuwe inzichten en studies, zoals het begeleidend onderzoek in opdracht van Weerbaar Water+Land+Schap (Sumaqua en BDB) en de Integrale Waterstrategie (OMGEVING en VITO).

De **partners** van het strategisch project zijn de provincie West-Vlaanderen (coördinator), Poperinge, Alveringem, Lo-Reninge, Vleteren, Diksmuide, Houthulst, Kortemark, Staden, Inagro, Westtoer, Regionaal Landschap Westhoek, Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat, Natuurland De Bron, Zuidijzerpolder, Middenkustpolder, Westkustpolder, Bethoostersche Broeken, De Watergroep, de West-Vlaamse Milieufederatie, Agentschap Natuur en Bos, Vlaamse MilieuMaatschappij, Vlaamse Waterweg, Vlaamse Landmaatschappij, Departement Omgeving, Agentschap Landbouw en Zeevisserij en Aquafin.

Meer info: waterlandschap IJzer- en Handzamevallei, bekkenwebsite IJzerbekken en bekkenspecifiek deel IJzerbekken (Blankaart)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Waterkwaliteit

Hoever staan we

Het Blankaartbekken heeft een **matige biologische waterkwaliteit**. Vooral de Steenbeek heeft kansen om naar een goede toestand te evolueren. Vooral het **fosfor- en stikstofgehalte en organische belasting** zijn nog erg hoog voor Kerkebeek, Steenmolenbeek, Velkelokerbeek en Zwartegatbeek. **Geleidbaarheid** als maat voor het zoutgehalte, moet steeds bekeken worden in relatie met de IJzer. **Pesticiden** vormen vooral voor drinkwaterproductie uit oppervlaktewater een belangrijk aandachtspunt. Zowel de Vlaamse Milieumaatschappij als De Watergroep monitoren, analyseren en sensibiliseren over pesticiden, samen met de provincie, Inagro en de landbouworganisaties ([7B E 0029](#)).

De waterbeheerders en betrokken partners maken binnen de stuurgroep Blankaart afspraken over de gecoördineerde bestrijding van waterteunisbloem, een uitheemse plant die zich snel verspreidt en de inheemse planten verdringt.

Wat staat er te gebeuren

De **riolerings- en zuiveringsgraad** binnen het Blankaartgebied liggen 10% lager dan het Vlaamse gemiddelde (bron: AWIS-databank VMM 2021). Uit de uitvoerings- en aansluitingsgraad blijkt dat de uitbouw van het rioleringsstelsel achter is gebleven t.o.v. de rest van het IJzerbekken en Vlaanderen.

Er zijn geen geconcentreerde lozingen meer van volwaardige rioleringen (mogelijks wel van inbuizingen op bepaalde plaatsen). Bijkomende aansluitingen op de bestaande zuiveringsinfrastructuur moeten dus gepaard gaan met rioleringswerken in de straten zelf. Opvallend is wel dat heel wat **GUP-projecten** een vrij hoge prioriteit hebben en dus relatief rendementsvol zijn.

De vereiste **reductiedoelstellingen** voor de huishoudens zullen niet gehaald worden tegen 2027. Aan het huidige tempo zal het nog vele jaren duren vooraleer de collectieve zuiveringsinfrastructuur is uitgebouwd. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt vooral bij de gemeente Houthulst (rioolbeheerder Fluvius). De meest rendementsvolle projecten situeren zich langs gewestwegen (Klerkenstraat en Iepersteenweg) waardoor AWW en Aquafin betrokken partij zijn.

Vandaag en ook in de toekomst wordt geen effluent van een RWZI geloosd.

De uitbouw van de **IBA's** dient versneld te worden. In de IBA-zone was eind 2022 slechts 6% van de te plaatsen IBA's geïnstalleerd.

In het Blankaartgebied zijn naar schatting een 50-tal **overstorten** aanwezig. In het verleden werden twee overstorten (Paardedreef en Noordbroek (=Zuidbroekstraat)) opgevolgd via het overstortmeetnet van VMM. Beide overstorten werken heel frequent. Er is een duidelijk beleid en dynamiek aanwezig om de meest frequent werkende overstorten te optimaliseren, maar dit beleid zal pas echt op termijn renderen. Opvolging van de meest werkende overstorten d.m.v. overstortmetingen (Aquafin) is aangewezen. Zo wordt een **overstort op de Kerkebeek in Woumen** bemeten. In kader van de rol van Aquafin als matchmaker werd het project "Optimalisatie pompstation Paardedreef en overstort Zuidbroekstraat" (project 100655) afgestemd met Diksmuide en Fluvius. Er werd door Fluvius een subsidieaanvraag (GIP AWIS-ID 107247 – Aanleg gescheiden stelsel Noordbroekstraat 1-17 en 40, 46) ingediend om tegelijk met het project van Aquafin de groene cluster in de Noordbroekstraat aan te sluiten op de bovengemeentelijke collector, maar dit project werd niet opgenomen op het subsidieprogramma. Aquafin verwacht om hun dossier in 2026 aan te besteden. In maart 2024 is Aquafin in Houthulst gestart met de uitvoering van het project Aanpassing persleiding en pompstation Zuid-Torhoutstraat (22847) dat als doel heeft in een aantal straten een gescheiden stelsel aan te leggen en het bestaande pompstation en persleiding te vervangen. Op die manier wordt de afvoer van het afvalwater geoptimaliseerd met o.m. een verminderde overstortwerking. Verder zijn in Houthulst ook de werken gegund van het subsidieproject W222082 waarbij in diverse landelijke straten (Rodesteenweg, Westbroekstraat,...) drukriolering wordt voorzien. Hierdoor wordt het afvalwater van 121 inwoners aangesloten op de RWZI Woumen.

Op de zuiveringsinfrastructuur zijn nog een 60-tal gekende **knelpunten** aanwezig. Een en ander draagt bij tot een aanvoer van zeer verdund afvalwater naar de RWZI Woumen. Op deze manier verdwijnt in drogere periodes ook heel wat oppervlaktewater uit het Blankaartgebied (verdroging).

Het **generieke landbouwbeleid** ([Gemeenschappelijk Landbouwbeleid](#) en [Mestbeleid](#)) vormt een belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit. In **2025** zetten de Vlaamse Milieumaatschappij en de Vlaamse Landmaatschappij hun gezamenlijke terreinonderzoek verder om de oorzaken van de hoge nutriëntendruk op de Velkelokerbeek, Zwartegatbeek, WY.6.5., Zanddambeek en Steenmolenbeek in kaart te brengen en gecoördineerd te handhaven bij calamiteiten ([7B L 0023](#)).

Inagro is erosiecoördinator voor oa de gemeenten Diksmuide, Staden en Houthulst. Er staat een nieuw project in kader van het **erosiebesluit** gepland voor de Steenstraat in Houthulst langs de Steenmolenbeek en voor de Holleweg in Diksmuide. Er worden

mogelijkheden onderzocht voor de Eikhofstraat in Diksmuide. Stad Diksmuide bekijkt met Fluvius om van de straatgrachten van de Steenstraat een buffergracht te maken. Ter hoogte van de parkbegravingplaats in het Eierdreefje (Woumen) wordt door stad Diksmuide een sedimentvang voorzien.

➡ Hydromorfologie of structuurkwaliteit en vismigratie

Hoever staan we

Onder de vissen is de paling een belangrijke doelsoort in het gebied. De populatie van de **paling** is in de voorbije decennia drastisch gedaald. Door obstakels (bv. pompgemalen) kan de paling zijn levenscyclus niet voltooien.

Palingen worden geboren in zee, maar trekken richting de rivieren om op te groeien. Eenmaal volgroeid keren ze terug naar zee. Een eerste hindernis ter hoogte van de Ganzenpoot wordt door de Vlaamse Waterweg aangepakt onder de vorm van omgekeerd spuibeheer. Aansluitend daarop zet de Vlaamse Milieumaatschappij in op de palingmigratie naar het Blankaartbekken. In 2022-2023 werd een **palinggoot** op de Stenensluisvaart uitgetest en deze blijkt succesvol.

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) weegt en meet de verzamelde palingen, waarna het de palingen uitzet in de Stenensluisvaart en de andere waterlopen in het Blankaartbekken. In 2022 leverde dat in totaal zo'n 6.000 kleine palingen en glasalen op, een kleine 17,5 kg. Tijdens de eerste bemonstering van 2023 werd net geen 7 kg paling overgezet.

De Vlaamse Milieumaatschappij heeft in **2024** de bestaande propellerpompen van het **pompgemaal Stenensluisvaart te Woumen vervangen door visvriendelijke pompen (6 I 0108)**. Dit geeft de volwassen palingen die terug naar zee willen zwemmen een grotere kans om levend door de pompen te geraken naar de IJzer.

De Stenensluisvaart en de Houtensluisvaart worden vooral gevoed door waterlopen in de hoger gelegen zandleemstreek (de Kerkebeek, Ronebeek en de Steenbeek) maar zorgen ook voor de afvoer van het overstromingswater vanuit de IJzer dat in het broekengebied tijdelijk gebufferd wordt bij hoge regenval. Samen met het water komen grote hoeveelheden sediment mee. Erosie in de opwaartse gebieden zorgt ervoor dat veel sediment terechtkomt in de laaggelegen overstromingsgebieden waar het sediment bezinkt. Hierdoor slibben beide hoofdwaterlopen aan en groeien ze volledig dicht met waterplanten waardoor het water niet goed meer kan doorstromen.

De Vlaamse Milieumaatschappij ruimde in **2024 het slib** van de **Stenensluisvaart** (tussen vijver en pompstation) en **Houtensluisvaart** (tussen Kerkebeek en IJzer) voor behoud van afvoercapaciteit en waterkolom ([8A E 0427](#)). Uit de Stenensluisvaart werd 15.000m³ slib verwijderd. Uit de Houtensluisvaart werd circa 10.000 m³ slib geruimd. [*Weerbare Westhoek*]

Verschillende delen van waterlopen werden recht getrokken of ingebuisd. De waterbeheerders hebben verschillende trajecten hersteld, bv. de Steenbeek door de Zuidijzerpolder.

In 2022 werd er een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen VMM, de Provincie West-Vlaanderen en de betrokken gemeenten om enkele acties op lokale waterlopen te faciliteren via een **VMM dienstenbestek**.

De opdracht vergt het creëren van draagvlak en het opmaken van voorstudies en voorontwerpen voor diverse projecten integraal waterbeheer, zo ook binnen het Blankaartbekken.

Via dit dienstenbestek werden in 2023 gesprekken gevoerd door een studie bureau om **ingebuisde delen** van de Van Dammesbeek, Ronebeek, Zwartegatbeek, 's Graveneikbeek, Velkelokerbeek, Steenmolenbeek en Zanddambeek **terug open te maken** ([8A D 0129](#), [8A D 0130](#), [8A D 0131](#), [8A D 0132](#), [8A D 0133](#), [8A D 0134](#), [8A D 0135](#)). Een aanleg van natuurlijke ingerichte, zacht hellende oevers biedt de kans om meer water te kunnen vasthouden bovenstroom en zo zowel waterschaarste als wateroverlast te voorkomen. Via de studieopdracht werd ook de geschiktheid van locaties voor **sedimentvangen** onderzocht.

Wat staat er te gebeuren

De voorontwerpen werden voor de kansrijke trajecten en locaties voor sedimentvangen in 2023 opgemaakt. Deze waterlooptrajecten komen in aanmerking voor de subsidieoproep "Levend Water".

De slaagkans van deze projecten hangt sterk af van de bereidheid tot meewerken van de aangelanden (de afstandsregels tot de open waterloop zijn het belangrijkste bezwaar) en van ondersteuning door de betrokken gemeenten.

De trajecten in de gemeente Houthulst kunnen momenteel niet verder uitgewerkt worden. In Staden en Diksmuide zijn 2 kansrijke locaties voor sedimentvangen die verder kunnen uitgewerkt worden.

Peilafspraken

Hoever staan we

Om het rietmoeras rond de Blankaartvijver te herstellen, wordt in drie fasen een **waterpeilverhoging** doorgevoerd. Een **eerste fase** is een beperkte waterpeilverhoging in een zone rond de Blankaartvijver en werd in 2012 uitgevoerd. In een **tweede fase** werd in 2019 deze waterpeilverhoging in de rest van het projectgebied (Merkembroek en Woumenbroek) doorgevoerd. Daarvoor heeft de Vlaamse Milieumaatschappij een nieuw pompstation geplaatst op de waterloop Engelendelft. Het staat in voor de afwatering van de Engelendelft in het kanaal Ieper-IJzer en zorgt ervoor dat het bekken van de Engelendelft buiten de invloed van de waterpeilverhoging in het projectgebied blijft.

Wat staat er te gebeuren

De **waterkering** door de Vlaamse Waterweg en de Vlaamse Milieumaatschappij is afgewerkt in 2022. Dit betekent dat de **derde fase** van de waterpeilverhoging in het natuurgebied de Blankaart kan ingaan wanneer voldoende laaggelegen gronden zijn aangekocht. De modaliteiten daarvoor worden besproken in de Stuurgroep Blankaart.

Een doelstelling in de Blue Deal is "water beter vasthouden". Het nieuwe instrument "**peilbesluit**" voor **onbevaarbare waterlopen** dat in december 2022 door de Vlaamse Regering principieel werd goedgekeurd, zal daarbij helpen in vlakke gebieden. De deadline voor de peilbesluiten ligt op 1 januari 2027 en dient om de 6 jaar geëvalueerd te worden. De waterbeheerder is verantwoordelijk voor de opmaak van het peilbesluit. Het peilbesluit is vooral belangrijk in gebieden waar het oppervlaktewaterpeil kunstmatig geregeld wordt én waar natuur, landbouw en andere functies specifieke eisen stellen aan het peilbeheer. Het Blankaartbekken is prioritair voor de Vlaamse Milieumaatschappij om uitvoering te geven aan dit peilbesluit. Begin **2024** is het proces opgestart voor de opmaak van een peilbesluit voor het Blankaartbekken met het opstellen van een oriëntatienota.

Voorkomen van waterschaarste

Hoever staan we

Op 30 september 2022 keurden de partners het **gebiedsprogramma** IJzer- en Handzamevallei goed. Vertrekkend vanuit de 6 ambities werden een 60-tal acties geformuleerd voor de deelgebieden Blankaartbekken, Handzamevallei en bovenloop van de IJzer.

In droge perioden kan het Blankaartbekken aangevuld worden vanuit de IJzer, Martjevaart en kanaal Ieper-IJzer. Hierbij wordt steeds rekening gehouden met de waterkwaliteit van de toevoerende waterlopen, waaronder het zoutgehalte, en de waterkwaliteit in het gebied zelf.

Wat staat er te gebeuren

In **2025** wordt het gebiedsprogramma vernieuwd op basis van nieuwe inzichten en studies, zoals het begeleidend onderzoek in opdracht van Weerbaar Water+Land+Schap (Sumaqua en BDB) en de Integrale Waterstrategie (OMGEVING en VITO).

Het **waterproductiecentrum De Blankaart** onttrekt water uit de IJzer en de Stenensluisvaart naar het spaarbekken om er drinkwater uit te produceren. Rondom het spaarbekken werd een ringkanaal aangelegd om oppervlaktewater om te leiden rond het spaarbekken en water aan te voeren naar het spaarbekken.

Om zeker te zijn over de kwaliteit van het ingetrokken water naar het spaarbekken en als randvoorwaarde voor de 3de fase van de waterpeilafspraken ikv het raamakkoord de Blankaart, wordt het **ringkanaal hydraulisch geïsoleerd**. De omgevingsvergunning wordt in het voorjaar van 2025 ingediend. De plannen

werden in de loop van 2024 deels aangepast om tegemoet te komen aan de opmerkingen van ANB en de aanpalende private eigenaars. Tevens werd een oplossing gezocht om het grondverzet maximaal te beperken door integratie met een ander project namelijk het verwijderen van het monostort langs het spaarbekken van het WPC. Mits een gunstig vergunningstraject zouden de werken aanvangen in het najaar van 2025. Binnen het project worden eveneens uitstapzones voorzien voor reeën uit het ringkanaal van het WPC.

Ook de **hemelwater- en droogteplannen** van de gemeenten en het project IJzer- en Handzamevallei geven aan verder invulling te willen geven aan het **bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren** onder de vorm van herwaarderen van grachten, plaatsen van stuwtejes en knijpconstructies in waterlopen, slim peilbeheer op perceelniveau, opwaardering van de bodem,...

Water+
Land+
Schap

In 2023 ging de samenwerking van start tussen Regionaal Landschap, Inagro, Vlaamse Landmaatschappij, Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij en de provincie West-Vlaanderen voor **advies en begeleiding van landbouwers in functie van klimaatrobuuste maatregelen** onder de vorm van een gecoördineerde uitrol van steun uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (ecoregelingen, beheerovereenkomsten, niet-productieve investeringen,...). Via infosessies in Diksmuide en Staden (en begin 2024 ook in Woesten) werden in totaal een kleine 150 landbouwers bereikt. De landbouwers werden wegwijs gemaakt binnen het nieuwe GLB, met een focus op gedeelte winsten voor het gebied en hun bedrijfsvoering. In het najaar van 2024 werd deze actie herhaald en staat ook op de planning in het voorjaar van 2025.

➡ Wateroverlast

Hoever staan we

Alle kritieke onderdelen binnen het waterproductiecentrum De Blankaart werden verhoogd zodat er geen impact is op de installatie tijdens overstroming van de Blankaartvallei, de natuurlijke winterbedding van de IJzer. De bereikbaarheid van de site blijft een aandachtspunt voor de aanvoer van de nodige chemicaliën. Ook het personeel moet de site veilig kunnen bereiken. Hetzelfde is ook van toepassing voor de RWZI Woumen (naast aanvoer van oa chemicaliën, personeel dat veilig de site moet kunnen bereiken is hier ook de afvoer van het slib van belang).

De overstromingen van de IJzer in november 2023 bereikten een historisch hoog niveau, waaronder ter hoogte van het Blankaartbekken. De winterdijk werd continu gemonitord en plaatselijk verstevigd. Verschillende inwoners en dieren werden preventief geëvacueerd. De winterdijk heeft stand gehouden en zo veel schade voorkomen.

Wat staat er te gebeuren

De winterdijk moet bij hoge waterstand in het Blankaartbekken enkele woningen en landbouwbedrijven beschermen.

Tussen augustus en oktober **2024** werd door de Vlaamse Waterweg [het westelijke deel van de dijk hersteld](#). Daarbij werd de kleikern van de dijk verhoogd tot 5 meter TAW om aftopping bij extreem hoge waterstanden te voorkomen. Op de kruin van de dijk werd een verstevigde grasmatt aangelegd zodat voertuigen en werfmateriaal er veiliger op kunnen voor inspecties en interventies tijdens natte periodes.

Het Oostelijk deel van de winterdijk wordt in **2025** hersteld. [Weerbare Westhoek]

De Vlaamse Milieumaatschappij voorziet in 2025 in het verhogen van de pompgemaaltjes die het binnendijkse gebied afwateren, het verhogen van elektriciteitscabines en in bijkomende peilmetingen. [Weerbare Westhoek EFRO/FIO A11]

Langs het tracé van de winterdijk werd een gebouw met een groot overstromingsrisico aangekocht en zal worden afgebroken. [Weerbare Westhoek]

groen = perimeter waterpeilverhoging fase 2, paars = tracé winterdijk Blankaart

Ook de **hemelwater- en droogteplannen** van de gemeenten Diksmuide, Houthulst en Staden geven aan verder invulling te willen geven aan het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren.

Stad Diksmuide voorziet in de Eikhofstraat het openleggen van een stuk gracht WY.4.1 (gewestcode 10S23) tussen deze gracht en de Pluimstraat en voorzien in een lokale buffering.

Poperingevaart

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Poperingevaart is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

Het gebied maakt deel uit van het onttrekkingsgebied voor het waterproductiecentrum de Blankaart. Een goede waterkwaliteit verhoogt de waterbeschikbaarheid voor drinkwaterproductie.

wateroverlast

Het overstromingsrisico op basis van het aantal getroffen inwoners is laag. In de broeken van de IJzervallei komen winterse fluviale overstromingen voor. Er is in het verleden al heel wat geïnvesteerd in de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden stroomopwaarts van de dorpskern van Poperinge en biedt bescherming tegen wateroverlast, vooral door pluviale overstromingen. Het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren blijft belangrijk in relatie met voorkomen van waterschaarste.

watertekort

Voor de Poperingevaart willen we een maximale, continue waterbeschikbaarheid bekomen voor alle sectoren. Water wordt duurzaam en zoveel mogelijk circulair gebruikt en gespaard uit natte perioden om in droge perioden te gebruiken. Hemelwater wordt zo veel mogelijk ter plaatse gehouden door te infiltreren en te bufferen.

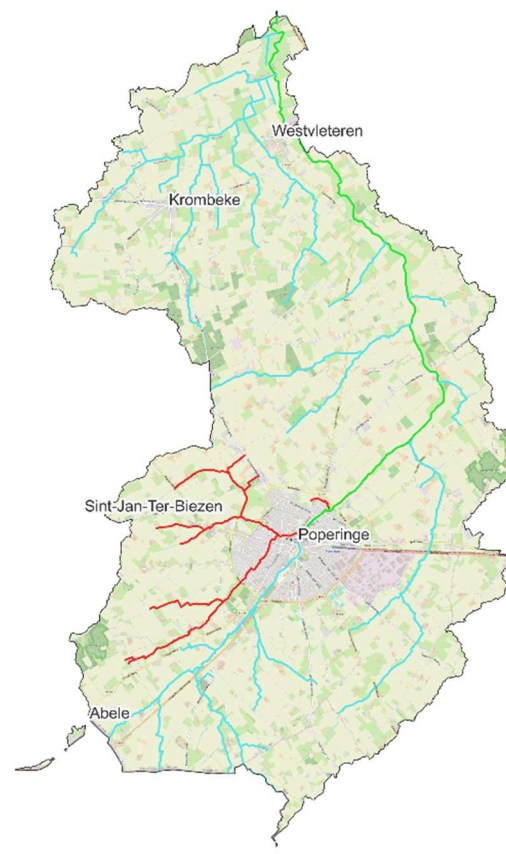

waterbeleving

Doorheen het gebied loopt een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk. De Vleterbeek vormt een groen lint doorheen de stad Poperinge.

Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken (Poperingevaart)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Sinds 2017 organiseert het bekkensecretariaat IJzerbekken het gebiedsgericht overleg water voor de Poperingevaart. In het overleg zijn zowel Vlaamse als lokale administraties vertegenwoordigd als het middenveld, de drinkwatersector en lokale politieke vertegenwoordigers. Door kennis en ervaring uit te wisselen en projecten en initiatieven bij elkaar te leggen, kunnen we meer bereiken. Daarom gaan we voor een integrale en gebiedsgerichte aanpak.

In het gebiedsgericht overleg (GTO) Poperingevaart van 2023 stond waterkwaliteit in Abele ter hoogte van de grens met Frankrijk op de agenda, samen met kansen voor vismigratie en visbestand en ecologische inrichting van de Vleterbeek. Het project in het deelgebied Hollebeek-Spanebeek kreeg intussen samen met open leggen van de Vleterbeek in het centrum van Poperinge bij de Vroonhofs site financiële middelen via de [Lokale Gebiedsdeal Droogte](#).

🔗 **Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken (Poperingevaart)**

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Waterkwaliteit

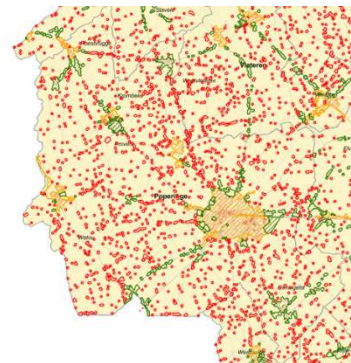
Hoever staan we

De Poperingevaart heeft een matige biologische waterkwaliteit. Vooral de bovenloop, de Vleterbeek, heeft kansen om naar een goede toestand te evolueren. Vooral het fosfor- en stikstofgehalte en organische belasting zijn nog te hoog. De fosforconcentratie is stroomopwaarts ter hoogte van Abele al hoog. Pesticiden vormen vooral voor drinkwaterproductie uit oppervlaktewater een belangrijk aandachtspunt. Zowel de Vlaamse Milieumaatschappij als De Watergroep monitoren, analyseren en sensibiliseren over pesticiden, o.a. via Inagro en de landbouworganisaties ([7B_E_0030](#)).

Wat staat er te gebeuren

Zowel de rioleringsgraad (74%) als de zuiveringsgraad (71%) zijn relatief laag (bron: AWIS-databank VMM 2021). Toch is de uitvoeringsgraad van de riolering hoog (92%) wat erop wijst dat de betrokken gemeenten al flinke inspanningen hebben geleverd inzake de uitbouw van het rioolstelsel.

De stad Poperinge en de gemeente Vleteren investeren verder in de **uitbouw en optimalisatie van de saneringsinfrastructuur** en aanleg van **IBA's**. Liefst 20% van het afvalwater van de inwoners in dit waterlichaam moet immers gezuiverd worden door IBA's. De stad Poperinge en de gemeente Vleteren zijn volop bezig met de plaatsing van IBA's voor de vele verspreide bebouwing. Eind 2022 was 45% van de te plaatsen IBA's ook effectief geïnstalleerd.

Het huishoudelijk afvalwater van de dorpskernen **Krombeke en Abele** heeft nog een belangrijke plaatselijke impact op de Heidebeek en de Vleterbeek. De geplande dorpskern vernieuwing en plannen van Noréade voor de aansluiting van een deel van Abele moeten worden aangegrepen om in de nabije toekomst de sanering te voorzien van Abele.

In mei 2025 zijn in Vleteren de werken gestart van het subsidieproject Sanering Krombekestraat en Roggestraat (W222166). In totaal wordt het afvalwater van 61 inwoners gesaneerd door aanleg van een nieuwe riolering. De werken zullen duren tot begin 2027.

Het **generieke landbouwbeleid** (GLB en MAP) vormt een belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit. Voor de **Hollebeek en Spanebeek** werd door de provincie verder gebouwd op monitoring en analyse door de Vlaamse Milieumaatschappij en de Vlaamse Landmaatschappij om te werken naar een goede waterkwaliteit voor de MAP-meetpunten en het verhogen van de waterbeschikbaarheid. Ondanks de vele inspanningen van de landbouwers resulteerde dit nog niet in een goede waterkwaliteit. Het projectvoorstel omvat de verdergaande aanpak van diffuse lozingen o.a. uit drainages, inzetten op het zelfzuiverend vermogen van de waterlopen, verminderen van erosie, verhogen van de biodiversiteit en beleving van het landschap.

Begin **2024** werden door het Departement Omgeving investeringsmiddelen voor het project "Lokale gebiedsdeal droogte IJzer- en Handzamevallei" toegekend. Met als deelproject : **ruimte voor water, in een landbouwlandschap 'Veerkrachtig watersysteem Hollebeek-Spanebeek' (Vleteren, Poperinge)**. [*Weerbare Westhoek*]

In **2024-2025** liep een monitoringcampagne om de waterkwaliteit van de Hollebeek en Spanebeek te bepalen. Op basis van de resultaten en aanbevelingen zullen acties worden uitgewerkt om de waterkwaliteit te verbeteren.

Inagro is erosiecoördinator voor o.a. de stad Poperinge. Er wordt een project voorbereid voor de Provenstraat langs de Bommelaarsbeek in kader van het **erosiebesluit**. ([8B A 0171](#))

➡ Hydromorfologie of structuurkwaliteit

Hoever staan we

De Poperingevaart werd in 2009 stroomafwaarts Poperinge al **ecologisch ingericht**, waarbij ook een belangrijk vismigratieknelpunt in het centrum van Poperinge werd opgelost. Daardoor is **vrije vismigratie** over het grootste deel van de Poperingevaart mogelijk bij normale waterstanden.

Wat staat er te gebeuren

In **2025** bereidt de Vlaamse Milieumaatschappij verder een lokaal **oeverherstel** voor van de Poperingevaart op 6 locaties en sanering van nog een klein vismigratieknelpunt. (onderdeel van Provaly)

Verder plant de Vlaamse Milieumaatschappij op middellange termijn een nieuw oeverzoneproject met zacht hellende oevers tussen de Woestenseweg en de Kruisboomstraat.

Voor de Vleterbeek stroomopwaarts van Poperinge zijn kansen om **vismigratie** nog verder stroomopwaarts door te trekken en door een **ecologische inrichting** nog meer in te zetten op het zelfzuiverend vermogen van de waterlopen ([8A D 0136](#), [8A D 0137](#)). De belangrijkste uitdagingen hier zijn de financiering en het lokale draagvlak te vinden. Er zijn mogelijkheden voor financiering via de Provinciale Visserijcommissie in kader van vismigratie en voor de ecologische inrichting van Vleterbeek, Winterbeek, Lenebeek, Bernardsbeek, Nattebeek en Hoeslandbeek ([8A D 0138](#), [8A D 0139](#), [8A D 0140](#), [8A D 0141](#), [8A D 0142](#)) bekijkt de Vlaamse Milieumaatschappij de mogelijkheid om het voorbereidend onderzoek in een bestek dienstverlener op te nemen. Ook voor de subsidieoproep "Levend Water" komen deze acties in aanmerking.

➡ Waterschaarste

Hoever staan we

Bij de gecontroleerde overstromingsgebieden op de Vleterbeek en de Robaertbeek werden **spaarbekkens** aangelegd als watervoorziening voor de landbouw in droge perioden. Ook landbouwers en bedrijven investeerden al heel wat in **private waterbuffers**.

In het project "[Dureau](#)" - duurzaam gebruik van water - (met Leader steun) stelt de stad Poperinge gezuiverd afvalwater, van de aardappelverwerkende industrie, en hemelwater ter beschikking van de lokale landbouwers zodat deze hun velden kunnen irrigeren in tijden van droogte. De bouw van het bufferbekken zorgt ervoor dat landbouwers vlot water kunnen (op)pompen. De kwaliteit van het gezuiverde water wordt nauwlettend in de gaten gehouden door experts en meteen gecommuniceerd aan de landbouwers.

Wat staat er te gebeuren

Het beschikbare volume water ten opzichte van de vraag is beperkt. Om waterschaarste te voorkomen wordt zowel aan vraag- als aanbodzijde gewerkt.

De **hemelwater- en droogteplannen** van de gemeenten Poperinge (in opmaak) en Vleteren (in opmaak) geven aan invulling te willen geven aan het zo veel mogelijk ter plaatse houden van hemelwater door bv. grachten terug in open profiel te leggen.

Binnen het project [Gov4Water](#) worden door de provincie de mogelijkheden en beperkingen van verschillende oplossingen voor waterbeschikbaarheid verkend (waaronder grootschalige watervoorraden zuidelijke Westhoek).

Wateroverlast

Hoever staan we

Om de stad Poperinge zoveel mogelijk van wateroverlast te vrijwaren, werden door provincie en stad verschillende **gecontroleerde overstromings-gebieden** op de Vleterbeek, Hipshoekbeek, Bommelaarsbeek, Robaertbeek aangelegd om het water stroomopwaarts vast te houden. Benedenstrooms werden plaatselijk een hoeve en een bedrijf beschermd tegen wateroverlast.

Wat staat er te gebeuren

De **hemelwater- en droogteplannen** van de gemeenten Poperinge (in opmaak) en Vleteren (in opmaak) geven aan verder invulling te willen geven aan het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren.

Waterbeleving

Hoever staan we

Water stroomt als een **groenblauw lint door de stad Poperinge**.

Wat staat er te gebeuren

Voor de **Vroonhof site** plant de stad Poperinge een ruimtelijke herinrichting, met kansen voor de provincie voor het terug in open profiel brengen van de Poperingevaart in het centrum van de stad. Hoe het project uit ziet, kan je bekijken in het [masterplan Vroonhof](#).

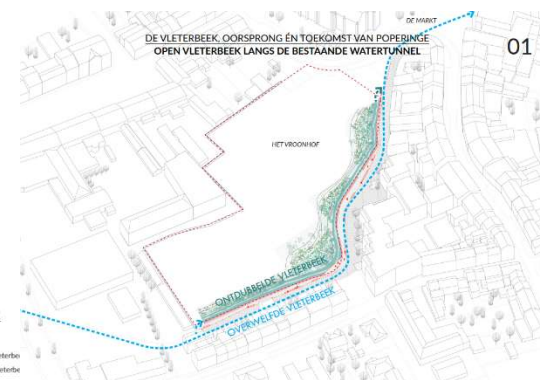
Begin **2024** werden door het Departement Omgeving investeringsmiddelen voor het project "Lokale gebiedsdeal droogte IJzer- en Handzamevallei" toegekend. Met als deelproject : **ruimte voor water, in een stedelijke omgeving 'Vroonhofs site in Poperinge: Vleterbeek in open profiel' (Poperinge)**. [Weerbare Westhoek] De start van de werken is voorzien in **2025**.

DE VLETERBEEK, OORSPRONG EN TOEKOMST VAN POPERINGE
HISTORISCHE ONTDUBBELING

Historische ontubbeling van de Vleteren (Pag. Kaart 1842-1870)

Grote Kimmelbeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Grote Kimmelbeek is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

Het gebied maakt deel uit van het onttrekkingsgebied voor het waterproductiecentrum de Blankaart. Een goede waterkwaliteit verhoogt de waterbeschikbaarheid voor drinkwaterproductie.

wateroverlast

Het overstromingsrisico op basis van het aantal getroffen inwoners is laag. In de broeken van de IJervallei komen winterse fluviale overstromingen voor. De bebouwing wordt beschermd tegen wateroverlast, vooral door pluviale overstromingen. Het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren blijft belangrijk in relatie met voorkomen van waterschaarste.

watertekort

Voor de Grote Kimmelbeek willen we een maximale, continue waterbeschikbaarheid bekomen voor alle sectoren. Water wordt duurzaam en zoveel mogelijk circulair gebruikt en gespaard uit natte perioden om in droge perioden te gebruiken. Hemelwater wordt zo veel mogelijk ter plaatse gehouden door te infiltreren en te bufferen.

waterbeleving

Doorheen het gebied loopt een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk.

Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken (Grote Kimmelbeek)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Sinds 2017 organiseert het bekkensecretariaat IJzerbekken het gebiedsgericht overleg water voor de Grote Kesselbeek. In het overleg zijn zowel Vlaamse als lokale administraties vertegenwoordigd als het middenveld, de drinkwatersector en lokale politieke vertegenwoordigers. Door kennis en ervaring uit te wisselen en projecten en initiatieven bij elkaar te leggen, kunnen we meer bereiken. Daarom gaan we voor een integrale en gebiedsgerichte aanpak.

In het gebiedsgericht overleg (GTO) Grote Kesselbeek van 2024 stond een overzicht van de waterkwaliteit in het afstroomgebied op de agenda, samen met een uitgebreide analyse van de saneringsinfrastructuur.

➡ **Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken (Grote Kesselbeek)**

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

🔄 Waterkwaliteit

Hoe ver staan we

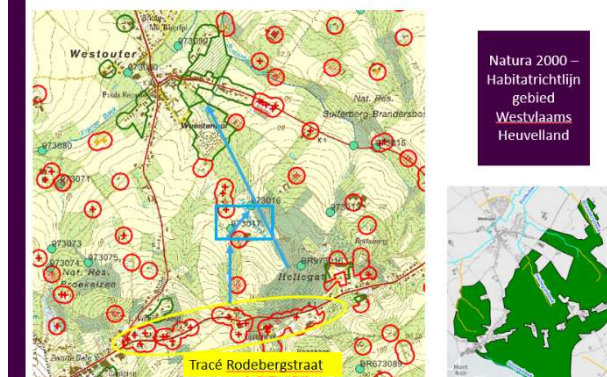
De Grote Kesselbeek heeft een **matige biologische waterkwaliteit**. Voor macro-invertebraten is een snelle verbetering mogelijk als de leefomstandigheden verbeteren. Vooral het fosfor- en stikstofgehalte en organische belasting zijn nog te hoog. Pesticiden vormen vooral voor drinkwaterproductie uit oppervlaktewater een belangrijk aandachtspunt. Zowel de Vlaamse Milieumaatschappij als De Watergroep monitoren, analyseren en sensibiliseren over pesticiden, o.a. via Inagro en de landbouworganisaties ([7B E 0031](#)).

Wat staat er te gebeuren

Zowel de rioleringsgraad (75%) als de zuiveringsgraad (67%) zijn relatief laag (bron: AWIS-databank VMM 2021). Toch is de uitvoeringsgraad van de riolering (87%) hoog wat erop wijst dat de gemeenten al flinke inspanningen hebben geleverd inzake de uitbouw van de riolering. Een belangrijk deel van het huishoudelijk afvalwater (13%) zal in de toekomst via IBA's worden gesaneerd. De gemeenten zijn volop bezig met de plaatsing van de IBA's. Eind 2022 was 44% van de te plaatsen IBA's effectief geïnstalleerd.

In alle deelgemeenten langs de Grote Kesselbeek situeren zich nog plaatselijk ongezuiverde rioolozingen waarvan een aantal worden gesaneerd door subsidieprojecten of bovengemeentelijke projecten. Zo pakt de gemeente Heuvelland de lozing van de

Grote Kesselbeek – Hellegatbeek – te zuiveren afvalwater in beschermingszone

Sulferbergstraat (N315) aan (subsidieproject W222078). De stad Leper engageert zich om de Streuvelswijk te saneren net als Zuidschote. Aquafin en de stad Poperinge realiseerden in Reningelst een belangrijke sanering van meer dan 200 inwoners. Door de dorpskernvernieuwing i.s.m. met AWV is ook heel wat hemelwater afgekoppeld van de riolering. De werken in Reningelst zijn in het voorjaar 2025 afgerond. In Vleteren (deelgemeente Woesten) zijn eind 2024 omvangrijke rioleringswerken van start gegaan die als doel hebben in een aantal straten een gescheiden stelsel aan te leggen. Tevens wordt de vuilvracht van een 20-tal woningen

aangesloten op de RWZI Leper (subsidieproject W222167). De lozing gebeurt momenteel op de Wijngatebeek.

De gemeente Heuvelland is binnen Vlaanderen een van de gemeenten binnen Vlaanderen met het grootste aandeel IBA's op het grondgebied. Prioritair zijn de **IBA's voor woningen en horecazaken op de Zwarte-, Vidaigne-en Rodeberg** waarvan het huishoudelijk afvalwater nu nog loost op beken in het beschermde habitatrichtlijngebied West-Vlaams Heuvelland. Een belangrijk knelpunt is dat horecazaken een piekbelasting veroorzaken en systemen om dit op te vangen moeilijk toe te passen of te duur zijn.

Overstorten veroorzaken nog vaak piekbelastingen op de waterlopen. Er werd in 2023 een continue monitoring van waterkwaliteit opgestart op de Grote Kesselbeek tussen Elverdinge en Zuidschote om deze impact te begrenzen en om de invloed van **overstortwerking in Elverdinge** door een aangepast waterbeheer te beperken. Verder werd in 2023 nagegaan of de werking van dit overstort kan geoptimaliseerd worden of als er een voorzuivering kan voorzien worden voor het overstortwater in de waterloop terecht komt. Een ander belangrijk overstort is gelegen langs de De Cerfstraat in Vlamertinge. Momenteel zijn een aantal ingrepen gepland die de werking van dit overstort zullen verminderen.

De RWZI's die lozen in de Grote Kemmelbeek (Westouter-centrum, Reningelst, Vlamertinge) halen zeer goede zuiveringsresultaten maar kampen met verdunning omwille van de aansluiting van gemengde rioolstelsels en grond- en grachtwater.

De zuiveringsrendementen voor fosfor zijn voor de installaties van Westouter-centrum en Reningelst vrij laag omwille van het ontbreken van chemische defosfatatie die - voor alle duidelijkheid - ook niet wordt opgelegd noch in Vlarem noch in de afgeleverde vergunning. Eind 2023 heeft Aquafin de KWZI De Klijte in gebruik genomen (project 20720 Ook voor deze installatie zal het rendement van fosfor laag liggen. Er werden nog geen metingen uitgevoerd op de Klijtebeek die het effect van de uitgevoerde saneringen en de lozing van het effluent van de KWZI in beeld kunnen brengen.

Het **generieke landbouwbeleid** (GLB en MAP) vormt een belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit. Een gecoördineerde handhaving van **calamiteiten** veroorzaakt door meststoffen in de Driegoedenbeek, Wanebeek, Paddenbeek en Ganzenbeek ([7B L 0020](#)) moet er minstens voor zorgen dat piekverontreiniging voor de MAP-metpunten kan uitgesloten worden.

De Vlaamse Milieumaatschappij en de Vlaamse Landmaatschappij werkten hiervoor een gefaseerde aanpak uit, waarbij in 2023 gestart werd met het Blankaartbekken.

Inagro is erosiecoördinator voor oa de stad Poperinge, de stad Ieper en de gemeente Heuvelland. Er wordt een project in de Zoetendaalstraat in Poperinge voorbereid in kader van het **erosiebesluit** in het afstroomgebied van de Grote Kemmelbeek.

🔄 Hydromorfologie of structuurkwaliteit

Hoever staan we

In 2022 was het **oeverherstel van de Grote Kemmelbeek** tussen Elverdinge en Zuidschote uitgevoerd. De oevers werden opnieuw geprofileerd tot meer zacht hellende oevers. Dit heeft als voordeel dat de oevers stabiel worden en het verhoogt de **waterberging** en de afvoercapaciteit. Ook vrije **vismigratie** werd mogelijk gemaakt door de aanleg van een visnevengeul ter hoogte van de Bernardplasstuw en stenen vishellingen ter hoogte van 4 stuwtjes in de waterloop.

Wat staat er te gebeuren

Voor de Grote Kemmelbeek stroomopwaarts van Elverdinge zijn kansen om **vismigratie** nog verder stroomopwaarts door te trekken en door een **ecologische inrichting** nog meer in te zetten op het zelfzuiverend vermogen van de waterlopen. De belangrijkste

uitdagingen hier zijn de financiering en het lokale draagvlak te vinden. Er zijn mogelijkheden voor financiering via de Provinciale Visserijcommissie in het kader van vismigratie en acties voor de ecologische inrichting van Franse Beek, Hellegatbeek, Sulferbergbeek, Scherpenbergbeek, Klijtebeek, Vuile Beek, Grote Kemmelbeek, Ganzenbeek en Paddenbeek ([8A D 0143](#), [8A D 0144](#), [8A D 0145](#), [8A D 0146](#), [8A D 0147](#), [8A D 0148](#), [8A D 0149](#), [8A D 0150](#), [8A D 0151](#)) komen in aanmerking voor de subsidieoproep "Levend Water".

Voor het **project Franse beek Westouter** werd eind 2023 subsidie toegekend in kader van de oproep "[Levend Water](#)" van de Vlaamse Milieumaatschappij. De aanleg door de provincie West-Vlaanderen is eind **2024** van start gegaan. Het project voorziet in maatregelen om infiltratie van hemelwater en buffercapaciteit te verhogen, hermeandering en droogtebestrijding door aanleg van plasdrassituaties-poelen, voorkomen van wateroverlast door meer ruimte voor water te creëren, erosie maatregelen, aanplant van beekbegeleidende houtkanten en waterbeleving door voorzien van een fietsdoorsteek, aanleg van een ontmoetingsplek, wandel- en rustzone,...

© provincie West-Vlaanderen

↪ Waterschaarste

Hoever staan we

Bij het gecontroleerde overstromingsgebied in de Cerfstraat op de Grote Kommelbeek In Vlamertinge werd ook een **spaarvolume** aangelegd als watervoorziening voor de landbouw in droge perioden. Ook landbouwers en bedrijven investeerden al heel wat in **private waterbuffers**.

Wat staat er te gebeuren

Het beschikbare volume water ten opzichte van de vraag is beperkt. Om waterschaarste te voorkomen wordt zowel aan vraag- als aanbodzijde gewerkt.

In kader van de Blue Deal subsidieaanvraag Proeftuinen droogte levert het effluent van mestverwerking water voor land- en tuinbouw in het project [Blue Corridor](#).

Bij het nieuwe gecontroleerde overstromingsgebied in Vlamertinge wordt een spaarvolume voorzien (zie verder bij wateroverlast) ([6 F 0345](#)).

Binnen het project [Gov4Water](#) worden door de provincie de mogelijkheden en beperkingen van verschillende oplossingen voor waterbeschikbaarheid verkend (waaronder grootschalige watervoorraden zuidelijke Westhoek).

Ook de **hemelwater- en droogteplannen** van de gemeenten Lo-Reninge, Poperinge (in opmaak) en Heuvelland geven aan invulling te willen geven aan het zo veel mogelijk ter plaatse houden van hemelwater door bv. grachten terug in open profiel te leggen.

↪ Wateroverlast

Hoever staan we

De dorpskernen van Westouter, Reningelst, Vlamertinge, Elverdinge zijn kwetsbaar voor wateroverlast, vooral door pluviale overstromingen.

Wat staat er te gebeuren

De provincie West-Vlaanderen voorziet een nieuw **gecontroleerd overstromingsgebied** op de Grote Kommelbeek met mogelijkheid om water te bufferen voor de landbouwers ten zuidwesten van de dorpskern van **Vlamertinge** ([6 F 0345](#)). Het concept wordt in **2025** herzien met het nieuwe stadsbestuur. Waarschijnlijk zal een nieuwe omgevingsvergunning nodig zijn en er wordt een bestemming gezocht voor het grondverzet. [*Weerbare Westhoek EFRO/FIO A7*]

De **hemelwater- en droogteplannen** van de gemeenten Poperinge (in opmaak) en Heuvelland geven aan verder invulling te willen geven aan het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren.

↪ Waterbeleving

Wat staat er te gebeuren

De omgeving rond het nieuwe gecontroleerde overstromingsgebied in **Vlamertinge** wordt ingericht voor zachte recreatie ([6 F 0345](#)).

Ieperlee (Bollaertbeek en Kleine Kemmelbeek)

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Ieperlee stroomopwaarts Ieper, met als belangrijkste toevoerende waterlopen Bollaertbeek en Kleine Kemmelbeek, is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn)

Het gebied maakt deel uit van het onttrekkingsgebied voor de waterproductiecentra Zillebeke en Dikkebus. Een goede waterkwaliteit verhoogt de waterbeschikbaarheid voor drinkwaterproductie.

wateroverlast

Het overstromingsrisico op basis van het aantal getroffen inwoners is laag. Er is in het verleden al geïnvesteerd in de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden stroomopwaarts van de dorpskern van Voormezele en biedt bescherming tegen wateroverlast, vooral door pluviale overstromingen. Het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren blijft belangrijk in relatie met voorkomen van waterschaarste.

watertekort

Voor de Bollaertbeek en Kleine Kemmelbeek willen we een maximale, continue waterbeschikbaarheid bekomen voor alle sectoren. Water wordt duurzaam en zoveel mogelijk circulair gebruikt en gespaard uit natte perioden om in droge perioden te gebruiken. Hemelwater wordt zo veel mogelijk ter plaatse gehouden door te infiltreren en te bufferen.

waterbeleving

Doorheen het gebied loopt een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk. Zo loopt de Vestingroute langs de stadgrachten van Ieper en sluit aan bij de Verdrongen Weide en de Zillebekevijver. Langs het Verwezen Kanaal of de Oude Vaart ligt het Provinciedomein Palingbeek.

Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken (Ieperlee)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Water+
Land+
Schap

De voorbije jaren zette het Europese WaterProtect H2020 project in op het verminderen van pesticiden in de Bollaertbeek en een Leader project was er op gericht om erosie langs de Kleine Kemmelbeek te beperken. Beide projecten werden in 2019 onder coördinatie van de provincie West-Vlaanderen verder gezet in het landinrichtingsproject [Water-Land-Schap 1.0 Robuuste Waterlopen Westhoek](#) en Leader project Westhoek. De doelstellingen, minder pesticiden en minder sediment naar de waterlopen, werden uitgebreid naar beide beken. Het project wordt getrokken door de gebiedswerking van de provincie West-Vlaanderen, in samenwerking met vele partners zoals Inagro, het Regionaal Landschap Westhoek, de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij, De Watergroep,...

🔗 **Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken (Ieperlee)**

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Waterkwaliteit

Hoever staan we

De **biologische toestand voor de Bollaertbeek is slecht** omdat er geen macrofyten of waterplanten in voorkomen. Ook de macro-invertebraten of kleinere ongewervelden hebben het moeilijk bij een nog te laag zuurstofgehalte en te veel voedingsstoffen (fosfor en stikstof). **De Kleine Kemmelbeek of Dikkebusbeek is één van de weinige beken in het IJzerbekken met een vrij goede biologische beoordeling.**

© Zillebekevijver, VMM

Het oppervlaktewater van dit afstroomgebied wordt gebruikt voor **drinkwaterproductie**. Het ruw water wordt gewonnen uit de Dikkebusvijver en de Verdrongen Weiden/Zillebekevijver. Omwille van te hoge **pesticiden** concentraties voor drinkwaterproductie (deze normen zijn voor sommige pesticiden een stuk strenger dan de milieukwaliteitsnormen) kan gedurende enkele maanden van het jaar geen water ingenomen worden.

De Watergroep en VMM zorgen er samen voor dat eventuele vervuiling vanuit de Bollaertbeek zo veel mogelijk omgeleid wordt via de bestaande bypass en niet in het spaarbekken van de Verdrongen Weiden terecht komt. De Watergroep voert regelmatige kwaliteitscontroles en staalnames van het water van de Bollaertbeek uit en op momenten dat daaruit blijkt dat de waterkwaliteit niet voldoende blijkt om volgens de normen voor water voor drinkwaterproductie binnen te laten in het spaarbekken van de Verdrongen Weide, dan wordt dit water via de stuwklep net opwaarts de spoorweg tegengehouden en rond het spaarbekken omgeleid via de bestaande bypass.

VMM ondersteunt de waterbeheerders en De Watergroep met **continue monitoring van de waterkwaliteit** van de Bollaertbeek in functie van het waterbeheer rond Ieper (Verdrongen Weiden of bypass IJzerwegbeek). Deze continue monitoring laat toe om te anticiperen op piekbelasting door overstortwerking of incidenten.

Een bijkomende uitdaging vormen **cyanobacteriën (of blauwalgen)** in warme, droge perioden onder invloed van te veel voedingsstoffen (fosfor en stikstof) in het water. Sommige bevatten toxines en bemoeilijken het zuiveringsproces. Bij afsterven kunnen de toxines in oplossing komen in het water. Ze zijn dan schadelijk voor mens en dier, waardoor waterrecreatie in deze periodes wordt verboden.

In 2024 werd fase 4 van het rioleringsproject "Collector overwelfde Ieperlee" in het centrum van Ieper door Aquafin afgewerkt. (project 96546HD)

De hellende percelen in de valleien van deze waterlopen zijn gevoelig voor erosie.

De Kleine Kemmelbeek voert tonnen sediment af richting de **Dikkebusvijver** die steeds frequenter moet gebaggerd worden en dat tegen een hoge kostprijs. Samen met de goede vruchtbare grond komen ook veel nutriënten en pesticiden in de grachten en beken terecht, wat rechtstreeks een invloed heeft op de waterkwaliteit. In het landbouwlunchcafé van 9 juli 2024 kon de provincie positieve resultaten meegeven. Het aantal overschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen is sterk gedaald in de Bollaertbeek en Kleine Kemmelbeek. De piekconcentraties van bepaalde actieve stoffen zijn ook opmerkelijk lager dan enkele jaren terug. En de slibmetingen op Dikkebusvijver, die de provincie onlangs liet uitvoeren, toonden aan dat de hoeveelheid slib op de bodem van Dikkebusvijver minder snel aangroeit dan de periode voordien.

Water+
Land+
Schap

Het [Water-Land-Schap 1.0](#) project [Robuuste Waterlopen Westhoek](#) bestond in een eerste fase (2020-2023) uit het testen van verschillende **demomaatregelen** om erosie en puntvervuiling van pesticiden tegen te gaan en zo de waterkwaliteit te verbeteren én een leefbare landbouwbedrijfsvoering en duurzame voedselproductie te blijven garanderen: grasbuffer- of graskruidenstroken, plantaardige dam, inwerken van stro of houtsnippers, inrichten van een overstromingsland. Enkele demomaatregelen zijn verlengd tot eind **2024** en er werd een nieuw voorstel demomaatregelen goedgekeurd voor de periode 2025-2027.

Het betreft o.a. de aanleg van een houthakseldam, niet-kerende bodembewerking, mechanische onkruidbestrijding en een biologisch alternatief voor metaldehyde. De landbouwers worden voor deze maatregelen begeleid door een veldwerker in opdracht van de provincie en de Watergroep.

Deze **aansprekpunten op het veld** zijn hoogst noodzakelijk voor het breed ingang vinden van dergelijke maatregelen. En duidt daarbij op het knelpunt van **projectgebonden personeelscapaciteit**, waardoor dergelijke begeleiding niet bekken breed kan worden uitgerold. Bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij wordt niet ingezet op een gebiedsgerichte begeleiding op het terrein van [maatregelen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid \(GLB\)](#), zoals ecoregelingen, milieu-, klimaatgerelateerde en andere beheersverbintenissen en investeringen.

Wat staat er te gebeuren

De overgang naar de tweede fase van het project werd ingezet om van demomaatregelen naar een gebiedsprogramma te kunnen overgaan. In 2023 stelden de partners van het [Water-Land-Schap 1.0](#) project **Robuuste Waterlopen Westhoek** samen met de stakeholders een concreet en breed gedragen **actieplan** op om ook in de komende jaren erosie van bron tot monding aan te pakken.

Het actieplan is opgebouwd rond de krachtlijnen erosiebestrijding, waterkwaliteit, landschapsontwikkeling, communicatie, sensibilisatie, beheer en monitoring.

De gemeenten Heuvelland en Ieper en Aquafin werken verder aan de verdere **uitbouw en optimalisatie van de saneringsinfrastructuur**. Zowel de rioleringsgraad (72%) als de zuiveringsgraad (71%) zijn nog relatief laag (bron: AWIS-databank VMM 2021). Een belangrijk deel van het huishoudelijk afvalwater (13%) zal in de toekomst via IBA's worden gesaneerd. In de afstroomzone van de Ieperlee, met de begrenzing van het stroomgebied zoals gedefinieerd in de SGBP, zijn ongeveer 39% van de te plaatsen IBA's effectief geïnstalleerd. In het afstroomgebied liggen nog verschillende rioleringsprojecten met hoge GUP prioriteit, zoals rond **Voormezele** en **Zillebeke**. De sanering van het gehucht **Sint-Elooi** is prioritair, maar deze cluster wordt doorsneden door gewestwegen en is daarom afhankelijk van de planning van het Agentschap Wegen

en Verkeer. De stad Ieper plant via een subsidieproject de aanleg van een decentrale zuivering voor de woningen langs de Komenseweg (W223077).

Momenteel worden geen overstorten bemeten. Ook in de toekomst zal dit niet gebeuren door Aquafin.

De RWZI's die lozen in dit waterlichaam (Kemmel en Wijtschate) halen zeer goede zuiveringsresultaten met uitzondering van fosfor. De zuiveringsrendementen voor deze parameter zijn zeer laag omwille van het ontbreken van chemische defosfatatie die - voor alle duidelijkheid - ook niet wordt opgelegd noch in Vlarem noch in de afgeleverde vergunning.

Het Blue Deal project [Klimaatrobuste inrichting regio Ieper](#) voorziet om het **overstortwater** van de bovengemeentelijke collector van Aquafin afwaarts de Kalleputstraat in **Voormezele** niet langer rechtstreeks in de Bollaartbeek te lozen, maar eerst door een natuurlijk zuiverend systeem te laten stromen ([8A E 0424](#)). Via dit project wordt piekbelasting door overstortwerking op de Bollaartbeek vermeden. Het bestek voor het voortraject werd in 2023 gegund. In **2025** wordt door de provincie de uitvoering verder voorbereid.

Verder kon de provincie dankzij dit Blue Deal project de **vrije vismigratie** op de Bollaartbeek terug mogelijk maken. Daartoe zijn op een aantal locaties [steenbestortingen](#) uitgevoerd om het natuurlijke verval van de Bollaartbeek te herstellen.

Water+
Land+
Schap

Inagro is erosiecoördinator voor oa de stad Ieper en de gemeente Heuvelland. Er is een erosiedam aangelegd met middelen van het Waterlandschapsprogramma Robuuste Waterlopen Westhoek voor de Kriekstraat in Heuvelland langs de Willebeek ([8B A 0155](#)). Verder worden knelpunten langs het Bijlanderpad in Ieper bekeken en mogelijke oplossingen onderzocht voor de Ieperstraat in Heuvelland en de Weduwestraat in Ieper.

Het Agentschap voor Wegen en Verkeer (AWV) is verantwoordelijk voor het beheer van de baangrachten langs gewestwegen. In de bovenstroomse omgeving rond Ieper en Heuvelland wil AWV in overleg met de partners (Departement Omgeving, provincie, VLM, VMM,... en Inagro als erosiecoördinator) en betrokken aangelanden het functioneren van de baangrachten optimaliseren door deze te herprofiëren naar infiltrerende grachten met vertraagde afvoer [*Weerbare Westhoek EFRO/FIO A14*], gecombineerd met erosiewerende maatregelen (via erosiebesluit).

↻ Waterschaarste

Hoever staan we

De **hemelwater- en droogteplannen** van de gemeenten Ieper en Heuvelland geven aan invulling te willen geven aan het zo veel mogelijk ter plaatse houden van hemelwater door bv. grachten terug in open profiel te leggen.

De stad Ieper stuurt aan op het tijdig instellen van een captatieverbod voor de kleine bovenstroomse waterlopen om het grondwater niet uit te putten en ecologische schade te voorkomen.

Wat staat er te gebeuren

Er werd een Blue Deal project [Klimaatrobuuste inrichting regio Ieper](#) goedgekeurd om **water te bergen in het Verwezen Kanaal Ieper-Komen (8A E 0424)**. Het doel van het project is het bergen van water om verdroging van het natuurgebied tegen te gaan. Waar de Bollaertbeek en de Kleine waterloop het Verwezen Kanaal kruisen kan een piekdebiet afgevlakt worden door het water in het kanaal over te pompen en langer vast te houden. Dit kan enkel als de waterkwaliteit en kwantiteit voldoende is. Na onderzoek van de mogelijkheden ter plaatse blijkt er weinig draagkracht te zijn voor deze locatie om water vast te houden. De provincie gaat op zoek naar nieuwe kansrijke locaties in de omgeving.

Binnen het project [Gov4Water](#) worden door de provincie de mogelijkheden en beperkingen van verschillende oplossingen voor waterbeschikbaarheid verkend (waaronder grootschalige watervoorraden zuidelijke Westhoek).

↻ Wateroverlast

Hoever staan we

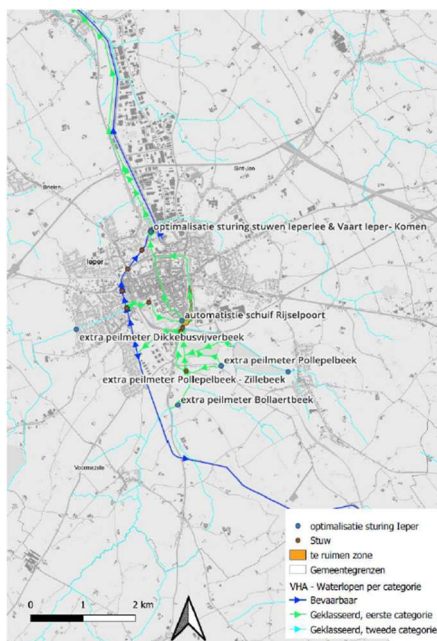
Langs de Bollaertbeek biedt een **gecontroleerd overstromingsgebied** van de provincie West-Vlaanderen bescherming voor **Voormezele**. Het piekdebiet van de Bollaertbeek wordt ook afgevlakt door het gecontroleerde overstromingsgebied **Verdronken Weiden**, wat bescherming biedt voor het centrum van Ieper.

Het centrum van Zillebeke en de zone afwaarts de Dikkebusvijver blijven kwetsbaar voor pluviale overstromingen. Het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren blijft belangrijk om wateroverlast te voorkomen.

Wat staat er te gebeuren

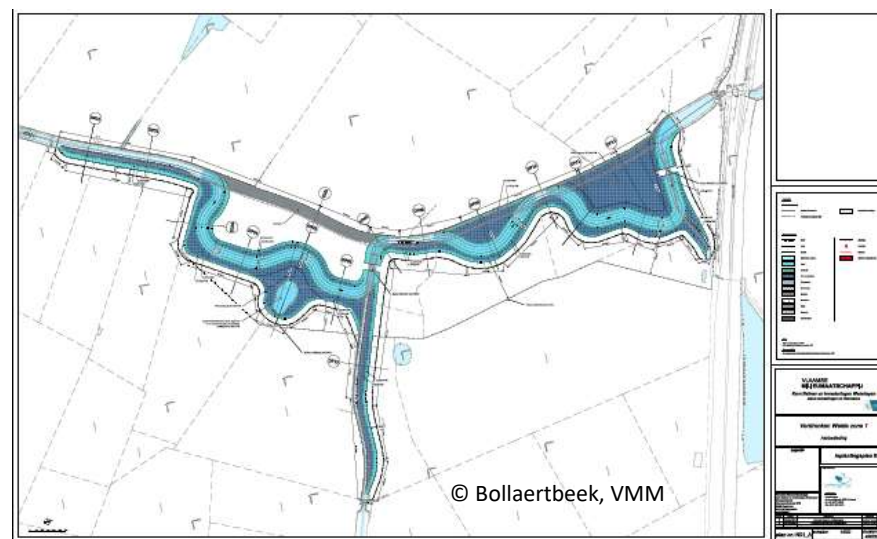
De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) voert in **2025** verschillende projecten uit om het waterbeheer rond **Ieper** te optimaliseren. [*Weerbare Westhoek*]

De huidige afwatering rond Ieper kan sterk verbeteren door de **oostelijke stadsgrachten (Kasteelgracht, Wieltjesgracht)** herin te richten ([6 I 0106](#)) en opnieuw volwaardig in te schakelen voor waterafvoer en door het automatiseren van de complexe regeling van de sterk vertakte aanwezige infrastructuur. De afstandsbewaking van de kunstwerken in Ieper wordt vernieuwd zodat volledige sturing maximaal automatisch kan verlopen en van op afstand opgevolgd en indien nodig bijgestuurd kan worden. Een ruiming van de stadsgrachten laat toe deze ten volle in te schakelen in het waterbeheer in en rond Ieper en zo wateroverlast te voorkomen. [*Weerbare Westhoek EFRO/FIO A13*]

De **ecologische oeverinrichting van de Ieperlee** tussen de Weverijstraat en de Molenweg (afwaarts het ingekokerde traject) in het centrum van **Ieper** ([8A D 0153](#)) zal de buffer- en afvoermogelijkheden verder optimaliseren en het zelfzuiverend vermogen van de waterloop verhogen.

Een **hermeandering van de Bollaertbeek opwaarts Ieper** (Verdrongen Weide) zorgt voor verhoogde retentie en ecologisch herstel en biedt een mogelijkheid tot inschakelen van het gebied als extra buffermogelijkheid. Het zelfzuiverend vermogen van de Bollaertbeek opwaarts de Verdrongen Weide wordt beter en kan zo de impact van eventuele vervuiling verminderen. Aanvullend loopt een onderzoek naar mogelijkheden voor een zuiverend wetland om het water van de Bollaertbeek nog meer te zuiveren vooraleer het wordt binnengelaten in het spaarbekken van de Verdrongen Weide voor waterproductie.

IJzer

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De bovenstroomse IJzer is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn). De bovenstroomse IJzer maakt deel uit van het onttrekkingsgebied voor het waterproductiecentrum de Blankaart. Een goede waterkwaliteit verhoogt de waterbeschikbaarheid.

De IJzer vanaf de instroom van het kanaal Ieper IJzer is een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied.

wateroverlast

Het overstromingsrisico op basis van het aantal getroffen inwoners is laag. In de broeken van de IJzervallei komen winterse fluviale overstromingen voor. Schade door wateroverlast wordt beperkt voor de valleidorpen Roesbrugge, Stavele, Fintele, Elzendamme, ...

watertekort

De IJzer is de levensader van het IJzerbekken. We willen een maximale, continue waterbeschikbaarheid bekomen voor alle sectoren. De IJzer wordt gevoed door zijn zijwaterlopen, waarbij een derde van zijn afstroomgebied in Frankrijk ligt. Om de IJzer in lange droge perioden op peil te houden zijn maatregelen nodig in het ganse IJzerbekken, zowel aan de aanbodzijde, als aan de vraagzijde.

waterbeleving

Doorheen het gebied loopt een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk. Het jaagpad langs de IJzer vormt hierin een belangrijke schakel. De GR 130 loopt langs de IJzer van bron tot monding. Op de IJzer wordt aan recreatieve scheepvaart en watersport gedaan.

Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Betreft de IJzer organiseert het bekkensecretariaat thematisch overleg, vooral in kader van **wateroverlast** of **watertekort**. In de eerste plaats zijn het vooral de waterbeheerders die hierbij betrokken zijn. Er wordt telkens terugkoppeling voorzien met het bekkenbestuur.

Tijdens de eerste helft van november 2023 werd de Westhoek geconfronteerd met een uitzonderlijke regenval, net als het toevoergebied in Frankrijk, met omvangrijke overstromingen en wateroverlast tot gevolg. De Vlaamse Regering richtte een **Taskforce Weerbare Westhoek** op met als opdracht om advies uit te brengen om de waterveiligheid van de Westhoek te verbeteren. [Link naar het advies Weerbare Westhoek](#)

In 2021 ging het **strategisch project "IJzer- en Handzamevallei, klimaatbuffer in de Westhoek"** van start, met de Bovenloop IJzer als deelgebied. Eind 2024 werd een vervolgtijtraject op het eerste strategisch project goedgekeurd voor de periode 2025-2028. Het gebiedsgericht overleg water wordt gevormd door de beleidsgroepen en projectgroepen van het deelgebied IJzer- en Handzamevallei. (zie beschrijving onder Blankaart)

Voor de (16) acties in het deelgebied Bovenloop wordt projectsubsidie gezocht via Interreg of Blue deal of andere oproepen.

Water+
Land+
Schap

In de zomer van 2023 werd het projectgebied Bovenloop IJzer weerhouden voor het traject "[Weerbaar Water-Land-Schap](#)" (als onderdeel van Interreg project [NBS4Local](#)). In dat traject zal het advies "Weerbaar Waterland" van het experten panel hoogwaterbeveiliging naar de praktijk worden omgezet en beschikt hiermee over middelen uit het Vlaams klimaatadaptatieplan om concrete acties op het terrein te realiseren. Zo werkt Vlaanderen aan de transitie naar een landschapssysteem dat water eerst maximaal vasthoudt voor infiltratie, om pas daarna het resterende water te hergebruiken of af te voeren als dat nodig blijkt. In **2025** werd een ambitie- en actieplan uitgeschreven, op basis van onderzoek en overleg. De acties geven invulling aan 4 ambities: "Waterveiligheid: voorkomen van schade bij uitzonderlijke neerslag", "Waterbeschikbaarheid: verhogen van de watervoorraad voor periodes van droogte", "Waterkwaliteit: verbeteren van de toestand van oppervlaktewater en grondwater" en "Water(be)leven: verbinden van mens en dier met het water". In de komende jaren worden de acties uitgevoerd. [Weerbare Westhoek]

Het Interreg project [NBRACER](#) onderzoekt mogelijkheden in het projectgebied "Valleiflanken IJzer" om Nature Based Solutions succesvol toe te passen en op basis van deze ervaringen verder te zetten in de Water-Land-Schap projecten in het IJzerbekken.

Gezien het **grensoverschrijdende** karakter van de IJzer wordt ook thematisch overleg georganiseerd met de Franse partners, bv. in kader van waterkwaliteit in functie van drinkwaterproductie of voorkomen van wateroverlast en waterschaarste.

In **2024** werd in fase 1 het grensoverschrijdend project Provaly goedgekeurd voor verdere uitwerking binnen het subsidieprogramma Interreg VI. Het project zal voor de IJzervallei inzetten op de uitbreiding van voorspellings- en waarschuwingssystemen, bescherming van de valleidorpen, een grotere waterbergingscapaciteit en betere kennis van het grensoverschrijdende watersysteem. Het project maakt deel uit van de projectenportefeuille [EUTOPIA](#). (oa ook Clim@YserAa en Clim@monts...)

Naar aanleiding van de wateroverlast in november 2023, ook in de Franse kuststreek, kreeg ook de **grensoverschrijdende werkgroep water** van de EGTS een doorstart. Naast werkafspraken over de afwatering van de Moeren komt ook de afwatering van de IJzer en waterkwaliteit aan bod. [Weerbare Westhoek]

Begin **2024** ging de studie "**Bepalen van doelstellingen voor waterzekerheid in Vlaanderen**" van start. Doelstelling is om strategische doelstellingen omtrent waterveiligheid en waterbeschikbaarheid op te maken en deze vervolgens door te vertalen naar gebiedsspecifieke operationele doelstellingen op deelbekkenniveau. De doorvertaling naar operationele doelstellingen gebeurt eerst in 5 pilootgebieden, waaronder de IJzer. [Weerbare Westhoek]

Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Waterkwaliteit

Hoever staan we

Aan de grens met Frankrijk heeft de IJzer een **relatief goede biologische toestand**. Verder stroomafwaarts **ter hoogte van de Blankaart neemt de biologische kwaliteit af**. De concentraties aan zowel fosfor als stikstof nemen toe en de geleidbaarheid is vaak te hoog. Dit zorgt er samen met een te hoog pesticiden gehalte in het water voor dat **inname naar het spaarbekken** van het **drinkwaterproductiecentrum** de Blankaart voor lange perioden moet worden **stopgezet**.

De Watergroep deed daarom verschillende inspanningen om met de beperkte waterbeschikbaarheid in het IJzerbekken om te gaan.

Zo werd de voorbije jaren door de Vlaamse Milieumaatschappij, De Watergroep en VITO een uitgebreid **meetnet** voor de monitoring van geleidbaarheid, als maat voor zoutgehalte, uitgerold ([Internet of Water Flanders project](#)) en brengt **verzilting** in de IJzer en het poldergebied in kaart. De Watergroep kan met deze gegevens op een meer flexibele manier beslissen over de inname van ruw water naar het spaarbekken.

Er werd op basis van de meetresultaten een [verziltingsdashboard](#) ontwikkeld door VMM, dat de waterbeheerders ondersteunt in hun dagelijks beheer van de waterlopen.

De gegevens werden ook gebruikt in de studie ["Numerieke modellering waterbeheer: deelopdracht 5: verzilting IJzer"](#) (of zout intrusie model) in opdracht van het Waterbouwkundig Laboratorium.

De door INBO en de Vlaamse Waterweg geoptimaliseerde afspraken over het **aangepast spuibeheer in functie van glasaalmigratie** worden toegepast om binnendringen van zout water maximaal te voorkomen ([8A_E_0419](#)).

Verder investeert De Watergroep in een goed **bronbeschermingsbeleid** en kocht in 2021 de **put van Nieuwkapelle** aan. Deze oude zandwinningsput kan in de toekomst ingezet worden om de beschikbaarheid van ruw water voor het waterproductiecentrum de Blankaart te verhogen. In het Europees H2020 onderzoeksproject [Callisto](#) volgt De Watergroep algenbloei op en in het project [B-Watersmart](#) ontwerpt de Watergroep samen met Aquafin een UF/RO installatie.

Wat staat er te gebeuren

De Watergroep werkt verder aan het [Masterplan De Blankaart](#) om drinkwaterproductie ook in de toekomst te verzekeren. Na de eerste fase met een **nieuwe nabehandeling** van het water, de bouw van twee **nieuwe drinkwaterreservoirs** en de bouw van een **nieuw hoogdrukpompstation** is de tweede fase ingezet naar een **nieuwe hoofdbehandeling**.

De timing van 2026 wordt vooropgesteld om deze nieuwe installatie in gebruik te nemen. Ook de derde fase wordt voorbereid, namelijk een nieuwe voorbehandeling.

Inagro is erosiecoördinator van oa de stad Poperinge en de stad Diksmuide. Er wordt een nieuw project in kader van het **erosiebesluit** voorbereid voor de Oude-Provenstraat langs de Monnaartbeek, een zijloop van de Heidebeek, in Poperinge. Er worden mogelijkheden onderzocht voor de Pluimstraat in Diksmuide.

➡ Waterschaarste

Hoever staan we

Tijdens lange droge zomers **zakken waterpeil en debiet van de IJzer snel weg**. De IJzer is dan ook afhankelijk van de sterk neerslag gebonden toevoer vanuit de zijwaterlopen (aanbodzijde) en het gebruik van het oppervlaktewater voor irrigatie, drinkwaterproductie en bevoeding van de polders (vraagzijde). De waterbeheerders beslissen onderling gepaste **(crisis)beheermaatregelen**. Afstemming met de andere partners van het integraal waterbeleid gebeurt in lange droge perioden in het **provinciaal droogteoverleg**, waar bv. besloten wordt tot onttrekkingsverboden.

Het [water uit bevaarbare waterlopen](#) mag gebruikt worden mits een melding of vergunning en gebeurt sinds 2019 op vaste [watercaptatielocaties](#). Om water te onttrekken uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten moet een onttrekkingsticket aangevraagd worden op het [e-loket wateronttrekking](#).

Sinds de erg droge zomer van 2020 ontstond een nieuwe dynamiek in het bekken, die op zoek ging naar **structurele maatregelen** om waterschaarste te voorkomen.

Op 30 september 2022 keurden de partners het **gebiedsprogramma** IJzer- en Handzamevallei goed. Vertrekkend vanuit de 6 ambities werden een 60-tal acties geformuleerd voor de deelgebieden Blankaartbekken, Handzamevallei en bovenloop van de IJzer.

De haalbaarheidsstudie voor geïntegreerde bufferbekkens met koppelkansen voor industrie, landbouw, natuur en recreatie (waaronder de 'blauwe oksel' en bedrijventerrein Heernisse in Diksmuide) werd in 2024 uitgevoerd. Hieruit bleken beide scenario's moeilijk realiseerbaar en werden andere potentierijke locaties geïdentificeerd. De nood naar een bufferbekken is nog steeds groot en de zoektocht naar een geschikte locatie wordt verder gezet. [[Weerbare Westhoek](#)]

Wat staat er te gebeuren

Om de IJzer in lange droge perioden op peil te houden zijn maatregelen nodig in het ganse IJzerbekken. Zowel aan de **aanbodzijde** door hemelwater zo veel mogelijk ter plaatse

houden en te infiltreren om het grondwater aan te vullen, kleinschalige en grootschalige spaarbekkens voor irrigatie aan te leggen, optimalisatie van de waterpeilen als aan de **vraagzijde** door het verhogen van het circulair watergebruik, een zuiniger watergebruik,...

In 2025 wordt het gebiedsprogramma vernieuwd op basis van nieuwe inzichten en studies, zoals het begeleidend onderzoek in opdracht van Weerbaar Water+Land+Schap (Sumaqua en BDB) en de Integrale Waterstrategie (OMGEVING en VITO).

De **integrale waterstrategie** heeft tot doel een inzicht te bieden in het lokale watersysteem en per watersegment een set aan maatregelen te bepalen voor een **robuust watersysteem**. Specifiek voor het projectgebied werd door VITO een gedetailleerde waterbalans opgemaakt. Op basis van de lokale waterbalans is het vooral belangrijk te concluderen dat er in de lente veel water wordt afgevoerd richting de zee, en dat het proactief water bijhouden in natte periodes van belang is. De **gebiedseigenheid van het IJzerbekken**, namelijk een ondiepe kleilaag en hoge grondwaterstanden zorgen ervoor dat kleinschalige adaptatiemaatregelen op vlak van waterberging (onder maaiveld) en infiltratie in de hele IJzer- en Handzamevallei vrij beperkt zijn in vergelijking met de watervraag in het gebied en het overstromingsvolume. Om de gevolgen van de klimaatverandering in combinatie met mogelijke landgebruiksveranderingen op te vangen, zullen **naast de vele kleinschalige adaptatiemaatregelen, aanvullend andere meer technische en grootschalige maatregelen nodig** zijn. De integrale waterstrategie stelt een aanpak voor in vier watersegmenten, namelijk valleien, polders, flanken en plateaus. Om ons zo goed mogelijk te beschermen tegen droogte en aan te passen aan de gevolgen van intensere en frequentere overstromingen, werd een set van mogelijke **maatregelen per watersegment** voorgesteld om water vast te houden en te bergen, bescherming te bieden tegen waterschaarste en wateroverlast en bij te dragen aan voldoende en kwalitatief drinkwater. Aanvullend zijn er ook enkele generieke maatregelen die in elk watersegment toepasbaar zijn.

Een (grensoverschrijdende) waterbalans voor het afstroomgebied van de IJzer werd nog niet begroot. De totale nodige bijkomende ruimte voor wateropslag is nog onduidelijk. Net als de ruimtelijke impact van een gewijzigd waterbeheer zoals aangepaste waterpeilen. Daarom blijft het een uitdaging om draagvlak te creëren voor bekkenbrede **grootschalige maatregelen** die een wezenlijk verschil kunnen maken om waterschaarste te voorkomen. De provincie West-Vlaanderen onderzoekt de haalbaarheid en wenselijkheid van **grootschalige spaarbekkens** in de regio Ieper-Poperinge-Heuvelland.

Wateroverlast

Hoeveer staan we

De wateroverlast van november 2023 toonde de **kwetsbaarheid** van de IJzervallei, zeker bij een toenemende klimaatverandering. Het strategisch project IJzer- en Handzamevallei geeft de richting aan om de valleien **robuuster** te maken, zowel om het hoofd te bieden aan waterschaarste als aan wateroverlast.

Wat staat er te gebeuren

Het **advies van de Taskforce Weerbare Westhoek** voorziet in een 70-tal maatregelen op korte termijn in het hele IJzerbekken. Het zijn zogenaamde no-regret maatregelen, die m.a.w. effectief en efficiënt zijn onder elk van de klimaatscenario's en niet ten nadele van andere cruciale problematieken in de regio. Deze maatregelen kaderen bovendien binnen het principe van meerlaagse waterveiligheid. Ze zetten in op preventie, protectie en paraatheid. Het betreft terreinmaatregelen, maatregelen op vlak van beleid en regelgeving, onderzoek en monitoring en communicatie en sensibilisering.

Verschillende maatregelen hebben betrekking op de IJzervallei.

De **Vlaamse Waterweg** herstelt in **2024-2027** de schade aan oevers, dijken, kunstwerken van de bevaarbare waterlopen (oa IJzer), voert onderhoud uit (oa slibruiming, groenonderhoud) en voorziet in de renovatie en automatisering van kunstwerken in het poldergebied. [Weerbare Westhoek]

Nood- en oeverherstellingen: Na de hoge en wisselende waterpeilen tijdens de winter 2023-2024 liepen verschillende oevers, kaaimuren en dijken schade op. Die worden vanaf begin 2025 hersteld.

In 2024 werd, na het wegtrekken van het water, de schade in kaart gebracht en in een opdracht gebundeld. Voor die opdracht wordt een aannemer gezocht.

Groenonderhoud langs de IJzer: De hinderlijke beplanting op de IJzer tussen de Franse grens en Roesbrugge werd in 2024 verwijderd.

De oever van de IJzer nabij het bedrijventerrein in Heernisse (Diksmuide) krijgt een grondig groenonderhoud. Er staan veel wilgen en enkele zwarte elzen met scheefstand. Ze groeien over het water en zijn hinderlijk. In het verleden vielen al verschillende exemplaren in het water. Daarna belemmeren ze een vlotte waterafvoer in periodes van intense of langdurige neerslag. De zone wordt in samenspraak met het Agentschap voor Natuur & Bos (ANB) in hakhout gezet. Daarbij zullen ze regelmatig maar buiten het broedseizoen tot kort boven het maaiveld worden ingekort waarna ze snel opnieuw zullen uitschieten. De huidige onderhoudswerken duren tot eind 2027 om het landschap niet te snel te wijzigen.

Baggerwerken IJzer: In augustus 2024 startten onderhoudsbaggerwerken op de IJzer. Van Roesbrugge tot de Ganzepoot in Nieuwpoort worden de hoogste drempels op de bodem afgevlakt via de techniek van het slibslepen.

Na het wegwerken van de lokale verondiepingen, start het onderzoek naar de eventuele aanwezigheid van explosieven of vervuiling. In 2025 wordt de IJzer tussen Roesbrugge en Nieuwpoort overal terug op een diepte van 2,20 meter gebracht.

Vernieuwen schuiven Ganzepoot: In de verschillende stuwen aan de Ganzepoot in Nieuwpoort bevinden zich 48 schuiven die kunnen worden geopend om het water naar zee te leiden of worden gesloten om te vermijden dat zeewater het land binnendringt. Alle schuiven worden door nieuwe exemplaren vervangen en hun werking wordt verbeterd.

Re-engineering Ganzepoot: De installaties van het Ganzepoot complex worden heringericht in functie van afstandsbediening, betrouwbaarheid voor de waterafvoer en in functie van gegevensuitwisseling met Frankrijk via waterinfo.be en datakoppelingen [Weerbare Westhoek] [EFRO/FIO A10]

Renovatie sluiscomplex Fintele: Het geklasseerde stuwsluiscapex bevindt zich aan het begin van het Lo-kanaal aan de IJzer in Fintele. Tijdens periodes van hoog debiet wordt via het Lo-kanaal water afgevoerd van de IJzer richting Veurne en Nieuwpoort. Zo wordt het waterpeil opwaarts Diksmuide verlaagd. De schuiven van de stuw zijn vernieuwd en geautomatiseerd. Het raamwerk van de stuwschuiven is aangepast waardoor de schuiven vlotter te bedienen zijn. Door de aandrijving te moderniseren en automatiseren, kan het

waterpeil op het Lo-kanaal eenvoudiger op het gewenste peil worden gehouden. In de loop van 2025 krijgt de sluis nieuwe deuren.

Langs de bovenloop van de IJzer wordt de **waterveiligheid van de valleidorpen** versterkt. De gemeente Alveringem en de Zuidijzerpolder voorzien een dijkverhoging ter bescherming van de dorpskern van **Stavele**, volgend op de wateroverlast in 2021 en 2023. De vergunning voor de aanleg van de dijk wordt in het voorjaar van 2025 ingediend. De Zuidijzerpolder staat in voor de aanvraag van de vergunning. De waterkering moet de dorpskern van Stavele beschermen tegen een overstroming met terugkeerperiode van 100 jaar volgens het toekomstig klimaatscenario. Daarnaast dient eveneens de weg lokaal te worden verhoogd en dienen aanpassingen te gebeuren aan het rioleringsstelsel. De aanleg van de dijk wordt verwezenlijkt door de gemeente Alveringem. Mits het vergunningstraject geen verdere vertraging oploopt kan in het najaar van 2025 de eerste fase van de werkzaamheden starten. [Weerbare Westhoek EFRO/FIO A3]

De Zuidijzerpolder en Provincie West-Vlaanderen zullen instaan voor de aanleg van een nieuwe waterkering in **Roesbrugge** ter bescherming van de Bergenstraat. Fase 1 bestaat uit de aanleg van een nieuwe berm achter de woningen ter vervanging van de bestaande keermuur. Fase 2 bestaat uit de vernieuwing van de keermuur langs de Dode IJzer. De vergunning voor de eerste fase wordt binnenkort ingediend. De uitvoering staat gepland voor het najaar van 2025. Voor fase 2 dient nog een studiebureau te worden aangesteld. [Weerbare Westhoek EFRO/FIO A4]

In kader van het RUP Roesbrugge bekijkt de stad Poperinge welke bouwvoorschriften moeten opgelegd worden. In dit RUP wordt een nieuwe bestemming gegeven aan het [signaalgebied woonuitbreidingsgebied Roesbrugge](#).

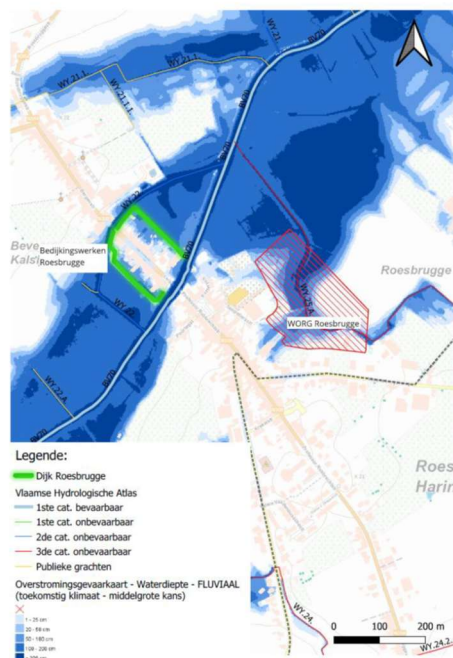
Op 19 juli 2024 keurde de Vlaamse Regering de aanduiding van 139 gebieden als [watergevoelig openruimtegebied](#) definitief goed, waaronder het signaalgebied langs de IJzer in Roesbrugge.

In **Diksmuide** zullen provincie en polders voorzien in een betere bescherming tegen wateroverlast van de lager gelegen infrastructuur, met name het industriepark van Heernisse en de Bloemmolens, de Sint-Sebastiaanswijk en de Kasteelstraat.
[Weerbare Westhoek EFRO/FIO A5]

De **zuidwestelijke omleidingsweg in Diksmuide** wordt door Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) iets hoger aangelegd dan initieel voorzien en zal bij wateroverlast als waterkering kunnen ingezet worden ter bescherming van de industriezone Heernisse. De omleidingsweg wordt verhoogd tussen de rotonde aan de Cardijnlaan en de Vrouwenweg.

De Zuidijzerpolder en Provincie West-Vlaanderen zullen instaan voor het plaatsen van de nodige kunstwerken om de ringweg hydraulisch af te sluiten, zodat **mobiele pompen** kunnen worden geplaatst om het binnenwater van de afgesloten waterlopen af te voeren.

Fluvius staat in voor het **vernieuwen** van het bestaande **vijzelgemaal** t.h.v. de Cardijnlaan te Diksmuide. De opvoerhoogte van de huidige vijzel is ontoereikend bij extreme waterpeilen. Het gemaal wordt aangepast zodat een langere vijzel kan geplaatst worden.
[Weerbare Westhoek EFRO/FIO A6]

Langs de **Heidebeek** werd een gebouw met een hoog overstromingsrisico aangekocht en zal worden afgebroken. [Weerbare Westhoek]

De provincie West-Vlaanderen gaat in 2025 verder met de voorbereidingen voor een **gecontroleerd overstromingsgebied met spaarfunctie** in **Proven** ter hoogte van de ambachtelijke zone.

Stad Diksmuide voorziet in waterbuffering achter de Grasstraat ten oosten van Lupinestraat/Hoppestraat/Boekweitstraat/Speltstraat, die gekoppeld zou worden aan beleving.

Waterbeleving

De stad Diksmuide legt een trage wandelweg aan van het Esenkasteel naar de IJzer in de 5-meterstrook langs het Sparkevaardeke.

Kanaal Ieper-IJzer en Martjevaart

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

Het Kanaal Ieper-IJzer en de Martjevaart zijn een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied. Voor het Kanaal Ieper-IJzer willen we de waterkwaliteit zodoende verbeteren dat sterke (blauw)algenbloei, eendenkroos bloei en vissterfte voorkomen worden. Het Kanaal Ieper-IJzer en de Martjevaart maken deel uit van het onttrekkingsgebied voor het waterproductiecentrum de Blankaart. Een goede waterkwaliteit verhoogt de waterbeschikbaarheid.

wateroverlast

Het overstromingsrisico op basis van het aantal getroffen inwoners is hoog voor het kanaal Ieper-IJzer en laag voor de Martjevaart.

Er is in het verleden al heel wat geïnvesteerd in de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden stroomopwaarts van de dorpskern van Ieper (de Verdrongen Weide) die bescherming bieden tegen pluviale overstromingen.

De bebouwing wordt beschermd tegen wateroverlast, vooral door pluviale overstromingen. De meest kwetsbare zones liggen langs de Bellewaardebeek in Ieper, en langs de Hanebeek/Zonnebeek in Zonnebeke en Sint-Juliaan.

Het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren blijven belangrijk in relatie met voorkomen van waterschaarste.

watertekort

Voor het kanaal Ieper-IJzer en de Martjevaart willen we een maximale, continue waterbeschikbaarheid bekomen voor alle sectoren. Water wordt duurzaam en zoveel mogelijk circulair gebruikt en gespaard uit natte perioden om in droge perioden te

gebruiken. Hemelwater wordt zo veel mogelijk ter plaatse gehouden door te infiltreren en te bufferen.

waterbeleving

Doorheen het gebied loopt een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk, waaronder langs het kanaal Ieper-IJzer. Bij de inrichting van het parkgebied Jan Yperman nieuwe site ziekenhuis wordt de landschappelijke invulling van de Bellewaardebeek opgewaardeerd.

Meer info: bekenspecifiek deel IJzerbekken (kanaal Ieper-IJzer en Martjevaart)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

© kanaal leper-IJzer, DVW

Sinds 2015 organiseert het bekkensecretariaat overleg tussen de stad Ieper, de afdeling Handhaving, de Vlaamse Milieumaatschappij, de provincie West-Vlaanderen, Aquafin, het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Waterweg om de waterkwaliteit van het kanaal leper-IJzer, Zwaanhofbeek en Bellewaardebeek te verbeteren en zo vissterfte, (blauw)algenbloei en bloei van eendenkroos te voorkomen.

In het gebiedsgericht en thematisch overleg (GTO) over de waterkwaliteit van het Kanaal leper-IJzer in 2024 werden verdere afspraken gemaakt over continue waterkwaliteitsmetingen en mogelijke maatregelen bij calamiteiten zoals dreigende vissterfte of niet-vergunde lozingen van bedrijfsafvalwater, over sanering van waterbodems, over aanpak van eendenkroosbloei, over rioleringen en overstorten,... en dit vanuit de gezamenlijke doelstelling, namelijk de waterkwaliteit te verbeteren en vissterfte te voorkomen.

Voor de Martjevaart, klasse 6 gebied, gaat geen structureel overleg water door.

🔗 **Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken (kanaal leper-IJzer en Martjevaart)**

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

🔄 Waterkwaliteit

Hoever staan we

Het kanaal leper-IJzer is **kwetsbaar voor een sterke bloei van (blauw)algen en eendenkroos en voor vissterfte**. Dit stilstaande systeem kent in droge perioden vaak een laag zuurstofgehalte door de nog hoge organische belasting. Onder invloed van overstortwerking of illegale bedrijfslozingen daalt deze soms onder het kritieke niveau voor het biologisch leven, met vissterfte tot gevolg.

De hoge fosfor- en stikstofvrucht zijn een oorzaak voor de algen- en eendenkroosbloei. Ook de dikke, verontreinigde, sliblaag in het kanaal heeft een negatieve impact op de biota.

De Vlaamse Waterweg voert een **gefaseerde slibuiming uit van het kanaal leper-IJzer**. De [werken](#) zijn eind 2023 van start gegaan aan de kop van het kanaal in Ieper. Het baggeren gebeurt in functie van de scheepvaart en de waterafvoer. Door opgehoopt slib vermindert de diepte van het kanaal en is mee de oorzaak van eendenkroos en blauwalgen in het water.

©DVW

Die leiden in de zomer tot vissterfte en problemen voor de scheepvaart. Uit voorafgaand milieuhygiënisch onderzoek blijkt dat de bodem van het kanaal ook stoffen bevat die het aquatechnisch ecosysteem verstoren. Het vervuilde slib wordt daarom naar een officieel erkende stortplaats afgevoerd. In het slib zijn onder meer zware metalen, PAK's, pesticiden, minerale oliën en PCB's aangetroffen.

De **VMM meet sinds 2021 continu de waterkwaliteit** op het kanaal leper-IJzer en de Zwaanhofbeek. Dit zorgt ervoor dat dankzij een nauwe samenwerking tussen VMM, stad Ieper, milieupolitie, afdeling handhaving, de Vlaamse Waterweg en de provincie **calamiteiten sneller opgespoord worden** en dat **maatregelen** kunnen genomen worden om vissterfte te voorkomen, zoals het inzetten van beluchters om het zuurstofgehalte te verhogen of tijdig eendenkroos te verwijderen.

In het **centrum van Ieper** zijn in 2023 de werken beëindigd van Aquafin i.s.m. de stad Ieper. Deze werken hadden als doel het afvalwater niet langer meer in de **Ieperleekoker** te lozen (project 93546HB en 93546HC). De aandacht dient verder uit te gaan naar afkoppeling van hemelwater in de Ieperse binnenstad om de overstortwerking te beperken. In 2024 werd op de Ieperlee huishoudelijke verontreiniging vastgesteld die te maken had met een verstopping van een wervelventiel in de Boterstraat. De in 2022 gestarte aanpassings- en vernieuwingswerken aan de RWZI Ieper zullen medio 2025 worden beëindigd. De huidige installatie werd gebouwd in 1987 en uitgebreid in 2000. Naast de renovatiewerken wordt ook de bouw voorzien van een nieuw pompstation met persleiding onder het kanaal.

In de gemeente **Zonnebeke** werden in 2023 de collectorwerken van Aquafin in de **Frezenbergstraat** (project 22928 Frezenberg-Noord) uitgevoerd. Via een subsidieproject (W218022) zal ook de gemeente Zonnebeke vanaf het voorjaar van 2026 extra vuilvrucht

aansluiten. In totaal wordt het afvalwater van meer dan 200 inwoners aangesloten op de RWZI Zonnebeke.

De RWZI Zonnebeke is gebouwd in 1986 en is dringend aan vervanging toe. Begin 2025 zijn de werken gestart van een nieuwe RWZI op een perceel in de buurt van de huidige RWZI. De bestaande RWZI blijft in dienst tot de nieuwe RWZI in gebruik is genomen. Het afvalwater zal in de toekomst via een nieuw pompstation van de oude naar de nieuwe RWZI worden verpompt.

In februari 2022 zijn de Aquafinwerken (project 22331) gestart in de **Gistelhof- en Galgestraat in de wijk Madonna (Langemark-Poelkapelle)**. Via een subsidieproject (W215144) wordt ook nog extra vuilvracht van zijstraten aangesloten op dit project. In totaal wordt het afvalwater van ongeveer 370 inwoners aangesloten op de RWZI Langemark. Het einde van alle werken is voorzien in de loop van 2025.

Begin 2025 zijn eveneens in Langemark-Poelkapelle de werken gestart in de Zonnebeke- en Sint-Juliaanstraat. Door de werken zal het afvalwater van 47 inwoners bijkomend worden aangesloten op de RWZI Langemark (subsidieproject W222103). In dezelfde gemeente worden in 2025 ook rioleringswerken uitgevoerd in de Poelkapelle- en Langemarkstraat (subsidieproject W222104). In totaal wordt via dit project het afvalwater van 138 inwoners aangesloten op de RWZI Langemark. Dit afvalwater komt nu in de Landetbeek terecht.

Wat staat er te gebeuren

WVI zal instaan voor **slibruiming van het noordelijke buffer- of calamiteitenbekken langs de Oostkaai**. Het slib is, net als het slib van het kanaal, sterk vervuild. Dit betekent dat het slib zal moeten afgevoerd worden met ook een aanzienlijke kost voor verwerking. WVI probeert een deel van de kosten te verhalen op een bedrijf dat illegaal loosde in de waterloop. WVI wacht de resultaten af van de rechtszaak.

Op basis van de incidenten in het noordelijk deel van het bedrijventerrein Ieperleekanaal werd advies gegeven over het rioleringsproject "reconversie bedrijventerrein Ieperleekanaal", waarbij in het zuidelijk deel van het bedrijventerrein een **gescheiden stelsel met infiltratieleiding** wordt aangelegd. Vooral een duidelijk draaiboek bij incidenten kan verontreiniging van grondwater en oppervlaktewater voorkomen.

Wat de instroom van nutriënten betreft, vormen de verdere uitbouw en optimalisatie van de saneringsinfrastructuur en het generieke landbouwbeleid een belangrijke basis.

Inagro is erosiecoördinator voor o.a. de stad Ieper. Er staan nieuwe projecten in kader van het **erosiebesluit** gepland voor de Briekestraat langs de Zwaanhofbeek en de Weduwestraat langs de Bellewaerdebeek. Voor de Briekestraat wordt bekeken of grasbufferstroken voldoende zijn en buiten het erosiebesluit kunnen uitgevoerd worden.

Ook voor Zonnebeke is Inagro erosiecoördinator. Een project in de Berten Pilstraat in Zonnebeke langs de bovenlopen van de Martjevaart en een project in de Wolvestraat in Zonnebeke langs de Zonnebeek (Martjevaart) zijn in voorbereiding in kader van het **erosiebesluit**.

Waterschaarste

Hoever staan we

In de regio Zonnebeke, Staden, Langemark-Poelkapelle bestaat een groot aandeel van het landgebruik uit groenten- en serreteelt. Dit betekent een grote vraag naar water, die deels wordt ingevuld door private bekkens en een waterspaarbekken van de provincie West-Vlaanderen met captatiepunt op de Martjevaart in Langemark.

De verouderde **deuren van de sluis Boezinge-Dorp op het kanaal Ieper-IJzer** veroorzaakten lekverliezen. Daarom heeft de Vlaamse Waterweg deze vervangen. Hiermee verhoogt de robuustheid van het waterwegennet waardoor het minder kwetsbaar is in droge perioden. Dit onderhoudsproject werd uitgevoerd met [Blue Deal](#) middelen.

Wat staat er te gebeuren

Initiatieven zoals de [WaterRadar](#) brengen vraag en aanbod samen, waaruit nieuwe samenwerkingskansen ontstaan. In deze regio zijn in kader van de Blue Deal verschillende proefprojecten opgestart.

Het project "[EURILa](#)" in Ieper is een samenwerking tussen een landbouwbedrijf en twee nabijgelegen bedrijven. Het regenwateroverschot van de twee industriële bedrijven wordt doorgestuurd naar bufferbekkens op een nabijgelegen landbouwbedrijf. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Proeftuinen droogte.

Het project "[mest voor irrigatiewater](#)" in Langemark-Poelkapelle brengt via een flexibel irrigatienetwerk gezuiverd effluent van mestverwerking naar landbouwbedrijven. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Proeftuinen droogte.

Het project "[Milceaubellissimo](#)" in Langemark-Poelkapelle zuivert effluent van de RWZI in Langemark tot proceswater voor een zuivel verwerkend bedrijf. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep hergebruik effluent.

Het project "[Circeaulair, het water voor morgen](#)" in Ieper zal gezuiverd afvalwater (effluent) van de RWZI in Ieper omzetten naar proceswater voor de industrie. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep hergebruik effluent.

Naast deze projecten die het water zoveel mogelijk circulair gebruiken, geven de **hemelwater- en droogteplannen** van de stad Ieper (in opmaak) en de gemeenten Zonnebeke (in opmaak), Langemark-Poelkapelle en Staden aan zo veel mogelijk hemelwater ter plaatse te willen houden door bv. grachten terug in open profiel te leggen, ontharding in de centra,...

Binnen het project [Gov4Water](#) worden door de provincie de mogelijkheden en beperkingen van verschillende oplossingen voor waterbeschikbaarheid verkend (waaronder grootschalige watervoorraden zuidelijke Westhoek).

🔄 Wateroverlast

Hoever staan we

Langs de **Martjevaart** werd een gebouw met een hoog overstromingsrisico aangekocht en zal worden afgebroken. [*Weerbare Westhoek*]

Wat staat er te gebeuren

Het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ([RUP](#)) "[Jan Yperman en omgeving](#)" van 2021 geeft een nieuwe ruimtelijke invulling als park aan de omgeving van het Jan Yperman ziekenhuis. In het kader van dit Europese project [ARC](#), zal Provincie West-Vlaanderen samen met Stad Ieper het Jan Ypermanpark herinrichten tot een [ecologisch landschapspark](#) in de periode 2024-2028. De Bellewaerdebeek en Schaartjesbeek lopen doorheen het projectgebied en kregen extra bufferruimte om wateroverlast voor bebouwing stroomafwaarts te voorkomen.

De **hemelwater- en droogteplannen** van de stad Ieper en de gemeenten Zonnebeke, Langemark-Poelkapelle en Staden geven aan verder invulling te willen geven aan het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren.

Handzamevaart en Zarrenbeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Handzamevaart en Zarrenbeek zijn een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied. De nieuwe dynamiek en partnerschap van het strategisch project IJzer- en Handzamevallei kan het proces weliswaar versnellen.

wateroverlast

Het overstromingsrisico op basis van het aantal getroffen inwoners is hoog voor de Handzamevaart en laag voor de Zarrenbeek. In de Handzamevallei komen winterse fluviale overstromingen voor, vooral op weilanden, en zijn nodig voor de beoogde vogelsoorten in het vogelrichtlijngebied. Er is in het verleden al heel wat geïnvesteerd in de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden in Torhout, Lichtervelde en Kortemark. Deze bieden bescherming tegen wateroverlast, vooral door pluviale overstromingen. Het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren blijft belangrijk in relatie met voorkomen van waterschaarste.

watertekort

Voor de Handzamevaart en Zarrenbeek willen we een maximale, continue waterbeschikbaarheid bekomen voor alle sectoren. Water wordt duurzaam en zoveel mogelijk circulair gebruikt en gespaard uit natte perioden om in droge perioden te gebruiken. Hemelwater wordt zo veel mogelijk ter plaatse gehouden door te infiltreren en te bufferen.

waterbeleving

Doorheen het gebied loopt een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk. De Handzamevaart (of ook Spanjaarbeek of Krekebeek) vormt een groenblauw recreatief lint doorheen de dorpskern van Kortemark. In de zomermaanden is kajakken op de Handzamevaart mogelijk richting Werken-Kortemark. De stad Diksmuide en de gemeente Kortemark sloten hiervoor een samenwerkingsovereenkomst af met de Vlaamse Milieumaatschappij, de beheerder van deze waterloop.

Meer info: bekenspecifiek deel IJzerbekken (Handzamevaart en Zarrenbeek)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

In 2021 werd het **strategisch project "IJzer- en Handzamevallei, klimaatbuffer in de Westhoek"** opgemaakt, met de Handzamevallei (incl. Zarrenbeek) als deelgebied. Het gebiedsgericht overleg water wordt gevormd door de beleidsgroepen en projectgroepen van het deelgebied IJzer- en Handzamevallei. (zie beschrijving onder Blankaart)
40 acties in de deelgebieden Blankaart en Handzamevallei worden gerealiseerd met [Blue Deal](#) middelen onder het project [Water-land-schap 2.0](#). (zie beschrijving onder Blankaart)

Eind **2024** werd een vervolgtraject op het eerste strategisch project goedgekeurd voor de periode 2025-2028.

Meer info: bekken specifiek deel IJzerbekken (Handzamevaart en Zarrenbeek)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Waterkwaliteit

Hoe ver staan we

De **Handzamevaart** heeft een **matige biologische kwaliteit**. De waterkwaliteit wordt als slecht beoordeeld omwille van de nog hoge fosfor waarden. De geleidbaarheid is ook te hoog. De beoordeling voor zuurstof en stikstof zijn matig. Er worden ook overschrijdingen van de normen voor pesticiden vastgesteld.

De **Zarrenbeek** is een van de waterlopen met de **slechtste kwaliteit in het IJzerbekken**. De slechte biologische toestand is te wijten aan de slechte waterkwaliteit. De zuurstofwaarden zijn nog zeer laag. Een verbetering hiervan is een minimum om biologisch leven mogelijk te maken. Ook fosfor, stikstof, geleidbaarheid en pesticiden komen in te hoge mate voor.

Wat de instroom van nutriënten betreft, vormen de verdere uitbouw en optimalisatie van de saneringsinfrastructuur en het generieke landbouwbeleid een belangrijke basis.

In 2022 werd door VMM een **uitgebreide monitoring** uitgevoerd in het afstroomgebied van de Zarrenbeek om de waterkwaliteit in beeld te brengen. In 2023 volgde een **analyse** om de oorzaken voor de slechte kwaliteit in beeld te brengen.

Samengevat blijkt dat er nog heel wat werk is voor de sectoren landbouw, huishoudens en bedrijven.

De **MAP-meetpunten** vertonen hoge nitraatwaarden vooral op de bovenloop van de Zarrenbeek te Staden. Op de **Luikbeek** voorziet het gebiedsprogramma IJzer- en Handzamevallei in het aanleggen van een **zuiverend wetland** om te waterkwaliteit te verbeteren (zie verder bij GOG Staden).

De **lozing van een deel van Hooglede op de Spanjaardbeek** vormt nog een zeer belangrijk lozingspunt van ongeveer 500 inwoners. Op het laatste subsidieprogramma voor gemeentelijke rioleringen (april 2024) is een belangrijk rioleringsproject in Hooglede (W224077) opgenomen dat samen met een bovengemeentelijk project van Aquafin een oplossing zal vormen voor dit lozingspunt.

De **N36** vormt een cruciale ader voor de aansluiting van bijkomend huishoudelijk afvalwater van woningen langs de gewestweg zelf maar ook van de vele zijstraten op de centrale waterzuivering. De bedrijven Lavameat en vooral Westfro bepalen voor een belangrijk gedeelte de waterkwaliteit op de Zarrenbeek zeker op het vlak van fosfor en chloriden. De renovatie van de RWZI Staden in 2022 heeft een positief effect gehad op de overstortwerking en de zuiveringsrendementen voornamelijk voor de parameter stikstof.

In het gebied van de Handzamevaart-Zarrenbeek lozen twee **RWZI's** nl. Kortemark, Staden en de KWZI Hooglede-Hazelstraat. In de toekomst is nog de bouw van de RWZI Bovekerke voorzien. De RWZI's halen goede zuiveringsresultaten. De uitbreiding en renovatie van de RWZI Staden in 2022 heeft een zeer positief effect op de zuiveringsresultaten vooral voor de parameter stikstof. De zuiveringsresultaten van de KWZI Hooglede-Hazelstraat voor fosfor en stikstof zijn ondermaats. In Vlarem noch in de vergunning zijn normen opgenomen voor deze parameters. Aquafin heeft een project opgestart om deze KWZI te supprimeren en het afvalwater door te pompen naar de collector met aansluiting op de RWZI van Kortemark. In 2023 rondde Aquafin de aansluiting van huishoudelijk afvalwater van de Kodaertstraat/Bollestraat in Torhout (project 22593) af.

Wat staat er te gebeuren

De gemeenten en Aquafin werken verder aan de **uitbouw en optimalisatie van de saneringsinfrastructuur**. Dit is nodig want zowel de riolerings- als zuiveringsgraad liggen met resp. 72% en 68% ver onder het Vlaamse gemiddelde (88% en 86%). Ook de uitvoeringsgraad van de riolering ligt met 76% ver onder het Vlaamse gemiddelde van 90% (bron: AWIS-databank VMM 2021). Er is zeker op het vlak van geplande

rioleringsprojecten een grote dynamiek aanwezig in dit gebied maar deze inspanningen moeten verder gezet worden want de uitdaging is gigantisch.

Stad Diksmuide voorziet een rioleringsproject uit te voeren in het centrum van Diksmuide met afkoppeling van Kiekenstraat, Vismarkt en St-Niklaasstraat.

Het afvalwater van zowat 5% van de inwoners zal in de toekomst gezuiverd worden door middel van IBA's. Eind 2022 was nog geen 2% van de te plaatsen IBA's effectief gerealiseerd.

Sinds 2022 heeft Aquafin het overstortmeetnet van VMM overgenomen. Momenteel worden 22 overstorten bemeten in het afstroomgebied van de Handzamevaart-Zarrenbeek.

VMM voerde een **uitgebreide monitoring** uit in het afstroomgebied van de **Handzamevaart** in 2023. De **analyse** werd uitgevoerd in 2024.

De fysico-chemische waterkwaliteit van de Handzamevaart scoorde in 2023 ontoereikend door ontoereikende beoordelingen voor fosfor, geleidbaarheid en chemisch zuurstofverbruik. De afgelopen 20 jaar heeft zich een duidelijke verbetering voorgedaan. Ook het aantal overschrijdingen van pesticiden is de afgelopen jaren gedaald. Zowel de waterplanten als de macro-invertebraten zijn aan het toenemen. In de Handzamevaart tussen Kortemark en Handzame komen zelfs al vrij veel ondergedoken waterplanten voor. Toch blijft het afstroomgebied van de Handzamevaart een gebied vol contrasten. Er zijn naar waterkwaliteit en biologisch leven toe relatief goede waterlopen, zoals de waterlopen nabij Wijnendalebos. Anderzijds is de waterkwaliteit van de waterlopen in vooral de noordwestelijke hoek van het afstroomgebied zeer slecht: Calvebeek, Bombeek, Bovekerkebeek, ... (regio Bovekerke-Edewalle-Werken). Naar aanleiding van de slechte resultaten daar werden terreincontroles uitgevoerd om de problemen te detecteren. Het zoutgehalte op de Koebeek in Torhout is hoog door een industriële lozing, en in periodes van droogte kan zich dit verderzetten stroomafwaarts over de Handzamevaart. Het MAP-meetpunt op de Bombeek scoort nog zeer slecht met heel hoge nitraatwaarden. Tevens veroorzaken de vele incidenten en illegale lozingen vaak problemen in het afstroomgebied. In de meeste waterlopen is de lage zuiveringsgraad waarneembaar in de meetresultaten. De noodzaak aan de uitbouw en de optimalisatie van het rioleringsstelsel komt sterk naar voor.

In 2023 ging in kader van het strategisch project IJzer- en Handzamevallei de samenwerking van start tussen Regionaal Landschap, Inagro, Vlaamse Landmaatschappij, Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij en de provincie West-Vlaanderen voor **advies en begeleiding van landbouwers in functie van klimaatrobuuste maatregelen** onder de

vorm van een gecoördineerde uitrol van steun uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (ecoregelingen, beheerovereenkomsten, niet-productieve investeringen,...).

Er zal in die context ook geëxperimenteerd worden met de effecten van waterplanten om nitratrijk water te zuiveren, onder andere via de aanleg van een constructed wetland - een kunstmatig rietveld - in Staden. De Ugent zal deze acties mee in goede banen leiden en monitoren.

Inagro is erosiecoördinator voor o.a. de gemeenten Hoogdele, Houthulst en Lichtervelde. Er worden nieuwe projecten in kader van het **erosiebesluit** voorbereid voor de Maagdhoek in Diksmuide, de Zandstraat in Kortemark en ter hoogte van de carpool in Lichtervelde. Het project Ommegangstraat in Hoogdele wordt herzien wegens oa onderspoeling van de houthakseldammen.

➡ Hydromorfologie of structuurkwaliteit en vismigratie

Hoever staan we

De Handzamevaart (of Spanjaardbeek, Krekebeek) werd in het centrum van Kortemark bijna volledig terug in open bedding gebracht. (zie onderdeel waterbeleving)

Wat staat er te gebeuren

De provincie West-Vlaanderen onderzoekt de mogelijkheid om een vismigratie mogelijk te maken tussen de Handzamevaart en de Bethoostersche Broeken. Met dit doel werden alvast twee palinggoten geïnstalleerd aan de pompgemalen van Esen en Werken. INBO verzorgde tussen het voorjaar en de zomer van 2024 wekelijks de monitoring en zet de jonge palingen in het poldergebied uit.

➡ Waterschaarste

Hoever staan we

Bij de gecontroleerde overstromingsgebieden op de Spanjaardbeek in Kortemark en de Koebeek in Torhout werden **spaarbekkens** aangelegd als watervoorziening voor de landbouw in droge perioden. Ook op de grens Lichtervelde/Torhout ligt een spaarbekken met captatiepunt van de provincie West-Vlaanderen. Ook landbouwers en bedrijven investeerden al heel wat in **private waterbuffers**. In Zarren werd ook een PPS-waterput aangelegd (provinciaal waterputtenreglement).

Op 30 september 2022 keurden de partners het **gebiedsprogramma** IJzer- en Handzamevallei goed. Vertrekkend vanuit de 6 ambities werden een 60-tal acties geformuleerd voor de deelgebieden Blankaartbekken, Handzamevallei en bovenloop van de IJzer.

Wat staat er te gebeuren

In 2025 wordt het gebiedsprogramma vernieuwd op basis van nieuwe inzichten en studies, zoals het begeleidend onderzoek in opdracht van Weerbaar Water+Land+Schap (Sumaqua en BDB) en de Integrale Waterstrategie (OMGEVING en VITO).

Het project [Groeewater voor landbouw en industrie in Kortemark](#) zal het overtollige opgepompte water van een kleigroeve opvangen in een bufferbekken en verdelen naar een groenteverwerkend bedrijf en zal gebruikt worden door landbouwers in de buurt als irrigatiewater. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Proeftuinen droogte.

Het project groeveleidingen Kortemark is een uitbreiding op de middelen 'Proeftuinen Droogte' via Leader Westhoek. In het project GroeveLEIDINGEN wil Inagro samen met 4 landbouwers inzetten op de realisatie van een waterverdeelsysteem. Het overtollig groeewater wordt gestockeerd in een bufferbekken en via een ondergronds leidingnetwerk verdeeld naar de private putten van de landbouwers die het dan kunnen hergebruiken voor landbouwdoeleinden.

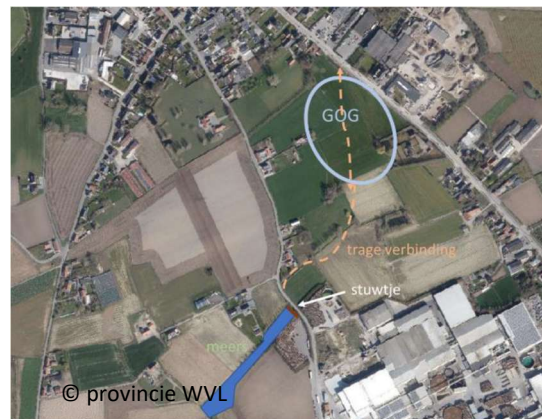

Het project [BETONwater voor irrigatie in Torhout](#) focust op het opvangen van hemelwater op industrieterreinen in West-Vlaanderen om dit vervolgens te verdelen onder landbouwers in de omgeving. In eerste instantie gebeurt dit via een aangelegde wateropslag op Bedrijventerrein Torhout Noord. In tweede instantie kan ook afstromend water van andere verharde oppervlaktes in de regio opgespaard worden in natte periode om in een droge periode ter beschikking te stellen.

Aanvullend wordt naar afstemming gezocht met andere waterbehoefte bedrijven en interactie met het aanwezige waterlopenstelsel. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Hergebruik restwater.

Langs de **Luikbeek in Staden** legt de provincie West-Vlaanderen langs de Sint-Jansstraat een landschappelijk ingericht **gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) met waterspaarfunctie en captatiepunt** aan. In **2024** worden de nodige vergunningen aangevraagd om in 2025 tot uitvoering te kunnen overgaan. De omgeving wordt natuurlijk en landschappelijk versterkt en de gemeente Staden voorziet in een trage verbinding tussen het centrum van Staden en Westrozebeke. Verder zal een stuw geplaatst worden ter hoogte van de Grote Veldstraat zodat een aanliggend perceel terug als meers kan

hersteld worden en als constructed wetland kan ingericht worden. De aankoop van de nodige percelen vond plaats rond begin 2024.

Dankzij de inzet van de innovatieve IFLUX sensortechnologie, een spin-off van UAntwerpen, zal er inzicht verkregen worden in de grondwaterstromen (horizontaal en verticaal) en de impact van het GOG en het wetland op het watersysteem van de Luikbeek.

Zowel de **hemelwater- en droogteplannen** van de gemeenten als het project IJzer- en Handzamevallei geven aan verder invulling te willen geven aan het **bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren** onder de vorm van herwaarderen van grachten, plaatsen van stuwtjes en knijpconstructies in waterlopen, slim peilbeheer op perceelsniveau, opwaardering van de bodem,

➡ Wateroverlast

Hoever staan we

In 2021 legde de provincie West-Vlaanderen in samenwerking met Fluvius en de stad Torhout een gecontroleerd overstromingsgebied ([GOG op de Koebeek langs de Noordlaan in Torhout](#) aan ([6 F 0348](#)). De langsracht langs de Noordlaan voert overtollig water af van onder andere de industriezone. De Koebeek komt vanuit 't Hoge in Wijnendale met bovenstrooms een sterk hellend afstroomgebied, die lokaal voor wateroverlast zorgt. Het GOG vermindert het overstromingsrisico voor het stroomafwaartse dicht bebouwde gebied. Het GOG is als groen recreatief park ingericht dat het recreatief en landschappelijk een meerwaarde betekent.

In 2021-2022 legde de provincie West-Vlaanderen een **gecontroleerd overstromingsgebied op de Kwakkelbeek** bij de Brugsebaan in **Lichtervelde** aan ([6 F 0347](#)).

De **ecologische inrichting en bedijking van de Handzamevaart afwaarts het centrum van Kortemark** (traject tussen Stationsstraat en Aarsdamstraat) ([6 H 0041](#)) is onderdeel van de bescherming van de dorpskern van Kortemark tegen wateroverlast.

Ter hoogte van de Stationsstraat in Kortemark stroomt de Handzamevaart, of lokaal beter bekend als de Krekebeek, vanaf 2023 door een [gerenoveerde uitstroombaanconstructie](#).

Afgekalpte wanden bedreigden de aanpalende gebouwen en bij hoogwater was de kans op overstromingen groter. De VMM legde daarom nieuwe waterkeringsmuren en dijken aan en schuinde de oevers stroomafwaarts af zodat water vlotter doorstroomt.

Op 19 juli 2024 keurde de Vlaamse Regering de aanduiding van 139 gebieden als [watergevoelig openruimtegebied](#) definitief goed, waaronder het signaalgebied langs de Handzamevaart in Diksmuide en het signaalgebied langs de **Drielindenbeek in Lichtervelde**.

Wat staat er te gebeuren

De provincie zal een **gecontroleerd overstromingsgebied (GOG)** aanleggen op de **Luikbeek** ter bescherming van de dorpskern van **Staden**. Het GOG wordt ook voorzien van een waterspaarfunctie met captatiepunt. (zie deel waterschaarste)

De **hemelwater- en droogteplannen** van de stad Ieper en de gemeenten Torhout, Lichtervelde, Kortemark en Staden geven aan verder invulling te willen geven aan het bovenstrooms vasthouden en vertraagd afvoeren. Door de provincie West-Vlaanderen worden bv. kansen gezocht voor verdere opstuwing van de bovenstroomse **Drielindenbeek** om water nog meer bovenstrooms vast te houden in de regio rond Lichtervelde.

Waterbeleving

Hoever staan we

Er werd al heel wat geïnvesteerd in de belevingswaarde van de Handzamevaart als **groenblauw lint door de gemeente Kortemark**.

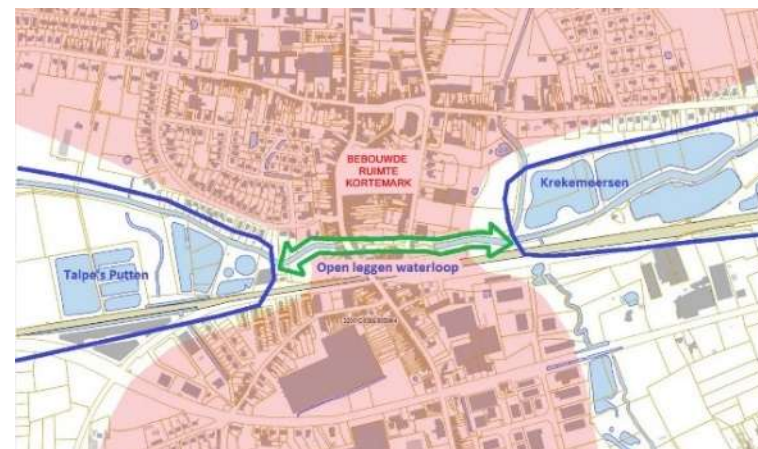
Het initiatief '[Groenblauwe Dooradering 2.0](#)' zet in op de ecologische samenhang van grote aaneengesloten gebieden met kleinere fragmenten in of nabij de bebouwde ruimte. Het draagt bij aan de biodiversiteit, maakt ruimtes klimaatbestendig en bevordert de levenskwaliteit en het welzijn van de bewoners door deze gebieden en fragmenten te verbinden en toegankelijk te maken.

De **Krekebeek** (Handzamevaart) wordt verder **opengelegd in de dorpskern van Kortemark** ([8A E 0431](#)). Het project verbindt twee natte gebieden, de Krekemeersen en Talpe's putten en vormt zo de ontbrekende schakel in de groenblauwe ader doorheen Kortemark. Het doel is **vergroenen en ontharden**, onder andere door de Krekebeek in het centrum van de gemeente opnieuw open te leggen, als een blauwe ader, omhoog door groen. De

Krekebeek is momenteel 'ingekokerd' van aan de Krekemeersen tot aan het gemeentehuis. Bedoeling is die opnieuw in 'open profiel' te krijgen in de dorpskern van de hoofdgemeente.

Het project draagt zowel bij aan het voorkomen van wateroverlast als van waterschaarste via een kwalitatieve en kwantitatieve ontharding en groenblauwe inrichting.

De Vlaamse Milieumaatschappij staat in voor de inrichting van de waterloop en de gemeente Kortemark voor de inrichting van de omgeving. In 2023 hebben de gemeente en VMM leegstaande gebouwen en enkele percelen aangekocht en ging het traject met de bewoners over de inrichting van de stationsomgeving van start. In 2024 verhuisde de technische dienst en werden de gebouwen afgebroken, samen met de garageboxen achter het gemeentehuis. Vervolgens worden nog 2 gebouwen afgebroken die (deels) op de koker van de Krekebeek staan.

Poldergebied

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

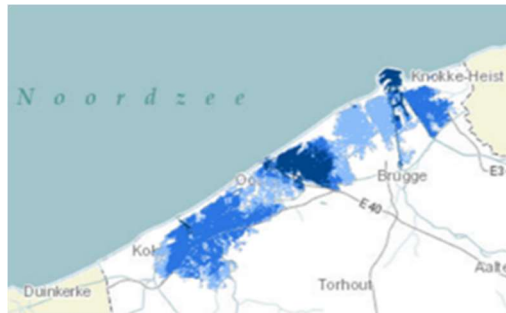
De afstroomgebieden van Moerdijkvaart, Langgeleed en Ringslot zijn een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn)

Het overige poldergebied is een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied.

Het overstromingsrisico op basis van het aantal getroffen inwoners is hoog voor de Moerdijkvaart en het Oostends Krekengebied. Voor het overige poldergebied is het overstromingsrisico op basis van aantal getroffen inwoners laag.

In het kust- en poldergebied wordt bescherming geboden tegen **overstroming uit zee**. Deze hebben een kleine kans op voorkomen, maar het grootste aantal potentieel getroffen inwoners. Het masterplan kustveiligheid beschermt de kust tot minstens 2050 tegen overstromingen uit zee. De maatregelen zijn ontworpen om weerstand te bieden tegen 80 centimeter zeespiegelstijging tegen 2100. Het project Kustvisie bepaalt de maatregelen die de kust en het achterland ook op lange termijn beschermen tegen een zeespiegelstijging tot 3 meter. Het ganze kust- en poldergebied is laag gelegen ten opzichte van het normaal zeepil. Ook bij een stijgende zeespiegel moet lozing van de waterlopen naar zee mogelijk blijven.

In het vlakke poldergebied wordt het water zowel in het uitgebreide netwerk van polderwaterlopen gebufferd, als in het grondwater. In de duinen moet het hemelwater maximaal kunnen infiltreren om de zoetwaterlens aan te vullen, en vertraagd afgevoerd worden. Ook in zandige kreekruggen, zoals ter hoogte van Avekapelle, kan een zoetwaterlens uitgebouwd worden.

 waterbeleving

Doorheen het gebied loopt een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk. Kano- en kajakvaart is mogelijk in bepaalde delen van de polders, zoals in Middelkerke.

Het drinkwaterproductiecentrum de Torreele heeft een bezoekerscentrum.

Meer info: bekken-specifiek deel IJzerbekken (Moerdijkvaart, Langgeleed, Ringslot, Westelijk poldergebied en Oostelijk poldergebied)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het overleg met betrekking tot het poldergebied betreft thematisch en projectgebonden overleg, vooral op vlak van waterschaarste als wateroverlast. Er is geen structureel overleg water specifiek voor het poldergebied. Er is een sterke verwevenheid met de IJzer en de kanalen in de besprekingen.

In 2023 organiseerde het bekkensecretariaat **overleg over het waterbeheer in het invloedsgebied van het kanaal Plassendale-Nieuwpoort** en in 2024 samen met de provincie gebiedsgericht **overleg over de waterkwaliteit en het waterbeheer van het Langgeleed**. Begin 2024 bracht de provincie waterbeheerders van poldergebieden uit verschillende Europese regio's samen in het **Climapolder Congres**.

🔗 **Meer info: bekkenspecifiek deel IJzerbekken (Moerdijkvaart, Langgeleed, Ringslot, Westelijk poldergebied en Oostelijk poldergebied)**

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Waterkwaliteit

Hoever staan we

De meeste polderwaterlopen hebben een **slechte beoordeling voor de biologische kwaliteit** omdat macrofyten of waterplanten weinig of niet voorkomen. Het voorkomen van macro-invertebraten of grote ongewervelden verschilt sterk tussen de waterlopen tussen goed en ontoereikend. Wat de instroom van nutriënten betreft, vormen de verdere uitbouw en optimalisatie van de saneringsinfrastructuur en het generieke landbouwbeleid een belangrijke basis.

Het **Langgeleed** is een **veelbelovende waterloop** om naar een goede ecologische toestand te evolueren. VMM voerde een uitgebreide waterkwaliteit monitoring uit in 2022 in het afstroomgebied van het Langgeleed en kanaal Nieuwpoort-Duinkerke en Ringslot en analyseerde de gegevens in 2023 ([7B_K_0032](#)). Het westelijk en oostelijk deel van het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke verschillen in waterkwaliteit. Ten westen van Veurne liggen de fosforwaarden hoger in de zomer. Ten oosten van Veurne liggen stikstof (vooral door nitraat in de winter) en geleidbaarheid (vermoedelijk door binnenstromend zeewater in de zomer) een stuk hoger.

De waterkwaliteit van het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke is meestal een stuk slechter dan dat van het Langgeleed. Enkel in april en mei is de waterkwaliteit gelijkaardig. Voor het Langgeleed dient het inlaten van het minderwaardig kanaalwater best vermeden te worden.

Ook het Langgeleed kent een west-oost opdeling. Het traject ten westen van het militair domein in regio Adinkerke scoort veel slechter dan het traject ten oosten in regio Oostduinkerke. In het oostelijk deel hebben vrijwel alle parameters een goede beoordeling. Enkel de fosforparameters liggen opvallend hoog zonder aanwijsbare verklaring. Waarschijnlijk is dit gevolg van natuurlijke omstandigheden met veen en hoge orthofosfaatwaarden in het grondwater. De beschikbare biologische parameters scoren er zelfs al goed, zoals waterplanten en macro-invertebraten, waardoor het één van de beste waterlopen in het IJzerbekken is.

In het westelijk deel liggen de zuurstofwaarden lager en de waarden van de nutriënten hoger. De resultaten wijzen daar op (huishoudelijke) lozingen en overstortwerking. De biologische beoordelingen liggen daar ook opvallend lager dan in het westelijk deel. De waterkwaliteit is er afhankelijk van de weersomstandigheden, met slechtere waarden bij droogte door minder verdunning en bij nattere periodes overstortwerking.

Ook in het afstroomgebied van de **Moerdijkvaart** zijn kansen om de waterkwaliteit te verbeteren. Dit kwam uit monitoring en analyse in 2020-2021 ([7B_K_0030](#)). Momenteel loopt hierover geen gebiedsgericht overleg water.

In de gemeente Middelkerke werden begin 2024 de rioleringswerken van Aquafin langs de Slijpesteenweg afgerond (project 22894, gecombineerd met een fietspadenproject van de provincie West-Vlaanderen). Door de werken wordt het afvalwater van ongeveer 160 inwoners aangesloten op de KWZI Slijpe.

In Oudenburg zijn in de loop van 2024 de Aquafinwerken uitgevoerd die als doel hadden de capaciteit van het pompstation Geneverpiete uit te breiden zodat bij regenweer minder vuil water in het Oudenburgs Vaartje terecht komt ([project 22744](#)). Samen met deze uitbreiding werd ook de bestaande persleiding vervangen door een persleiding met hogere capaciteit. Langs het tracé van deze persleiding werd een gescheiden rioolstelsel aangelegd.

De drinkwatermaatschappij [Aquaduin](#) onttrekt grondwater uit de duinen om er drinkwater van te maken in het **drinkwaterproductiecentrum Schipgat in Oostduinkerke**. Een groot deel van het water is hergebruik van rioleffluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) van Wulpen dat in duinengebied geïnfiltreerd wordt. De productie van het infiltratiewater gebeurt in het WPC Torrelee in Wulpen. Eind 2021 voltooid Aquaduin de aanleg van een [wilgenveld](#) dat de waterkwaliteit van het geloosde water zal verbeteren voor het in de waterlopen terecht komt.

In het poldergebied komt ondiep zout grondwater op verschillende plaatsen relatief dicht bij de oppervlakte voor. Tijdens lange droge perioden kwelt dit zoute water naar de oppervlakte en dit uit zich in een toename van de geleidbaarheid in de polderwaterlopen en kanalen.

De voorbije jaren werd door de Vlaamse Milieumaatschappij, De Watergroep en VITO een uitgebreid **meetnet** voor de continue monitoring van geleidbaarheid, als maat voor zoutgehalte, uitgerold ([Internet of Water Flanders project](#)) en brengt de **verzilt**ing in de IJzer en het poldergebied in kaart. Er werd op basis van de meetresultaten een [verziltingsdashboard](#) ontwikkeld door VMM, dat de waterbeheerders helpt om maatregelen te nemen zoals bevoeiing met zoet water uit de IJzer of de kanalen en langer een hoger

waterpeil aanhouden, afgestemd op de weersvoorspellingen en grondwaterpeilen.

Wat staat er te gebeuren

In 2022 gaven Aquaduin, De Watergroep en Farys het startschot voor een [proefproject drinkwaterproductie aan de Ganzenpoot in Nieuwpoort](#). Een piloot waterzuiveringsinstallatie zuivert niet alleen zoet en brak water, maar ook zout water tot drinkwater. Dit project draagt bij aan de uitbouw van een klimaat robuuste drinkwatervoorziening in West-Vlaanderen door steeds de best mogelijke waterkwaliteit te gebruiken die op dat moment beschikbaar is.

Inzake waterzuivering is er tweedeling in het gebied vast te stellen. Het afvalwater van de kustzone en het oostelijk meer verstedelijkt gebied is aangesloten op de RWZI's van Adinkerke, Wulpen en Oostende. De riolerings- en zuiveringsgraad liggen er zeer hoog. Het afvalwater van het eigenlijke poldergebied wordt vooral gezuiverd in verschillende KWZI's en IBA's. Een belangrijk aandachtspunt voor de KWZI's is dat Vlarem voor dergelijke installaties geen normen voorschrijft voor stikstof en fosfor. Het percentage van de eind 2022 effectief geïnstalleerde IBA's in de verschillende waterlichamen: Bergenvaart 45%, Havengeul IJzer 41%, Ieperleed 37%, Kanaal Duinkerke-Nieuwpoort 39%, Kanaal Plassendale-Nieuwpoort 27%, Lokanaal 55%, Moerdijkvaart 6%, Oostends Krekengebied 27%, Veurne Ambacht Polderwaterlopen 30% en ten slotte de Vladslovaart 12%

Op 18 maart 2024 gingen de werken langs de Brugse Heirweg, de Veld- en de Sterrestraat in Koekelare van start ([Aquafin, project 21501](#)). Via een subsidieproject (W219053) zal de gemeente Koekelare ook extra vuilvracht aansluiten op dit project. Door deze projecten zal het afvalwater van meer dan 500 inwoners worden aangesloten op de RWZI Koekelare. Het einde van de werken is voorzien voor eind 2025.

In Gistel wordt in 2025 het afvalwater van 55 inwoners van de Mosselstraat en Zevekoteheirweg aangesloten op de RWZI Oostende via een gesubsidieerd rioleringsproject (W222058).

Hydromorfologie of structuurkwaliteit en vismigratie

Hoe ver staan we

Een groot aandeel van de werking van de polders zit in onderhoud van de waterlopen door maaien en ruimen. Nieuwe inrichtingen van waterlopen gebeuren zo beperkt mogelijk met harde oeverversteving en ingebuisde waterlopen worden zoveel mogelijk in open profiel gelegd. Bij het dagelijks beheer en het vernieuwen of nieuwe kunstwerken wordt rekening gehouden met vismigratie.

INBO begeleidt de Vlaamse Waterweg om door middel van aangepast spuibeheer ter hoogte van de Ganzenpoot glasaal binnen te trekken op de waterlopen. Voor de IJzer wordt dit sinds 2009 toegepast op de Iepersluis en regelmatig geëvalueerd. In 2022 werd de studie voor omgekeerd spuibeheer op het kanaal Plassendale-Nieuwpoort afgerond. Omgekeerd spuibeheer op de Gravensluis blijkt niet nuttig. De ontsluiting voor vissen gebeurt eerder via het Sas Slijkens. ([8A E 0419](#))

VMM is in **2024** in de Westkustpolder van start gegaan met een klimaatrobuuste inrichting van de **Grote Beverdijkvaart** ([8A E 0425](#)). Naast de Grote Beverdijkvaart is een zone van ongeveer 7 meter eigendom van de VMM. Het project realiseert een natuurtechnisch profiel waarbij een winterbed aangelegd wordt en maximaal invulling gegeven wordt aan de uitdagingen inzake de realisatie van blauwgroene verbindingen, de versterking van de oeverstabiliteit en het voorkomen van de kans op droogte- en overstromingsschade. [[Weerbare Westhoek](#)]

De provincie heeft oeverinrichtingswerken uitgevoerd aan de **Moerdijkvaart en Moerdijkbeek**.

Wat staat er te gebeuren

VMM start aansluitend op de oeverinrichting van de Grote Beverdijkvaart met de uitvoering van de ecologische oeverinrichting van de **Koolhofvaart in Ramskapelle** ([8A D 0156](#)). Het project omvat een natuurvriendelijk herstel van de oevers met zachtere helling van de Koolhofvaart tussen de Koolhofput en de Pervijzestraat.

VMM heeft het project voor het verhogen van de bergingscapaciteit en ecologische oeverinrichting van de **Moerdijkvaart in Gistel** tijdelijk stilgezet ([6 F 0363](#)). Het project voorziet in het herstel van de bedijking en een ecologische inrichting van de waterloop tussen de Vaartstraat en de Nieuwlandstraat. Dit project sluit aan op de inrichting van de Moerdijkvaart tussen de Keiweg en de Vaartstraat. De grondverwerving verloopt moeizaam.

De Vlaamse Milieumaatschappij bereidt in **2025 slibruiming en oeverherstel** verder voor van het **Hagebruggeleed** voor behoud van afvoercapaciteit en waterkolom. [*Weerbare Westhoek*]

De Vlaamse Waterweg voert met advies van INBO een **aangepast spuibeheer** in functie van glasaalmigratie op het **kanaal Nieuwpoort-Duinkerke** ([8A E 0419](#)).

Eind 2024 ging het project "**Levend Langgeleed, een basis voor natuur en beleving**" van start, met financiële steun van de Vlaamse Milieumaatschappij.

Het **Langgeleed** is een polderwaterloop die uniek is door haar ligging in de **duinpolderovergang** van de Westhoek. Over de lengte van de kustlijn tussen De Panne en Nieuwpoort komt het oppervlaktewater uit de duinen in het Langgeleed terecht. Het Langgeleed is een **unieke zoetwaterbiotoop**, vlakbij zee, die heel wat interessante dieren en planten herbergt. De gemeente Koksijde, de provincie West-Vlaanderen, Aquaduin en de Westkustpolder zetten volop in op een beter, moderner en duurzamer waterbeheer dat nog meer kansen biedt voor deze biotoop. Alle bestaande migratieknelpunten worden weggenomen, wat betekent dat **vissen** vrij zullen kunnen optrekken in het Langgeleed. Hiervoor worden schuiven en stuwen vervangen en worden passages gebouwd. Op de militaire basis, waar het Langgeleed nu is overweld, wordt hiervoor het Langgeleed zelfs volledig in open profiel hersteld en worden paaiplaatsen, ecologische oevers en plasdraszones ingericht. Door het Langgeleed in te richten op de recreatieve zone zal iedereen bovendien kunnen meegenieten van de nieuwe inrichting. Er wordt ook geïnvesteerd in de **waterkwaliteit**, waardoor mens en dier steeds kunnen genieten van proper water. Tot slot zal worden geïnvesteerd in een modern peilbeheer, waardoor natte voeten worden vermeden bij overlast en er beter water kan worden geborgen om lange droge periodes te overbruggen.

Een verbeterde waterbeheersing **voorkomt wateroverlast in Adinkerke (De Panne) en ontlast het Kanaal Duinkerke-Veurne**. Hiervoor zal de Westkustpolder ook het Langeleed afkoppelen van de Duinkerkevaart (voorzien van een terugslagklep), de schuif op het Langeleed met de Hazebeek automatiseren en twee vismigreerbare klepstuwen voorzien. [*Weerbare Westhoek EFRO/FIO A1*]

De Middenkustpolder zet in 2025 de voorbereidingen verder om het **Steenovengeleed** ter hoogte van de Schorredijk in het industriegebied langs de Torhoutsesteenweg in **Oostende** in open profiel te leggen.

Langs de **Vladslovaart** zal de polder in 2025 op enkele percelen van het Agentschap Natuur en Bos het winterbed van de waterloop te herstellen door de aanleg van zachter hellende oevers.

➡ Waterschaarste

Hoever staan we

Voor het **dagelijkse beheer** maken de waterbeheerders onderling afspraken om waterschaarste zo veel mogelijk te voorkomen. Het waterbeheer in het poldergebied is steeds een **nauwgezet maatwerk** op basis van grondwaterstanden, waterpeilen, droogte- en neerslagvoorspellingen, interactie tussen bevaarbare waterlopen en polderwaterlopen en de getijdenwerking.

Wat staat er te gebeuren

De polders **optimaliseren verder de peilsturing van het watersysteem** om een zo groot mogelijk volume water te kunnen bufferen.

De Westkustpolder zoekt verder naar financiering voor nieuwe kunstwerken om een deel van de polder hydrologisch te kunnen isoleren en zo meer water te kunnen bergen in de polderwaterlopen van de ganse polder. Voor de aanleg van een grote **buffer** op de **Machuitsbeek** om het natuurlijk waterbergend vermogen in de vallei te vergroten worden verschillende scenario's en financieringsopties onderzocht in het traject Weerbaar Water+Land+Schap en het gebiedsprogramma IJzer- en Handzamevallei. Intussen zet de polder in op lokale optimalisatie van het waterbeheer zoals voor het Ringslot en het Langgeleed om drainage van zoet **duinenwater** te voorkomen of verhogen van de bergingscapaciteit in de **komgronden van Lampernisse**. In het project **vernieuwing van de N8** worden ook opties voor waterspaarvolume door VLM samen met AWV onderzocht in kader van het traject "**Sponslandschap Valleiflanken IJzer**".

De Vlaamse Waterweg vernieuwt gefaseerd **de sifons onder het kanaal Plassendale-Nieuwpoort** ([6 I 0107](#)). De Vlaamse Waterweg voorziet het bekomen van de omgevingsvergunningsaanvraag voor sifon nr. 6 te Slijpe in de 2de helft mei 2025. Na het bekomen van de omgevingsvergunning kunnen de werken aan sifon nr. 6 worden aangevat (ten vroegste eind augustus 2025). Idem voor sifon 4. Voor sifon 4 en 6 is het einde van de werken voorzien april 2026. Na afronding van de werken aan sifon nr.4 wordt voorzien om de werken aan sifon nr.5 aan te vatten en af te ronden eind 2026. De timing van de uitvoering is afhankelijk van de opeenvolgende omgevingsvergunningen en beschikbare budgetten.

Begin **2024** werd de projectaanvraag [WIJ-water](#) goedgekeurd om het poldergebied in Noord-West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland klimaatresistenter te maken door in te zetten op een grensoverschrijdend waterbeheer en grootschalige bovengrondse **zoetwaterbuffering in de bestaande kanalen** (o.a. Leopoldkanaal, Schipdonkkanaal, Damse Vaart, Kanaal Gent-Oostende, kanaal Plassendale-Nieuwpoort). Projectcoördinatie gebeurt door de provincie West-Vlaanderen. De uitwerking gebeurt met de betrokken partners (VMM, DVW, VLM, Dep. OMG, polderbesturen, provinciebesturen, Waterschap Scheldestromen, landbouworganisaties, Sumaqua en HoGent).

Naast de hemelwater- en droogteplannen van de gemeenten in het poldergebied die invulling willen geven aan ruimte voor water, ontharding, infiltratie,... lopen verschillende proefprojecten om water circulair te gebruiken.

Het [project Suikerpark](#) in Veurne wil voorzien in het verzamelen, zuiveren en herverdelen van het overvloedige hemel- en afvalwater op de Suikerpark-site. Het is een nieuw stadsdeel met woningen, een bedrijventerrein en een natuurgebied. Het water zal langere tijd vastgehouden worden en lokaal hergebruikt door verschillende afnemers. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Proeftuinen droogte. Uit het ontwerp is echter gebleken dat het (economisch, wettelijk) niet haalbaar is om het project uit te voeren.

De Stad Gistel investeert in de opwaardering van het [vrije tijdscentrum Zomerloos](#). Op de site komen verschillende nieuwe gemeenschapsvoorzieningen. De stad voorziet in ruime regenwateropvang en een wadi. Het regenwater wordt plaatselijk hergebruikt. De regenwaterputten worden voorzien van een slim buffersysteem zodat wateroverlast in de omliggende straten kan voorkomen worden. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Collectieve regenwaterprojecten.

Ook en vooral **ondergronds** zijn belangrijke kansen om de **zoetwatervoorraad in het kust- en poldergebied te verhogen**. Ons kustduingebied is sterk verstedelijkt, met een afname van de natuurlijke grondwateraanvulling tot gevolg. Daarnaast bedreigen klimaatverandering en zeespiegelstijging de beschikbaarheid van zoet water in deze

gebieden. Om deze zoetwaterbronnen te beschermen, is inzicht in de impact van verstedelijking, klimaatverandering en zeespiegelstijging noodzakelijk.

Grondwatermodellering kan de evolutie van de zoet-zout waterverdeling voorspellen en aangeven welk deel van het duingebied kwetsbaarder is voor verstedelijking, klimaatverandering en/of zeespiegelstijging. Ter ondersteuning van het grondwatermodel worden een aantal nieuwe peilputten in verstedelijkt duingebied aangelegd. Samen met de belanghebbenden zal VMM het potentieel van verschillende maatregelen onderzoeken. Het project moet leiden tot een coöperatief en duurzaam beheer van de zoetwatervoorraden in het duingebied. Het Interreg [project Blue Transition](#) bouwt verder op het partnerschap van het project TOPSOIL en is in oktober 2022 gestart en loopt tot maart 2026.

Met het Interreg project [TOPSOIL](#) (2015-2021) bracht VMM verzilting in kust- en poldergebied in kaart. De nieuwe kaarten (beschikbaar op [Databank Ondergrond Vlaanderen](#)) zijn een stuk gedetailleerder en geven nieuwe inzichten over de ligging van zoetwaterlenzen. Er is een goede overeenkomst met de oude kaarten, waardoor er geen indicatie is op grote veranderingen in de verzilting van het grondwater. De nieuwe kaarten zijn ook de basis om de mogelijkheden tot het ondergronds bergen van water te onderzoeken, zoals **kreekruginfiltratie**. Potentiekaarten voor zowel kreekruginfiltratie als peilgestuurde drainage zijn raadpleegbaar op Databank Ondergrond Vlaanderen. In Veurne loopt een proefproject om de economische en technische haalbaarheid van [kreekruginfiltratie](#) in combinatie met peilgestuurde drainage te onderzoeken.

Het project [OP-PEIL](#) onderzoekt kansen voor peilgestuurde drainage in Vlaanderen.

Binnen het **Vlaggenschipproject Duinencomplex** dat kadert binnen de gebiedswerking [T.OP Kustzone](#) van het Departement Omgeving en de Blue Deal worden in zowel de bebouwde als onbebouwde **duinen** projecten gerealiseerd die op korte termijn inzetten op meer **ontharding** en op meer **infiltratie** en **hergebruik** van water. Deze projecten helpen ook om verzilting tegen te gaan. Op die manier worden de water gerelateerde functies van de duinen versterkt.

In het project [Infiltratie voor waterwinning De Westhoek](#) in de Panne heeft Aquaduin de ambitie om een klimaatrobuuste drinkwaterproductie uit te bouwen op basis van hergebruik via infiltratie. Het is de bedoeling om het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) in Adinkerke te gebruiken als bron. De huidige grondwaterwinning in het Calmeynbos kon zo worden aangevuld met infiltratiewater. Dit betekent een verhoging van de waterbeschikbaarheid in droge perioden. Net als bij de waterwinning in Koksijde zet Aquaduin in op een synergie tussen drinkwatervoorziening en natuur.

In het Blue Deal project [Water vasthouden in het brongebied van de Hazebeek](#) in Koksijde wordt het brongebied van de beek opnieuw ingericht zodat het water kan bergen, bufferen en infiltreren. Deze inrichting draagt bij aan de sponswerking van de omgeving waardoor dit gebied beter bestand is tegen periodes van droogte en wateroverlast. [Weerbare Westhoek]

In het project [Ontharding fietspad en natuurinrichting in Raversijde](#) zet de stad Oostende in op het herstel van de sponswerking van de duinen. Het fietspad Duinenstraat wordt uitgebrouwen waardoor een drempel voor afstromend duinenwater wordt verwijderd.

Daarnaast wordt een deel van de duinen ingericht als vochtige duinengraslanden, waarin het afstromend duinenwater kan infiltreren. Hierdoor wordt het grondwater opnieuw aangevuld, wat de omgeving meer robuust maakt voor perioden van droogte.

Binnen de **Lokale hefboomprojecten gebiedsontwikkeling met focus op natuur** die kaderen binnen de gebiedswerking [T.OP Kustzone](#) van het Departement Omgeving en de Blue Deal wordt natte natuur hersteld.

In het project [Natte natuur in de Warandeduinen in Middelkerke](#) wordt oude militaire infrastructuur afgebroken en komt in de plaats onder andere een poel waar regenwater in de duinen kan infiltreren.

Begin **2024** werden door het Departement Omgeving investeringsmiddelen voor het project "Lokale gebiedsdeal droogte IJzer- en Handzamevallei" toegekend. Met als deelproject : ruimte voor water, in een polderlandschap '**De Pannenhoeve – ruimte voor water en ecologische herinrichting via PPS' (Alveringem)**. [Weerbare Westhoek]

🔄 Wateroverlast

Hoever staan we

De Vlaamse Waterweg herstelt in **2024-2025** de schade aan oevers, dijken, kunstwerken van de bevaarbare waterlopen (oa IJzer, Lokanaal, Oude Veurnevaart, Veurne-Ambachtvaart), voert onderhoud uit (oa slibuimingen) en voorziet in de renovatie en automatisering van kunstwerken in het poldergebied. [Weerbare Westhoek]

Baggerwerken Lokanaal.

In augustus 2024 startten baggerwerken op het Lo-kanaal. In Fintele staat de IJzer via het stuw-sluiscapex in verbinding met het Lo-kanaal. Dat bevaarbaar kanaal van 14 kilometer lang verbindt de IJzer met het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke in Veurne en zorgt zo mee voor het afwateren van het stroomgebied van de IJzer.

Tijdens de periode van hoge debieten op de IJzer in november 2023 werd tot 11 m³/s water afgeleid via het Lo-kanaal.

Met de baggerwerken kan dat volgens de theorie nog verhogen met 4 m³/s. Dat zou een stijging betekenen van 36% van de capaciteit.

De baggerwerken komen tevens de scheepvaart van Nieuwpoort naar Diksmuide ten goede. Na het baggeren zal de vaargeul van het Lo-kanaal opnieuw overal 2,20 meter diep zijn. [Weerbare Westhoek]

Baggeren kanaal Nieuwpoort-Duinkerke.

In augustus 2024 startten onderhoudsbaggerwerken op het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke. Van Nieuwpoort tot aan de grens met Frankrijk worden de hoogste drempels op de bodem worden afgevlakt via de techniek van het slibslipen. De baggerwerken komen ook de scheepvaart ten goede. [Weerbare Westhoek]

Baggerwerken Oude Veurnevaart.

De Oude Veurnevaart zorgt voor de afwatering van de polders tussen de duinen en het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke op het grondgebied van Nieuwpoort, Koksijde, Veurne en De Panne. De vaart verbindt het Langgeleed nabij de Pieter Deswartelaan en mondt via het Kattesas uit in de IJzer tussen de Ganzepoot en de Noordzee. In februari 2025 start het verwijderen van de beplanting. Aansluitend start de ruiming van het slib. [Weerbare Westhoek]

Renovatie Nieuwpoortsluis in Veurne.

In 2025 zal een renovatie van de Nieuwpoortsluis op het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke in Veurne plaatsvinden. De sluis krijgt onder meer nieuwe deuren. [Weerbare Westhoek]

Re-engineering van pompstations in Veurne, Nieuw-Bedelf en Kreek van Nieuwendamme.

De pompstations in Veurne, het Nieuw-Bedelf en Nieuwendamme Kreek in Nieuwpoort worden volledige en ingrijpend verbeterd (re-engineering). Deze werken starten in 2025. [Weerbare Westhoek]

Om de gravitaire afvoer van het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke te optimaliseren, wordt een betere verbinding met de Grote Beverdijkvaart voorzien ter hoogte van de Koolhofput. Hiervoor wordt een schuifconstructie geplaatst aan het **sas van Dierendonck**. [Weerbare Westhoek EFRO/FIO A2]

Om een dynamisch peilbeheer mogelijk te maken, worden de **kunstwerken** van de polders verder **geoptimaliseerd** en voorzien van centrale sturing. Een fijnere regeling van pompgemalen kan beter anticiperen op voorkomen van wateroverlast en waterschaarste en kan energiekosten uitsparen. [Weerbare Westhoek EFRO/FIO A11]

Daarnaast wordt op strategische en onderbouwde locaties infrastructuur gebouwd waar noodpompen op kunnen aansluiten. Dit draagt bij aan snel kunnen handelen in noodsituaties. [Weerbare Westhoek A12]

Het water van de waterlopen en kanalen wordt in het poldergebied ingelaten via schuifinfrastructuren. Door de vernieuwing van de **schuifinfrastructuur tussen de IJzer en de Vladslovaart** kan het watersysteem beter aangestuurd worden, zowel in situaties van droogte en van wateroverlast. [Weerbare Westhoek EFRO/FIO A15]

De Zuidijzerpolder zal enkele **windwatergemalen** vernieuwen in de regio Vleteren-Alveringem. (binnen het project Provaly)

In het afstroomgebied van de Moerdijkvaart, dat in open verbinding staat met het kanaal Plassendale-Nieuwpoort, heeft de provincie in 2024 een **gecontroleerd overstromingsgebied op de Blekerijbeek** aangelegd tussen de Mexicostraat en de Arthur Coussensstraat in **Ichtegem** ([6 F 0346](#)). Bij zware regenval komt water snel naar beneden van het plateau van Wijnendale. Het gecontroleerd overstromingsgebied kan een deel van dit water gecontroleerd tegenhouden om zo de dorpskern van Ichtegem te beschermen. Vervolgens wordt het water vertraagd afgevoerd. Het project voorziet in een buffervolume van 34.000 m³. [Weerbare Westhoek]

Op 19 juli 2024 keurde de Vlaamse Regering de aanduiding van 139 gebieden als [watergevoelig openruimtegebied](#) definitief goed, waaronder het signaalgebied langs de **Steengracht in Steenkerke**.

Het signaalgebied Gouwelozeekreek in Oostende krijgt via een RUP een nieuwe invulling.

Vanuit de **ruilverkaveling Sint-Rijkers** zijn naar aanleiding van de overstromingen in november 2023 een aantal mogelijke kansen opgedoken om water te bufferen. De zones Klarewal en Papestraat werden uitgevoerd via lopende aanbesteding in de ruilverkaveling. [Weerbare Westhoek]

Vanuit VLM werd in de zomer van 2023 het traject “**Sponslandschap Valleiflanken IJzer**” opgestart als alternatief voor de ruilverkaveling Izenberge fase 1. In nauw overleg met de gebiedscoalitie van de IJzer- en Handzamevallei en de lokale besturen wordt een actieplan met watermaatregelen opgemaakt. Er werden middelen vanuit het ruilverkavelingsbudget opgevraagd om een reeks maatregelen in 2024-2025 vast te leggen. Met o.a. bovenstroomse koppelkansen voor de N8 in uitvoering brengen. Voor de bescherming van de dorpen Leisele en Hoogstade zullen natuurlijke gecontroleerde overstromingsgebieden worden aangelegd, enkele grachten worden opgelegd en stuwen geplaatst worden voor een betere werking van het watersysteem [Weerbare Westhoek EFRO/FIO A8]

In het kader van het traject Sponslandschap Valleiflanken IJzer wordt er ook gewerkt aan een inrichtingsnota om alle maatregelen te bundelen vanuit VLM (met partners) in functie van een structureel systeemherstel van het stroomgebied van de Machuitbeek op grondgebied Lo-Reninge en Alveringem. Dit gebeurt op basis van het recent uitgevoerde studiewerk (o.a. Integrale Waterstrategie, en ook de WWLS- trajecten en het studiewerk tot het HWDP van Lo-Reninge.

Eind 2024 kreeg de studieopdracht voor de “**Historische vestinggracht Lo**” financiële steun van de Vlaamse Milieumaatschappij binnen de projectoproep Levend Water. Deze gracht is momenteel ingebuisd. Door deze gracht terug open te leggen komt er meer ruimte voor water. De studie zal de mogelijkheden voor infiltreren en bufferen, voorkomen van hittestress en waterbeleving onderzoeken.

Het water stopt niet aan de grens. De **afwatering van het poldergebied de Moeren** is sinds eeuwen een moeilijke evenwichtsoefening door de extreem lage ligging van het gebied. De Moeren liggen aan beide zijden van de Frans-Belgische grens tussen Veurne, Duinkerke en Bergues. Onder normale omstandigheden gebeurt de afwatering van de Belgische en Franse Moeren via Canal des Moères en Canal des Chats richting Duinkerke. Het Interreg [project Magéteaux](#) heeft nieuwe kunstwerken voorzien om de afwatering bij hoog water vlotter te laten verlopen en zo wateroverlast te voorkomen. Op de **Speievaart in Veurne** bouwde de provincie West-Vlaanderen een **pompgemaal** om water vanuit de Moeren naar het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke te kunnen overpompen. In **Duinkerke** bouwde het Institution Intercommunale des Wateringues een **schuifconstructie** op het **Canal de Furnes** in Duinkerke om bij hoog water ook via het Canal Exutoire rechtstreeks naar zee te kunnen afwateren.

De **internationale Frans-Belgische overeenkomsten** van 26 juni 1890 en 8 maart 1968 regelen de grensoverschrijdende afvoer. Het beheer van de nieuwe kunstwerken wordt geregeld via een herziening van deze overeenkomst.

Op 8 maart 2023 werd, na vele jaren voorbereiding door de betrokken instanties, het overleg gefinaliseerd met een intentieverklaring tussen de gouverneur van West-Vlaanderen, voor het Vlaams Gewest, en de Préfecture du Nord, voor Frankrijk. De teksten worden in wetgeving omgezet.

Op 2 juni 2025 ging de ondertekening door van de Overeenkomst tussen het Vlaams Gewest en de Franse Regering over de waterbeheersing in de zone Duinkerke-Veurne-De Moeren bij ernstige hoogwaterstand.

De afspraken tussen de waterbeheerders de Vlaamse Waterweg en het Institution Intercommunale des Watingues over de dagelijkse werking worden verder verfijnd en de uitwisseling van gegevens op punt gesteld. Naar aanleiding van de wateroverlast november 2023, ook in de Franse kuststreek, kreeg de **grensoverschrijdende werkgroep water** van de EGTS eind 2024 een doorstart. Naast werkafspraken over de afwatering de Moeren zal ook de afwatering van de IJzer en waterkwaliteit aan bod komen. [Weerbare Westhoek]

➡ Kustveiligheid

Hoever staan we

Het [Masterplan Kustveiligheid](#) van het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust voorziet in een reeks maatregelen om onze kust te beschermen tegen zware stormvloeden. Dankzij deze maatregelen zal onze kust tot minstens 2050 beschermd zijn tegen overstromingen uit zee, rekening houdend met een zeespiegelstijging van 30 centimeter.

De nieuwe **groene zeedijk in Middelkerke** en **stormmuur in Mariakerke/Raversijde** beschermen nu kwetsbare plaatsen in de kustlijn tegen zware storm. In Raversijde biedt een duin voor dijk bescherming. Het is tegelijkertijd ook een proefproject om lessen de trekken over zandtransport en natuurontwikkeling.

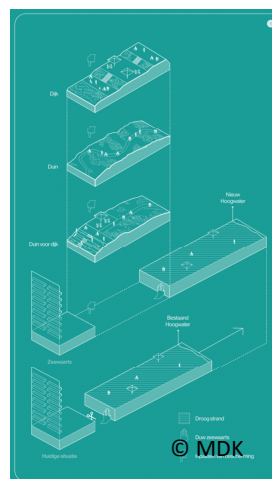
Om de stad Nieuwpoort en het hinterland te beschermen tegen zware stormvloeden op zee bouwt het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) sinds 2018 aan een [stormvloedkering op de monding van de IJzer](#) in de havengeul.

De bescherming door de stormvloedkering is al noodzakelijk bij stormvloeden met een kans op voorkomen van eens in de tien jaar.

Het bouwwerk zal ook beschermen tegen zwaardere stormvloeden. Er is hierbij rekening gehouden met een zeespiegelstijging van 80 centimeter tot het jaar 2100. Het project zal in 2025 afgewerkt zijn.

Deze **stormvloedkering** biedt ook **mogelijkheden om extra water uit de waterlopen te bufferen**. Indien de stormvloedkering gesloten wordt bij een voldoende laag peil kan de zone tussen de Ganzenpoot en de stormvloedkering vermoedelijk nog een aanzienlijke hoeveelheid water bufferen. Dit moet in hoog water situaties in het kust-poldergebied toelaten om meer water uit de IJzer en/of de kanalen af te voeren wanneer het waterpeil van de zee hoger is dan het waterpeil van de waterlopen en gravitaire afvoer dus niet mogelijk is. De mogelijkheden voor een optimaal gebruik werden in **2024** onderzocht. Verder werden ook de mogelijkheden voor een **extra locatie voor rechtstreekse afvoer naar zee** vanuit kanaal Nieuwpoort-Duinkerke bekeken. [Weerbare Westhoek]

Wat staat er te gebeuren

Het [project Kustvisie](#) bouwt voort op het Masterplan Kustveiligheid uit 2011. Dat Masterplan bestaat uit een reeks maatregelen om onze kust tot 2050 te beschermen tegen zware stormvloeden en een 1000-jarige storm én houdt rekening met een zeespiegelstijging tot 30 cm. **Met Kustvisie legt de Vlaamse overheid een strategie vast om onze kust tot 3 meter zeespiegelstijging te beschermen.** In februari 2024 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp strategische beleidsplan Kustvisie goedgekeurd. In dit plan stelt de Vlaamse overheid voor om op lange tot zeer lange termijn de kustlijn gemiddeld 100 meter '[Zeewaarts](#)' te verleggen. We zullen de duinen en dijken verhogen en verbreden én het strand zeewaarts verschuiven om het achterland droog te houden bij een stijging van de zeespiegel. Voor de [havens](#) moet er de komende jaren een toekomstvisie opgemaakt worden om een keuze te kunnen maken tussen de resterende mogelijke

toekomstpaden. Op deze manier blijven onze stranden minstens even breed als vandaag én hebben we voldoende ruimte om op een kansrijke manier beschermingsmaatregelen toe te passen. Kustvisie biedt ook kansen voor onder andere natuurbeleving, sport, recreatie en economie.

Naast een visie voor de lange termijn, bevat het plan ook een **eerste actieplan 2024-2034** met onder meer acties op korte termijn, waaronder afstemming met de afwatering van het hinterland.

CONTACT

Bekkensecretariaat IJzerbekken

Bekkencoördinator Lies Verstraete

secretariaat_ijzer@vmm.be

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/bekkens/ijzerbekken>

IJZERBEKKEN

Actienummer	Afstroomgebied	Actietitel	Actiefiche	Initiatiefnemer(s)	WUP status 2025
5B_C_0044	Poldergebied	Ontharden van een perceel met bouwpuin (ondoorbaar) ihkv Natuurinrichtingsproject Schuddebeurze (Middelkerke)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_5B_C_0044.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM)	tijdelijk stilgelegd
6_F_0345	Grote Kemmelbeek	Bouwen van een gecontroleerd overstromingsGebied op de Kemmelbeek ter hoogte van Vlamertinge	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_F_0345.pdf	Provincie West-Vlaanderen	in uitvoering
6_F_0346	Moerdijkvaart	Realisatie van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Blekerijbeek in Ichtegem	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_F_0346.pdf	Provincie West-Vlaanderen	uitgevoerd
6_F_0347	Handzamevaart	Realisatie van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Kwakkelbeek in Lichtervelde	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_F_0347.pdf	Provincie West-Vlaanderen	uitgevoerd
6_F_0348	Handzamevaart	Realisatie van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Koebeek in Torhout	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_F_0348.pdf	Provincie West-Vlaanderen	uitgevoerd
6_F_0363	Moerdijkvaart	Verhogen van de bergingscapaciteit en ecologische oeverinrichting voor de Moerdijkvaart in Gistel	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_F_0363.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	tijdelijk stilgelegd
6_G_0022	Poldergebied	Toetsing van de zeewering - actualisatie masterplan kustveiligheid	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_G_0022.pdf	Vlaamse overheid : Agentschap Martieme Dienstverlening en Kust (MDK)	uitgevoerd
6_G_0023	Poldergebied	Toetsing, sluizen, stuwen en uitwateringsconstructies in kusthavens.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_G_0023.pdf	Vlaamse overheid : Agentschap Martieme Dienstverlening en Kust (MDK)	in uitvoering
6_G_0024	Poldergebied	Suppletie uitvoeren in Oostende.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_G_0024.pdf	Vlaamse overheid : Agentschap Martieme Dienstverlening en Kust (MDK)	uitgevoerd
6_G_0025	Poldergebied	Suppletie uitvoeren in Mariakerke-Raversijde.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_G_0025.pdf	Vlaamse overheid : Agentschap Martieme Dienstverlening en Kust (MDK)	uitgevoerd
6_G_0026	Poldergebied	Stormvloedkering in Nieuwpoort.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_G_0026.pdf	Vlaamse overheid : Agentschap Martieme Dienstverlening en Kust (MDK)	in uitvoering
6_G_0027	Poldergebied	Bouwen van een zeedijk in Middelkerke.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_G_0027.pdf	Vlaamse overheid : Agentschap Martieme Dienstverlening en Kust (MDK), Gemeente: Middelkerke	uitgevoerd
6_G_0028	Poldergebied	Renovatie van de zeedijk in Mariakerke - Raversijde.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_G_0028.pdf	Vlaamse overheid : Agentschap Martieme Dienstverlening en Kust (MDK), Gemeente: Oostende	uitgevoerd
6_G_0029	Poldergebied	Overstromingmaatregelen voor het Montgomerydok in Oostende.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_G_0029.pdf	Vlaamse overheid : Agentschap Martieme Dienstverlening en Kust (MDK)	uitgevoerd
6_G_0030	Poldergebied	Overstromingsmaatregelen voor de zone station - Demeysluis en tunnel in Oostende.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_G_0030.pdf	Vlaamse overheid : Agentschap Martieme Dienstverlening en Kust (MDK)	uitgevoerd
6_G_0031	Poldergebied	Veiligheidsmaatregelen voor de uitwatering van het Camerlinckgeleed in Oostende.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_G_0031.pdf	Vlaamse overheid : Agentschap Martieme Dienstverlening en Kust (MDK), Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	nog niet opgestart
6_H_0041	Handzamevaart	Ecologische inrichting en bedijking van de Handzamevaart afwaarts het centrum van Kortemark.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_H_0041.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	uitgevoerd
6_I_0106	Ieperlee	Optimaliseren van het waterbeheer rond Ieper door herinrichting van de oostelijke stadsgrachten (Kasteelgracht, Wieltjesgracht) in functie van waterafvoer.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_I_0106.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	in voorbereiding

6_I_0107	Poldergebied	Herbouwen sifons Kanaal Plassendale-Nieuwpoort	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_I_0107.pdf	Vlaamse overheid : De Vlaamse Waterweg nv	in voorbereiding
6_I_0108	Blankaart	Vernieuwen pompgemaal Stenensluisvaart te Woumen in functie van visvriendelijkheid	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_I_0108.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	uitgevoerd
6_I_0109	Poldergebied	Inspectie en revisie van pompen van het Veurne-Ambachtgemaal te Nieuwpoort	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_6_I_0109.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	geschrapd/stopgezet/niet meer relevant
7B_E_0029	Blankaart	Sensibiliseren en begeleiden rond pesticiden aan de Steenbeek en Ronebeek.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_E_0029.pdf	Andere initiatiefnemer	in uitvoering
7B_E_0030	Poperingevaart	Sensibiliseren en begeleiden rond pesticiden aan de Poperingevaart en Vleterbeek.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_E_0030.pdf	Andere initiatiefnemer	in uitvoering
7B_E_0031	Grote Kemmelbeek	Sensibiliseren en begeleiden over pesticiden aan de Grote Kemmelbeek tussen Vlamertinge en Reningelst.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_E_0031.pdf	Andere initiatiefnemer	in uitvoering
7B_E_0032	Ieperlee	Sensibiliseren en begeleiding mbt pesticiden Bollaertbeek en Kleine Kemmelbeek	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_E_0032.pdf	Andere initiatiefnemer	in uitvoering
7B_J_0065	Blankaart	Verminderen overstortwerking op de Kerkebeek in functie van het beschermd gebied natuurreserveaat de Blankaart	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_J_0065.pdf	Rioolbeheerder : Aquafin NV., Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	in voorbereiding
7B_K_0030	Moerdijkvaart	Gebiedsgerichte analyse naar oorzaken van hoge geleidbaarheidswaarden, lage zuurstofwaarden en hoge sulfaatwaarden in het afstroomgebied van de Moerdijkvaart	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_K_0030.pdf	Bekkensecretariaat IJzerbekken	uitgevoerd
7B_K_0031	Moerdijkvaart	Gebiedsgerichte analyse naar oorzaken voor slechte score voor macrofyten in het afstroomgebied van de Moerdijkvaart	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_K_0031.pdf	Bekkensecretariaat IJzerbekken	nog niet opgestart
7B_K_0032	Langgeleed	Gebiedsgerichte analyse naar oorzaken voor hoge fosforwaarden in het afstroomgebied van het Langeleed	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_K_0032.pdf	Bekkensecretariaat IJzerbekken	uitgevoerd
7B_K_0033	Langgeleed	Gebiedsgerichte analyse naar oorzaken voor matige score voor vissen in het afstroomgebied van het Langeleed	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_K_0033.pdf	Bekkensecretariaat IJzerbekken	in uitvoering
7B_K_0034	Blankaart	Bouwen van een defosfatering op de inname naar het spaarbekken van WPC De Blankaart	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_K_0034.pdf	Drinkwatermaatschappij : De Watergroep	in voorbereiding
7B_L_0018	Poperingevaart	Gecoördineerde handhaving van calamiteiten veroorzaakt door meststoffen aan de Hollebeek, Spanebeek en Heidebeek.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_L_0018.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM)	in uitvoering
7B_L_0020	Grote Kemmelbeek	Gecoördineerde handhaving van calamiteiten veroorzaakt door meststoffen Driegoedenbeek, Wanebeek, Paddenbeek en Ganzenbeek.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_L_0020.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM)	in uitvoering
7B_L_0023	Blankaart	Gecoördineerde handhaving van calamiteiten veroorzaakt door meststoffen aan de Zwartegatbeek, Steenmolenbeek, Velkelokerbeek, Zanddambeek en zijloopje Steenbeek.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_L_0023.pdf	Bekkensecretariaat IJzerbekken, Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM)	in uitvoering
7B_M_0021	Poperingevaart	Aansturen op extra nutriëntverwijdering voor de WZI Boeschepe/Godewaersvelde op de Vleterbeek in FR	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_7B_M_0021.pdf	Bekkensecretariaat IJzerbekken	in uitvoering
8A_D_0129	Blankaart	Ecologische inrichting Van Dammesbeek (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0129.pdf	Provincie West-Vlaanderen	geschrapd/stopgezet/niet meer relevant
8A_D_0130	Blankaart	Ecologische inrichting Ronebeek (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0130.pdf	Provincie West-Vlaanderen, Provinciale Visserijcommissie West-Vlaanderen	geschrapd/stopgezet/niet meer relevant
8A_D_0131	Blankaart	Ecologische inrichting Zwartegatbeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0131.pdf	Provincie West-Vlaanderen	geschrapd/stopgezet/niet meer relevant

8A_D_0132	Blankaart	Ecologische inrichting 's Graveneikbeek (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0132.pdf	Provincie West-Vlaanderen	geschrapd/stopgezet/niet meer relevant
8A_D_0133	Blankaart	Ecologische inrichting Velkelokerbeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0133.pdf	Provincie West-Vlaanderen	geschrapd/stopgezet/niet meer relevant
8A_D_0134	Blankaart	Ecologische inrichting Steenmolenbeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0134.pdf	Provincie West-Vlaanderen	geschrapd/stopgezet/niet meer relevant
8A_D_0135	Blankaart	Ecologische inrichting Zanddambeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0135.pdf	Provincie West-Vlaanderen	in voorbereiding
8A_D_0136	Poperingevaart	Optimaliseren van vismigratie en opgroei mogelijkheden voor vissen in de Vleterbeek tussen de Havermuis en de Abelestationsstraat in Poperinge	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0136.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0137	Poperingevaart	Ecologische inrichting van de Vleterbeek tussen Zuidlaan en Boescheepseweg in Poperinge (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0137.pdf	Provincie West-Vlaanderen, Provinciale Visserijcommissie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0138	Poperingevaart	Ecologische inrichting Winterbeek (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0138.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0139	Poperingevaart	Ecologische inrichting Lenebeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0139.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0140	Poperingevaart	Ecologische inrichting Bernardsbeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0140.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0141	Poperingevaart	Ecologische inrichting Nattebeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0141.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0142	Poperingevaart	Ecologische inrichting Hoeslandbeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0142.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0143	Grote Kemmelbeek	Ecologische inrichting Franse Beek (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0143.pdf	Provincie West-Vlaanderen	in uitvoering
8A_D_0144	Grote Kemmelbeek	Ecologische inrichting Hellegatbeek (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0144.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0145	Grote Kemmelbeek	Ecologische inrichting Sulferbergbeek (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0145.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0146	Grote Kemmelbeek	Ecologische inrichting Scherpenbergbeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0146.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0147	Grote Kemmelbeek	Ecologische inrichting Klijtebeek (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0147.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0148	Grote Kemmelbeek	Ecologische inrichting Vuile Beek (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0148.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0149	Grote Kemmelbeek	Ecologische inrichting Grote Kemmelbeek tussen Vlamertinge en Westouter (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0149.pdf	Provincie West-Vlaanderen, Provinciale Visserijcommissie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0150	Grote Kemmelbeek	Ecologische inrichting Ganzenbeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0150.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0151	Grote Kemmelbeek	Ecologische inrichting Paddenbeek (incl. vismigratie)(incl. open leggen ingebuisde delen)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0151.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart
8A_D_0152	Ieperlee	Ecologische inrichting Kleine Kemmelbeek (incl. vismigratie)	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0152.pdf	Provincie West-Vlaanderen	nog niet opgestart

8A_D_0153	Ieperlee	Ecologische inrichting van de Ieperlee in Ieper, herstel van oeverafkalvingen langs de Ieperlee in Noorschote en oplossen van het vismigratieknelpunt veroorzaakt door de stuw in Noordschote.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0153.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	nog niet opgestart
8A_D_0154	Poldergebied	In open bedding leggen van het Provinciegeleed in Stene en van het Provinciegeleed ter hoogte van de wijk "Nieuwe Stad" in Oostende.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0154.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	
8A_D_0155	Poldergebied	Ecologische oeverinrichting van het Kamerlingsgeleed.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0155.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	
8A_D_0156	Poldergebied	Ecologische oeverinrichting van de Koolhofvaart in Ramskapelle.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0156.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	in uitvoering
8A_D_0157	Langgeleed	Ecologische inrichting van het Langeleed.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0157.pdf	Polder en/of Wateringen: Westkustpolder	in voorbereiding
8A_E_0392	Langgeleed	Oplossen van vismigratieknelpunten op het Langeleed.	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_E_0392.pdf	Polder en/of Wateringen: Westkustpolder	in voorbereiding
8A_E_0419	IJzer	Wegwerken vismigratieknelpunten: sluisen en schuiven op de Bergenvaart, aan de Ganzenpoot en op het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_E_0419.pdf	Vlaamse overheid : De Vlaamse Waterweg nv	in uitvoering
8A_E_0424	Ieperlee	Aanleggen van vispasseerbare bodemdrempels, van wadi en waterbuffering en zuivering van de Bollaertbeek in Voormezele, inrichting kanaal Ieper-Komen in deelgebied robuuste waterlopen Westhoek	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_E_0424.pdf	Provincie West-Vlaanderen, Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM)	in voorbereiding
8A_E_0425	Poldergebied	Grote Beverdijkvaart: Klimaatrobuuste inrichting	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0156.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	in uitvoering
8A_E_0427	Blankaart	Slibruiming Houtensluisvaart en Stenensluisvaart	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_D_0135.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	uitgevoerd
8A_E_0431	Handzamevaart	Openlegging van de Handzamevaart in het centrum van Kortemark	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8A_E_0431.pdf	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	in voorbereiding
8B_A_0152	Ieperlee	Maatregelen tegen erosie uitvoeren voor de Bollaertbeek	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8B_A_0152.pdf	Bekkensecretariaat IJzerbekken, Alle Gemeenten	in uitvoering
8B_A_0155	Ieperlee	Uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen in afstroomgebied van de Dikkebusbeek	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8B_A_0155.pdf	Alle Gemeenten	in uitvoering
8B_A_0156	Blankaart	Uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen in afstroomgebied van de Stenensluisvaart	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8B_A_0156.pdf	Alle Gemeenten	in uitvoering
8B_A_0170	Grote Kimmelbeek	Uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen in afstroomgebied van de Kimmelbeek	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8B_A_0170.pdf	Alle Gemeenten	in uitvoering
8B_A_0171	Poperingevaart	Maatregelen tegen erosie uitvoeren voor de Vleterbeek (ook in FR) en Robaartbeek	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_8B_A_0171.pdf	Bekkensecretariaat IJzerbekken, Alle Gemeenten	in uitvoering
9_B_0044	Poldergebied	Vlaggenschipproject Duinencomlex	https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_9_B_0044.pdf	Vlaamse overheid : Departement Omgeving	uitgevoerd

INTERNATIONAAL

Internationale Schelde Commissie (ISC)

EGTS West-Vlaanderen Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale

VLAANDEREN

Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW)

Adviesgroep droogte - Droogtecommissie

Kustvisie

CIW/strategische stuurgroep

[water/projectgroepen/klankbordgroep/platformwerking/continue](#)

groepen/overleg bekkensecretariaten

BEKKEN

Bekkenbestuur

stuurgroep

Taskforce Weerbare Westhoek

stuurgroep

Provinciaal Droogteoverleg

stuurgroep

GEBIEDSCOALITIES

Gebiedsprogramma IJzer- en Handamevallei

(Strategisch Project IJzer- en Handzamevallei, Waterlandschap

2.0 Blankaart en Handzamevaart en Weerbaar Waterlandschap

Bovenloop IJzer, Sponslandschap Valleiflanken IJzer -

Landinrichting spoor 2, ruilverkaveling Sint-Rijkers)

stuurgroep/werkgroepen/klankbordgroepen

Robuuste Waterlopen Westhoek

(Waterlandschap 1.0)

stuurgroep/kerngroep

Gebiedsprogramma West-Hoekse Heuvels

stuurgroep/werkgroep

Natuurinrichtingsproject Blankaart

stuurgroep

Levend Langeleed (reconversie militair domein Koksijde)

projectgroep

Grote Kemmelbeek

GTO

Poperingevaart

GTO

Provaly (Ijzervallei, Vlaanderen-Frankrijk)

projectgroep

T.O.P. Kustzone

projectgroep

project Kustvisie

stuurgroep/werkgroepen/klankbordgroepen

lokale projectgebieden:

overzicht zie tabblad subsidieprojecten

projectgroep

Naam	Omschrijving	Financieringskanaal
Mageteaux	Het Interreg project Majéteaux heeft nieuwe kunstwerken voorzien om de afwatering bij hoog water vlotter te laten verlopen en zo wateroverlast te voorkomen. Op de Speievaart in Veurne bouwde de provincie West-Vlaanderen een pompgemaal om water vanuit de Moeren naar het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke te kunnen overpompen. In Duinkerke bouwde het Institution Intercommunale des Wateringues een schuifconstructie op het Canal de Furnes in Duinkerke om bij hoog water ook via het Canal Exutoire rechtstreeks naar zee te kunnen afwateren.	Interreg V (2014-2020)
EUTOPIA	EUTOPIA is het koepelproject dat de projectenportfeuille EUTOPIA coördineert. Vier deelprojecten maken deel uit van deze portefeuille: Clim@Monts, Clim@Touvert, Clim@YserAa en Clim@Villes.	Interreg VI (2021-2027) Frankrijk – Vlaanderen – Wallonië
Provaly	Het project zal voor de IJzervallei inzetten op de uitbreiding van voorspellings- en waarschuwingssystemen, bescherming van de valleidorpen, een grotere waterbergingscapaciteit en betere kennis van het grensoverschrijdende watersysteem. Naar versterkte ecologische verbindingen tussen de RAMSAR-gebieden Marais Audomarois en de IJzervallei in EUTOPIA	Interreg VI (2021-2027) Frankrijk – Vlaanderen – Wallonië
Clim@YserAa Clim@monts	Naar een versterkt groen netwerk van de Vlaamse Heuvels in EUTOPIA Het project Grensoverschrijdende Samenwerking voor Acties ter ondersteuning van de Watervoorraden (CARE+) heeft als doel de waterkwaliteit te verbeteren in de grensoverschrijdende stroombekkens van de Leie en van de IJzer.	Interreg VI (2021-2027) Frankrijk – Vlaanderen – Wallonië Interreg VI (2021-2027) Frankrijk – Vlaanderen – Wallonië
Care+		Interreg VI (2021-2027) Frankrijk – Vlaanderen – Wallonië
ARC	Het project ARC heeft als doel om de klimaatbestendigheid van het grensoverschrijdend gebied te versterken. Acht partners die actief zijn in de stroomgebieden van de IJzer, de Leie en de Schelde, slaan de handen in elkaar om duurzame oplossingen te realiseren gebaseerd op de natuurlijke kracht van ecosystemen. In het kader van dit Europese project, zal Provincie West-Vlaanderen samen met Stad Ieper het Jan Ypermanpark herinrichten tot een ecologisch landschapspark.	Interreg VI (2021-2027) Frankrijk – Vlaanderen – Wallonië
WIJ-water	In project WIJ-water slaan Vlaanderen en Nederland de handen in elkaar voor een klimaatrobuuste en veerkrachtige regio. Dat doen we door het polderlandschap om te vormen van een afwateringslandschap naar een landschap dat water kan vasthouden. WIJ-Water wordt zo de katalysator voor toekomstige grensoverschrijdende samenwerking en investeringen in één grensoverschrijdend watersysteem dat omgevormd wordt tot zoetwaterbatterij voor Vlaamse en Nederlandse polders.	Interreg VI (2021-2027) Vlaanderen – Nederland
Gov4Water	Het kanaal Plassendale-Nieuwpoort ligt in het IJzerbekken. Gov4Water is gericht op het verbeteren van de governance en geïntegreerde planningsprocedures voor een klimaatgericht waterbeheer.	Interreg VI (2021-2027) Interreg Europe
FUTURAL	FUTURAL stelt zich ten doel om binnen vijf domeinen slimme digitale oplossingen te ontwikkelen voor prangende maatschappelijke en milieuproblemen. Eén van de pilootgebieden is de Westhoek in kader van klimaatadaptatie en klimaatmitigatie.	Interreg VI (2021-2027) Horizon Europe
NBRACER	Het NBRACER-project (Nature-Based Solutions for Climate Resilience) richt zich op het demonstreren, ontwikkelen, testen en toepassen van innovatieve natuurgebaseerde oplossingen (Nature-Based Solutions, NBS) om regio's weerbaarder te maken tegen de gevolgen van klimaatverandering. Het project onderzoekt hoe deze oplossingen werken, rekening houdend met het landschap, en hoe we ze beter kunnen integreren in lokale beleidsstrategieën en praktijktoepassingen. Het Interreg project NBRACER onderzoekt mogelijkheden in het projectgebied "Valleiflanken IJzer" om Nature Based Solutions succesvol toe te passen en op basis van deze ervaringen verder te zetten in de Water-Land-Schap projecten in het IJzerbekken.	Interreg VI (2021-2027) Horizon Europe
zoetwaterdeling Vlaanderen – Frankrijk	Het B-Solutions-initiatief van de Europese Commissie helpt juridische en administratieve obstakels in grensregio's te overwinnen en bevordert zo de Europese integratie en economische groei.	Interreg VI (2021-2027) B-Solutions Project Europe

Masterplan Kustveiligheid	Het masterplan kustveiligheid bestaat uit een reeks maatregelen om onze kust te beschermen tegen zware stormvloed en overstromingen. Dankzij deze maatregelen zal onze kust tot minstens 2050 beschermd zijn tegen overstromingen. Hierbij houden we rekening met 30 centimeter zeespiegelstijging.	MDK
project Kustvisie gebiedsprogramma IJzer- en Handzamevallei	Met Kustvisie legt de Vlaamse overheid een strategie vast om onze kust tot 3 meter zeespiegelstijging te beschermen. Het Strategisch Project voorziet in de projectcoördinatie.	MDK Strategisch Project (Departement Omgeving)
WLS Blankaartbekken en IJzervallei	De IJzer- en Handzamevallei zijn gebieden met een groot potentieel als waterbergende systemen, als een soort klimaatpons. De klimaatuitdagingen werden de voorbije jaren steeds duidelijker, onder de vorm van lange droogteperiodes, lage waterpeilen, ruimere overstromingen bij hevige regenval, een slechte waterkwaliteit,... De partners werken daarom samen rond 6 ambities en voeren samen acties uit.	Water-land-schap 2.0 (WLS) (Blue Deal)
WWLS Bovenloop IJzer	4 Water-Land-Schapsgebieden zullen het advies ‘Weerbaar Waterland’ van het expertenpanel hoogwaterbeveiliging naar de praktijk omzetten. Voor de bovenloop van de IJzer wordt naar een oplossing gezocht voor de wateroverlast in de dorpen langs de IJzer. De Vlaamse Landmaatschappij is in de Westhoek actief met onder andere het lopende ruilverkavelingsproject Sint-Rijkers. Een tweede ruilverkavelingsproject, Izenberge fase 1, was in voorbereiding. Op 26 juni 2023 echter besliste de bevoegde minister om deze ruilverkaveling niet op te starten. Wel kreeg de Vlaamse Landmaatschappij de opdracht om het landbouwlandschap in de omgeving weerbaarder te maken voor de klimaatverandering.	Weerbaar Waterlandschap (WWLS) Alternatief voor ruilverkaveling
Sponslandschap Valleiflanken IJzer	Om de toevoer van slib en het uitspoelen van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten in deze beken aan te pakken, slaan de partners van het Water+Land+Schap project de handen in elkaar. Samen formuleerden ze vier ambities voor het gebied en voeren samen acties uit.	Water-land-schap 1.0 (WLS)
WLS Robuuste Waterlopen Westhoek	Het project heeft als doel om de Blankaart als natuurgebied verder te ontwikkelen en zo een meer geschikt leefgebied te creëren voor broedvogels en overwinterende vogels, Verhoging van het waterpeil en herstel van het rietmoeras zijn de belangrijkste maatregelen om dit te bereiken.	Natuurinrichting
Franse beek Westouter	Het project voorziet in maatregelen om infiltratie van hemelwater en buffercapaciteit te verhogen, hermeandering en droogtebestrijding door aanleg van plasdrassituaties-poelen, voorkomen van wateroverlast door meer ruimte voor water te creëren, erosimaatregelen, aanplant van beekbegeleidende houtkanten en waterbeleving door voorzien van een fietsdoorsteek, aanleg van een ontmoetingsplek, wandel- en rustzone,...	Levend Water (VMM)
Levend Langgeleed, een basis voor natuur en beleving	Het Langgeleed ligt in de duinpolderovergang van de Westhoek, vlakbij de zee. Over de lengte van de kustlijn tussen De Panne en Nieuwpoort komt het oppervlaktewater uit de duinen in het Langgeleed terecht. Het Langgeleed is een unieke zoetwaterbiotoop die heel wat interessante dieren en planten herbergt. De gemeente Koksijde, de provincie West-Vlaanderen, Aquaduin en de Westkustpolder zetten met dit project volop in op een beter, moderner en duurzamer waterbeheer dat nog meer kansen biedt voor deze biotoop.	Levend Water (VMM)
Historische vestinggracht Lo Ruimte voor water, in een landbouwlandschap ‘Veerkrachtig watersysteem Hollebeek-Spanebeek’ (Vleteren, Poperinge)	Deze gracht is momenteel ingebuisd. Door deze gracht terug open te leggen komt er meer ruimte voor water. De studie zal de mogelijkheden voor infiltreren en bufferen, voorkomen van hittestress en waterbeleving onderzoeken.	Levend Water (VMM)
		Lokale gebiedsdeal droogte (Departement Omgeving)

Ruimte voor water, in een stedelijke omgeving ‘Vroonhofsie in Poperinge: Vleterbeek in open profiel’ (Poperinge)		Lokale gebiedsdeal droogte (Departement Omgeving)
De Pannenhoeve – ruimte voor water en ecologische herinrichting via PPS’ (Alveringem)		Lokale gebiedsdeal droogte (Departement Omgeving)
Blue Corridor	In kader van de Blue Deal subsidieaanvraag Proeftuinen droogte levert het effluent van mestverwerking water voor land- en tuinbouw in het project Blue Corridor.	Blue Deal
Klimaatrobuuste inrichting regio Ieper	Het Blue Deal project Klimaatrobuuste inrichting regio Ieper voorziet om het overstortwater van de bovengemeentelijke collector van Aquafin afwaarts de Kalleputstraat in Voormezele niet langer rechtstreeks in de Bollaertbeek te lozen, maar eerst door een natuurlijk zuiverend systeem te laten stromen. Verder kon de provincie dankzij dit Blue Deal project de vrije vismigratie op de Bollaertbeek terug mogelijk maken. Daartoe zijn op een aantal locaties steenbestortingen uitgevoerd om het natuurlijke verval van de Bollaertbeek te herstellen.	Blue Deal
deuren van de sluis Boezinge-Dorp op het kanaal Ieper-IJzer	De verouderde deuren van de sluis Boezinge-Dorp op het kanaal Ieper-IJzer veroorzaken lekverliezen. Daarom zal de Vlaamse Waterweg deze vervangen. Hiermee verhoogt ze de robustheid van het waterwegennet waardoor het minder kwetsbaar is in droge perioden.	Blue Deal
EURILa	Het project "EURILa" in Ieper is een samenwerking tussen een landbouwbedrijf en twee nabijgelegen bedrijven. Het regenwateroverschot van de twee industriële bedrijven wordt doorgestuurd naar bufferbekkens op een nabijgelegen landbouwbedrijf. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Proeftuinen droogte.	Blue Deal
mest voor irrigatiewater	Het project "mest voor irrigatiewater" in Langemark-Poelkapelle brengt via een flexibel irrigatienetwerk gezuiverd effluent van mestverwerking naar landbouwbedrijven. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Proeftuinen droogte.	Blue Deal
Milceaubellissimo	Het project "Milceaubellissimo" in Langemark-Poelkapelle zuivert effluent van de RWZI in Langemark tot proceswater voor een zuivel verwerkend bedrijf. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep hergebruik effluent.	Blue Deal
Circeaulair, het water voor morgen	Het project "Circeaulair, het water voor morgen" in Ieper zal gezuiverd afvalwater (effluent) van de RWZI in Ieper omzetten naar proceswater voor de industrie. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep hergebruik effluent.	Blue Deal
Groevewater voor landbouw en industrie in Kortemark	Het project Groevewater voor landbouw en industrie in Kortemark zal het overtollige opgepompte water van een kleigroeve opvangen in een bufferbekken en verdelen naar een groenteverwerkend bedrijf en zal gebruikt worden door landbouwers in de buurt als irrigatiewater. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Proeftuinen droogte.	Blue Deal
BETONwater voor irrigatie in Torhout	Het project BETONwater voor irrigatie in Torhout focust op het opvangen van hemelwater op industrieterreinen in West-Vlaanderen om dit vervolgens te verdelen onder landbouwers in de omgeving. In eerste instantie gebeurt dit via een aangelegde wateropslag op Bedrijventerrein Torhout Noord. In tweede instantie kan ook afstromend water van andere verharde oppervlaktes in de regio opgespaard worden in natte periode om in droge ter beschikking te stellen. Aanvullend wordt naar afstemming gezocht met andere waterbehoefteige bedrijven en interactie met het aanwezige waterlopenstelsel. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Hergebruik restwater.	Blue Deal
project Suikerpark	Het project Suikerpark in Veurne verzamelt, zuivert en herverdeelt het overtollige hemel- en afvalwater op de Suikerpark-site. Het is een nieuw stadsdeel met woningen, een bedrijventerrein en een natuurgebied. Het water zal langere tijd vastgehouden worden en lokaal hergebruikt door verschillende afnemers. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Proeftuinen droogte.	Blue Deal

vrije tijdscentrum Zomerloos	De Stad Gistel investeert in de opwaardering van het vrije tijdscentrum Zomerloos. Op de site komen verschillende nieuwe gemeenschapsvoorzieningen. De stad voorziet in ruime regenwateropvang en een wadi. Het regenwater wordt plaatselijk hergebruikt. De regenwaterputten worden voorzien van een slim buffersysteem zodat wateroverlast in de omliggende straten kan voorkomen worden. Het project kadert binnen de Blue Deal subsidieoproep Collectieve regenwaterprojecten.	Blue Deal
Infiltratie voor waterwinning De Westhoek	In het project Infiltratie voor waterwinning De Westhoek in de Panne heeft Aquaduin de ambitie om een klimaatrobuuste drinkwaterproductie uit te bouwen op basis van hergebruik via infiltratie. Het is de bedoeling om het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) in Adinkerke te gebruiken als bron. De huidige grondwaterwinning in het Calmeynbos kon zo worden aangevuld met infiltratiewater. Dit betekent een verhoging van de waterbeschikbaarheid in droge perioden. Net als bij de waterwinning in Koksijde zet Aquaduin in op een synergie tussen drinkwatervoorziening en natuur. (Vlaggenschipproject Duinencomplex)	Blue Deal
Water vasthouden in het brongebied van de Hazebeek	In het Blue Deal project Water vasthouden in het brongebied van de Hazebeek in Koksijde wordt het brongebied van de beek opnieuw ingericht zodat water kan bergen, bufferen en infiltreren. Deze inrichting draagt bij aan de sponswerking van de omgeving waardoor dit gebied beter bestand is tegen periodes van droogte en wateroverlast. (Vlaggenschipproject Duinencomplex)	Blue Deal
Ontharding fietspad en natuurinrichting in Raversijde	In het project Ontharding fietspad en natuurinrichting in Raversijde zet de stad Oostende in op het herstel van de sponswerking van de duinen. Het fietspad Duinenstraat wordt uitgebroken waardoor een drempel voor afstromend duinenwater wordt verwijderd. (Vlaggenschipproject Duinencomplex)	Blue Deal
Natte natuur in de Warandeduinen in Middelkerke	In het project Natte natuur in de Warandeduinen in Middelkerke wordt oude militaire infrastructuur afgebroken en komt in de plaats onder andere een poel waar regenwater in de duinen kan infiltreren. (Lokale hefboomprojecten gebiedsontwikkeling met focus op natuur)	Blue Deal
Strategisch project Westkustduinen	Het project wil de programmatorische complexiteit van de Westkustduinen ontrafelen en inzetten op de toekomstige uitdagingen rond klimaatadaptatie en biodiversiteit en deze verbinden met de maatschappelijke vragen naar medegebruik.	Strategisch Project (Departement Omgeving)
Complex project N8	De N8, de verbindingsweg tussen Ieper en Veurne, is aan vernieuwing toe. Met een grondige herinrichting wil Wegen en Verkeer de gewestweg veiliger, aantrekkelijker en leefbaarder maken voor weggebruikers en omwonenden. Wegen en Verkeer voert op dit moment verschillende studies uit om te bepalen hoe de gewestweg er in de toekomst uit zal zien. - koppelkansen met waterbuffering	AWV
...		

UITVOERINGS- EN FINANCIERINGSTABEL GEBIEDSPROGRAMMA IJZER- EN HANDZAMEVALLEI_2024				
Actie	Status	Omschrijving	Trekker	Subsidielijn
Gebiedsdekkende acties				
Integrale Waterstrategie	afgerond	Opmaak Integrale Waterstrategie door Omgeving en VITO		PWVLWLS 2.0 + SP
Advies en begeleiding van landbouwers ifv klimaatrobuuste maatregelen	lopende	Advies en begeleiding van landbouwers i.f.v klimaatrobuuste maatregelen: gecoördineerde uitrol van NPI's, ecoregelingen en BO's in het projectgebied	PWVL / Inagro / RLW / ALZ	WLS 2.0 / WWLS?
Advies en begeleiding van landbouwers ifv waterkwaliteit	lopende	monitoring ifv effecten genomen maatregelen op ca 20 extra meetpunten	PWVL	WLS 2.0
Goede bodemzorg	op te starten	Goede bodemzorg i.f.v. een klimaatrobuust landbouwlandschap: bodemverbetertechnieken, boerderijcomposteren, carbon farming, bodemboeren als ambassadeurs	PWVL	WLS 2.0 / WWLS?
Landbouwbegeleiding Boerennatuur	lopende	Gratis begeleidingstraject voor 3 landbouwers, financiële doorrekening van technieken voor duurzaam water- en bodembeheer incl advies voor de toepassing, door Boerennatuur en Boerenbond	PWVL/VLM	WLS2.0
Grondverzetbank IJzer- en Handzamevallei	nog geen initiatief	Grondverzetbank IJzer- en Handzamevallei	geen trekker	WLS 2.0
Proeftuin klimaatrobuuste teelten	verkenningsfase		PWVL / Inagro	WLS 2.0 / WWLS?
Verenigd grondenbeleid	op te starten	Opzetten van afsprakenkader tussen grondverwervende partners tot doelgericht grondenbeleid (toepassen RVV, opbouw grondvoorraden, inzet ruilgronden, max. biedprijs, kwalitatieve afweging ifv landbouw/natuur zoals bodemstructuur, ligging, toegankelijkheid, ...)	PWVL	NVT
Hemelwater- en droogteplannen	lopende	Integreren en op elkaar afstemmen van hemelwater- en droogteplannen	PWVL	NVT
Kansenkaarten IJzer- en Handzamevallei	nog geen initiatief	kaarten maken intern waar de maatregelen uit de IWS ruimtelijk gesitueerd worden	PWVL	NVT
Waterzekerheidsdoelen	lopende	Opvolgen van de opmaak van Vlaamse Waterdoelen, met de IJzer- en Handzamevallei als pilotcase	PWVL	NVT
Projectzones				
Polders Handzamevallei				
verflauwen oevertaluds			Middenkustpolder	
polderwaterlopen	lopende	Herstel winterbed/verflauwen oevertaluds Handzamevallei (oa Vladslovaart)	(+ PWVL)	WLS 2.0
Peilafspraken Handzamevallei	nog geen initiatief	van aanzet in IWS tot peilbesluit als output	PWVL	WLS 2.0
Opwaardering laantjes en private grachten	lopende	Opwaardering laantjes en weddings en private grachten in de Handzamevallei	RLW	WLS 2.0
		Oplossen vismigratieknelpunt in de Bethoostersche Broeken: pompgemaal Esen en Zarren.	PWVL /	
Vismigratieknelpunten oplossen	lopende	Eerste stap afgerond: proefopstelling palinggoten + monitoring/ tweede stap: permanente constructies aan gemalen	Bethoostersche Broeken	WLS 2.0
Poelen en KLE	lopende	Aanleg poelen en KLE voor kamsalamander bij particulieren (inrichting en communicatie)	RLW	WLS 2.0
Missing link wandelnetwerk	nog geen initiatief	Missing links wandelnetwerk Handzamevallei: Diksmuide-Werken + Barisdam-Handzame.	Westtoer?	WLS 2.0
plaatsen van stuwtdjes/knijpen in waterlopen	op te starten		PWVL	WLS 2.0
Waterprikkels Drie Mussen	lopende	verwerving perceel WORG + educatieve inrichting aan de Drie Mussen (Diksmuide)	ANB	WLS 2.0
Conflict captatiepunt Zarrenstraat	nog geen initiatief	Wegwerken conflicten tussen captatiepunt voor landbouwers en fietspaden aan de Zarrenstraat.	Kortemark?	WLS 2.0
Rug van Westrozebeke				
Poelen en KLE	lopende	Aanleg poelen en KLE voor kamsalamander bij particulieren zone Vrijbos (inrichting en communicatie)	RLW	WLS 2.0

Openleggen waterlopen/ aanleggen sedimentvangen	lopende	Aanleggen van sedimentvangen en openleggen van ingebuisde waterlopen Blankaartbekken (verwerving en uitvoering)	PWVL	WLS 2.0
Luikbeek - Staden				
verwerving percelen	afgerond	verwerving door gemeente Staden van nodige percelen voor aanleg van GOG, Constructed Wetland en recreatieve verbinding	gemeente Staden	WLS 2.0
aanleg GOG	aanvraag OMGV	Landschappelijk ingericht GOG met captatiepunt met aandacht voor waterkwaliteit en wandelverbinding	PWVL	WLS 2.0
aanleg Constructed Wetland	ontwerpfase	aanleg rietland + proefvlak bovenstrooms het MAP-meetpunt. Ontwerp door PWVL ism Ugent. Aanleg door PWVL	PWVL	WLS 2.0
monitoring grondwaterstromen	opstartfase	monitoring van grondwaterstromen door I-Flux	PWVL	WLS 2.0
monitoring waterkwaliteit oppervlaktewater	opstartfase	monitoring met nitraatsondes en multiparametersondes gedurende 4 jaar	PWVL - VMM - UGent	WLS 2.0
Blankaartwaterlopen				
Opwaardering laantjes en private grachten	lopende	Opwaardering laantjes en weddings en private grachten in het Blankaartbekken	RLW	WLS 2.0
Poelen en KLE	lopende	Aanleg poelen en KLE voor kamsalamander bij particulieren zone Blankaart (inrichting en communicatie)	RLW	WLS 2.0
Openleggen waterlopen/ aanleggen sedimentvangen	lopende	Aanleggen van sedimentvangen en openleggen van ingebuisde waterlopen Blankaartbekken (verwerving en uitvoering)	PWVL	WLS 2.0
plaatsen van stuwtdjes/knijpen in waterlopen	op te starten		PWVL	WLS 2.0
Roesbrugge en omgeving				
RUP Roesbrugge	lopende	opmaak van 'dorpsRUP' Roesbrugge	Stad Poperinge	Stad Poperinge
WUG naar WORG	afgerond	wijzigen van planologische bestemming WUG naar WORG via Gewestelijk RUP	Dep Omgeving	Dep Omgeving
verwerving WORG	lopende	Verwerving door PWVL ism VLM via grondvoorraad RVK	PWVL	Regulier Interreg VI
inrichting WORG en omgeving	lopende	groen-blaue inrichting en recreatieve waterbeleving WORG en omgeving in Roesbrugge	PWVL Zuidijzerpolder +	Clim@YserAa
Dijkversterking Bergenstraat	Lopende	Korte termijn: dijkversterking Bergenstraat tussen IJzer en Dode IJzer	PWVL	EFRO / FIO
Praatplan waterveiligheid	op te starten	opmaak praatplan voor Bergenstraat en omgeving met lange termijn-oplossingen, inhoudelijk te bepalen via opmaak van praatplan	PWVL / Stad Poperinge	WWLS?
Jaagpad Stavele-Roesbrugge	gunningsfase	Heraanleg jaagpad Stavele - Roesbrugge. Uitvoering '24 - '25	DVW √W + PWV (bruggetjes)	
Herstel winterbed/verflauwen oevertaluds Heidebeek	op te starten	Herstel winterbed/verflauwen oevertaluds Heidebeek	VMM	Interreg ProValy
Hollebeek - Spanebeek				
verwerving strook percelen	lopende	verwerven van strook van percelen tegen de waterloop, tussen de Legerweg en Kraaistraat.	PWVL	
herinrichting beekvallei Legerweg-Kraaistraat	nog op te starten	ecologische herinrichting + graspad als alternatief voor trage weg (knelpunt)	PWVL Lokale Gebiedsdeal Droogte	
monitoring waterkwaliteit	lopende	gericht camera-onderzoek + meetcampagne op waterlopen. Opstart in september '24	PWVL	
participatief traject met aangelanden	lopende	PWVL en aangelanden (vooral landbouwers) doorlopen samen traject van monitoring, mogelijke te nemen maatregelen en beheerafspraken (oa aangepast maaibeheer door landbouwers) - resultaten meetcampagne afwachten	PWVL	
verwerving ifv verbteren waterkwaliteit	nog op te starten	verwerving perce(e)l(en) voor natuurgerichte maatregelen (nature based solutions) ovv waterkwaliteit (oa Constructed Wetland) - resultaten meetcampagne afwachten	PWVL e Gebiedsdeal Droogte	
verbeteren van waterkwaliteit	nog op te starten	nemen van natuurgerichte maatregelen (nature based solutions) ovv waterkwaliteit (oa Constructed Wetland) - resultaten meetcampagne afwachten	PWVL e Gebiedsdeal Droogte	

verhogen buffercapaciteit	nog op te starten	bufferen van water op de waterlopen (oa stuwtjes, kleine NBS-ingrepen) - resultaten meetcampagne afwachten	PWVL e Gebiedsdeal Droogte	
Vallei van de Machuitbeek				
Waterretentie polder Machuitbeek Bronherstel Machuitbeek	verkenningsfase lopende	Waterretentie in de polder aan de Machuitbeek: bovenstrooms en benedenstrooms De Pannenhoeve - ruimte voor water en ecologische herinrichting via PPS	? Westkustpolder e Gebiedsdeal Droogte	WWLS
Heraanleg N8 ifv klimaatscenario's - knooppunt Machuitbeek automatiseren sluis Fintele	verkenningsfase op te starten		VLM/AWV DVW	WWLS? Interreg ProValy
Elzendamme en omgeving				
Bufferbekken met spaarfunctie Elzendamme	op te starten	Captatie- en bufferbekken Elzendamme. Te koppelen aan herinrichting N8	VLM?	WWLS
Heraanleg N8 ifv klimaatscenario's - knooppunt Elzendamme Herstel winterbed/verflauwen oevertaluds Poperingevaart vernieuwen pompgemalen	verkenningsfase op te starten op te starten	Herstel winterbed/verflauwen oevertaluds Poperingevaart vernieuwen windwatergemalen (broeken Vleteren)	VLM/AWV VMM Zuidijzerpolder	WWLS? Interreg ProValy Interreg ProValy
Specifieke acties Blankaartbekken - Handzamevallei				
Voorstudie bufferbekkens Leidingnetwerk Groevewater Kortemark	lopende Lopende	Voorstudie geïntegreerde bufferbekkens met koppelkansen voor industrie, landbouw, natuur en recreatie: Diksmuide, Houthulst en Kortemark Leidingnetwerk met groevewater Wienerberger voor 4 landbouwers in Kortemark	PWVL / Kortemark / Diksmuide / Houthulst Inagro	WLS 2.0 Leader
Inrichting Talpe's Putten Handzamevaart in open profiel modellerings Zarrenbeek en Handzamevallei	lopende lopende lopende	Landschapsecologische inrichting Talpe's Putten (fase 1) Ontharding en openleggen van de Handzamevaart in de dorpskern van Kortemark modellerings buffercapaciteit grondwater en oppervlaktewater Zarrenbeek?	Kortemark VMM / Kortemark enblauwe Dooradering PWVL de Watergroep / Zuid-IJzerpolder	WLS 2.0 FUTURAL WLS 2.0
Ringkanaal WPC Blankaart pomp en vijzelgemaal Heernisse Ring Diksmuide als dijklichaam	ontwerpfase? op te starten op te starten	Hydraulische isolatie ringkanaal WPC Blankaart vernieuwen van pomp- en vijzelgemaal aan bedrijventerrein in Diksmuide. Koppeling met bufferbekken met capatatiepunt? (zie 'voorstudie bufferbekkens') Ring Diksmuide als dijklichaam	Fluvius West PWVL?	EFRO / FIO EFRO / FIO
Bestrijding waterteunisbloem	nog geen initiatief	Gecoördineerde bestrijding van de waterteunisbloem in Blankaart. Nog geen middelen	PWVL	WLS 2.0
Specifieke acties Bovenloop IJzer				
studieopdracht voor focuszones Bovenloop IJzer	lopende	Sumaqua + BDB + Sweco Proefhoeve Beveren-aan-de-IJzer: onderzoek naar de ecologische en economische kosten/baten van natuurinclusieve landbouw. Begeleiding door PWVL, Inagro en RLW. Ook private financiële inbreng.	PWVL + VLM PWVL / Inagro / RLW gemeente	WWLS tijdsinzet partners
Waterveiligheid Stavele	ontwerpfase	Versterken van de waterveiligheid in Stavele door ophogen van bestaand dijklichaam + nieuw aan te leggen dijklichaam	Alveringem / Zuid- IJzerpolder	EFRO / FIO

Vleiterbeek Vroonhofsie	ontwerpfase	Vroonhofsie Poperinge - Vleiterbeek in open profiel. Sloop van omgeving is gebeurd. Herinrichting van de hele site kan opstarten. Het gebiedsprogramma focust op de herinrichting van de waterloop.	PWVL / Stad	
Noordschotebroek: oplossen			Poperinge e Gebiedsdeal Droogte	
migratieknelpunt paling	nog geen initiatief	oplossen knelpunt tussen IJzer en Noordschotebroek - primaire focus op palingen	?	
Bufferbekken met spaarfunctie		Captatie- en bufferbekken Vleteren. Locatie te bepalen. Eventueel te koppelen aan		
Vleteren	op te starten	herinrichting N8	VLM?	
Proeftuin gebruik bedrijfseffluent	nog geen initiatief	Proeftuin circulair gebruik van zoute stromen bedrijfseffluent. Nog geen middelen	de Watergroep	WLS 2.0
GOG met spaarfunctie Proven	op te starten	GOG met captatiepunt om dorpskern te beschermen + voorzien van irrigatiewater	PWVL	Interreg ProValy

Grensoverschrijdende acties (Provaly)

Grensoverschrijdende uitbreiding van			Waterbouwkundig	
info- en waarschuwingssyteem	op te starten	Grensoverschrijdende uitbreiding van info- en waarschuwingssytseem	Labo	Interreg ProValy
Pegelalarm & TerraFlood	op te starten	Grensoverschrijdende waarschuwingsapplicatie + uitbreiden en optimaliseren TerraFlood	USAN + VMM	Interreg ProValy
Charter grensoverschrijdend				
waterbeheer	op te starten	Operationeel afsprakenkader voor grensoverschrijdend waterbeheer en crisisrespons	PWVL	Interreg ProValy
Hulp bij de crisisvoorbereiding	op te starten	Ter bevordering van de lokale veerkracht van de grensoverschrijdende IJzer	SYMSAGEL	Interreg ProValy
Kennisdeling	op te starten	Grensoverschrijdende uitwisseling over de aankoop van huizen in overstromingsgebieden	PWVL	
Inrichtingen voor waterretentie en				
renaturatie	op te starten	na sloop van woning in Esquelbecq	USAN	
Inrichting rivieroevers IJzer	op te starten	Bambecque	USAN	Interreg ProValy
bescherming individuele woningen	op te starten	beschermen kritieke gebouwen + sensibilisering burgers	SYMSAGEL	Interreg ProValy
uitbouwen meetnetwerk IJzerbekken		Réalisation de mesures topographiques/bathymetriques et installation de nouvelles stations		
+ Leie Frankrijk	op te starten	de mesure dans le bassin de l'Yser en France	USAN + PWVL	Interreg ProValy
Leven langs de IJzer	op te starten	contactinfo beheerders, woordenboek, campagnes en educatieve activiteiten	PWVL	Interreg ProValy
Netwerk van burgemeesters	op te starten	opzetten van grensoverschrijdend netwerk van IJzerburgemeesters	PWVL	Interreg ProValy

Governance en communicatie

Strategisch project	lopende	01/12/2021-30/11/0204	PWVL	SP/Dep. Omgeving
		programma met sensibiliserende, educatief en beleavingsvolle activiteiten naar de brede		
wIJzer Water	lopende	bevolking / doelgroepen	PWVL / RLW	SP
Structurele verankering IJzer- en				
Handzamevallei	vanaf 2025	werkingskosten, personeel op kader ingeschreven	PWVL	0

Weerbaar Waterlandschap Bovenloop IJzer

Lijst	Nr.	Actie	Ambitie	Omschrijving	Trekker	Subsidielijn
		Acties per segment				
	1	Actie in de valleien & polders				
A	1.1	Groepsaankoop omvorming naar peilgestuurde drainage	Waterbeschikbaarheid	Piloot om maatregel ingang te doen krijgen op de kansrijke plekken	PWVL	WWLS
A	1.2	Monitoring peilgestuurde drainage	Waterbeschikbaarheid	Monitoring effect van maatrgel 1.1	PWVL	WWLS
C	1.3	Groepsaankoop weidevogelpomen	Waterbeschikbaarheid, Water(be)leven	Piloot om maatregel ingang te doen krijgen op de kansrijke plekken bij landbouwers	PWVL	regulier
A	1.4	Monitoring weidevogelpompen	Waterbeschikbaarheid, Water(be)leven	Monitoring effect van maatregel 1.3	PWVL	WWLS
C	1.5	Testcase voorkooprecht als instrument	Waterveiligheid	Testcase voorkooprecht in functie van waterveiligheid	Wergroep Roesbrugge	0,00
B	1.6	Sloepfonds	Waterveiligheid	Sloepfonds voor sloop- en saneringskosten m.b.t niet te beschermen gebouwen in overstromingsgevoelig gebied	?	WWLS
A	1.7	Testcase individuele protectiemaatregelen gebouwen in de Zuidijzerpolder	Waterveiligheid	Het testen van innovatieve maatregelen voor het beschermen van particuliere woningen aan de rand van de overstromingsvallei (incl. knelpunten regelgeving en flankerend beleid)	PWVL + Zuidijzerpolder	WWLS
A	1.8	Testcase individuele protectiemaatregelen landbouwbedrijven in de Zuidijzerpolder	Waterveiligheid	Het testen van innovatieve maatregelen voor het beschermen van landbouwbedrijven aan de rand van de overstromingsvallei (incl. knelpunten regelgeving en flankerend beleid)	PWVL + Zuidijzerpolder	WWLS
A	1.9	Haalbaarheidsstudie spaar- en buffervolume omgeving Elzendamme	Waterbeschikbaarheid	Opsparen winterwater IJzer of Poperingevaart om in droge periodes te gebruiken voor spoelen en op peil houden van de (polder)waterlopen en/of irrigatie	PWVL	WWLS
A	1.10	Proeftuin kreekruginfiltratie in poldergebied	Waterbeschikbaarheid	Potentierijk gebied tussen Reningebrug en Knokkebrug (Lo-Reninge) - kost voor 2 ha. incl. monitoring	PWVL	WWLS
A	1.11	Monitoring kreekruginfiltratie in poldergebied	Waterbeschikbaarheid	Monitoring effecten maatregel 1.10	PWVL	WWLS
B	1.12	Spaar- en buffervolume Machuit	Waterveiligheid, waterbeschikbaarheid	Zone in de westelijke oksel van de IJzer vullen met winterwater om bij te houden en in de zomer gecontroleerd te lozen in de polderwaterlopen tegen verdroging en verzilting.	WKP + VLM	WWLS
B	1.13	Noodpomp aan de Slogatvaart	Waterveiligheid, waterbeschikbaarheid	In functie van waterveiligheid, biedt de nodige evacuatiemogelijkheid bij het creëren van spaar- en buffervolumes	WKP	WWLS
	2	Acties op de flanken & plateaus				
C	2.1	Do's and don'ts bij niet-kerende bodembewerking	Waterbeschikbaarheid, waterkwaliteit	Focus op communicatie en sensibiliseren	Inagro & PWVL	regulier/WKAP
C	2.2	Versnelde actie rond het oplossen van prioritaire erosieknelpunten: erosiefonds + raamcontract	Waterkwaliteit	Oprichten ersoiefonds voor prefinanciering + raamcontract voor erosiemaatregelen	PWVL	regulier/WKAP
A	2.3	Plaatsen van (geautomatiseerde) stuwen	Waterbeschikbaarheid	Deze actie voorziet de installatie vantwee intelligente stuwen in de Machuitvallei als testcase om de impact van de stuwen op droogte te onderzoeken	WKP	WWLS
A	2.4	Monitoren van (geautomatiseerde) stuwen Machuit	Waterbeschikbaarheid	Monitoring effecten maatregel 2.3	WKP	WWLS
A	2.5	Vergoedingen gebiedsofferte landbouw Machuit	Waterbeschikbaarheid, waterkwaliteit	Eigenaarschap bij landbouwers over welke (demo-)maatregelen zij zien zitten + realistische beloning voor geleverde diensten	PWVL	WWLS
A	2.6	Begeleiding gebiedsofferte landbouw Machuit	Waterbeschikbaarheid, waterkwaliteit	Begeleiding van de landbouwers bij de opmaak van actie 2.5 in 2 fasen	RLW, Inagro, PWVL	WWLS
	3	Acties over de segmenten heen				
A+	3.1	Landschapsontwerp voor een geïntegreerde uitvoering	Waterbeschikbaarheid, water(be)leven	Middelen reserveren voor o.a. Machuit of andere interessante cases	PWVL	WWLS
A	3.2	Onderzoeksvragen op afroep	Waterveiligheid, waterbeschikbaarheid, waterkwaliteit, water(be)leven	Behandeling op afroep (raamcontract) van de resterende onderzoeksvragen i.f.v. nemen (mogelijke) maatregelen	PWVL	WWLS
A+	3.3	Monitoring agrobiodiversiteit	Water(be)leven	Boerenlandvogels, koolstof, graslandvlinders, KLE - via INBO?	PWVL	WWLS
A	3.4	Plaatsen van (geautomatiseerde) stuwen	Waterbeschikbaarheid	Deze actie voorziet in budget voor opschaling, zowel binnen als buiten de Machuitvallei	PWVL	WWLS
C	3.5	Advies en begeleiding van landbouwers rond waterkwaliteit	Waterkwaliteit	Op maat van een projectzone (cf. tententochten)	Inagro & PWVL	regulier/WKAP

A	3.6	Openleggen inbuizingen over de segmenten heen	Waterbeschikbaarheid, waterkwaliteit	Exacte locaties nog verder te bepalen (cat. 2 waterlopen)	PWVL	WWLS
A	3.7	Bufferende en biodiverse baangrachten	Waterbeschikbaarheid, water(be)leven	De bermen worden zo ingericht dat ze tijdelijk water kunnen opvangen bij hevige regenval, waardoor wateroverlast wordt verminderd (vb. verlaagde bermen, infiltratiegreppels of wadi's)	RLW	WWLS
A	3.8	Gecoördineerd beheer van private grachten	Waterveiligheid, waterbeschikbaarheid, waterkwaliteit, water(be)leven	Vergoedingen voor landbouwers die via een goedgekeurd beheerplan kunnen aangevraagd worden	PWVL	WWLS
A	3.9	Bewustzijn inwoners rond klimaatuitdagingen	Water(be)leven	Verhalen van 7 generaties in de Ijzer- en Handzamevallei die de klimaatuitdagingen herkenbaar maken voor inwoners	RLW	WWLS
A	3.10	Bewustzijn landbouwers rond droogte-uitdagingen	waterbeschikbaarheid	Keukentafelgesprekken met landbouwers over de resultaten van de Bodemkundige Dienst België en hun ideeën, noden en verwachtingen	Inagro	WWLS
		Totalen				

Legende

- A

Prioritair binnen subsidie-enveloppe WWLS (1 miljoen euro)
- A+

Reservelijst: buiten subsidie-enveloppe WWLS (wanneer een actie op de A-lijst niet uitgevoerd kan worden binnen de projectperiode kan een actie uit de A+-Lijst in de plaats van deze actie uitgevoerd worden zonder nieuwe goedkeuring door het programmateam WWLS)
- B

Draagvlak nog verder te vormen, of niet haalbaar binnen subsidieperiode, akkoord om verder te onderzoeken
- C

Actie buiten budget WWLS, maar met een sterke link met acties binnen WWLS